לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

יום ג', י"א בשבט תשמ"ז, 10 בפברואר 1987 / שנת מ"ד מס' 13266 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

מקפארליין אושפז — ניסה להתאבד?

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — רוברט מקפארליין, שהיה בעבר יועץ הבית הלבן לענייני בטחון לאומי, אושפז אתמול בבית־חולים בוושינגטון, אחרי שנטל כמות מופרזת של סמי־הרגעה. דובר בית־החולים אמר, כי מצבו טוב.

מזכירתו של מקפארליין אמרה, כי באחרונה נזקק לתרופות, וכפי הנראה נטל מנה מופרזת. רשת סי.בי.אס מסרה, כי היתה זו מנה מופרזת של ואליום, אך לא ברור אם נטל מנה גדושה במתכוון או בטעות.

מקפארליין היה באחרונה במוקד הפולמוס של הפרשה האיראנית.

החוטפים דחו הריגת בני־הערובה

„הג'יהאד האיסלמי" הודיע אמש בחצות על היענות לבקשת בני הערובה, משפחותיהם וארגונים פטריוטים לבנוניים „לדחות האולטימאטום עד להודעה חדשה" ● ארה"ב לא פנתה לישראל לשחרר 400 מחבלים – „זו החלטה ישראלית", אומרים בוושינגטון ● רבין: לא נשמש בנק בי"ל למעשי סחטנות

מאת סוכנויות הידיעות, זאב בליצר, דליה שחורי ויואב אביב, כתבי „על המשמר"

ביירות. — „הג'יהאד האיסלמי לשחרור פלשתין" הודיע אמש, זמן קצר לפני חצות הלילה, על החלטתו „לדחות עד להודעה חדשה" את הוצאתם להורג של שלושת הפרופסורים האמריקניים ואת הפרופסור ההודי, שאמורים היו להיות מוצאים להורג אמש בחצות.

בהודעה שנמסרה לסוכנות ידיעות מערבית בביירות, חמש דקות לפני מועד פקיעת האולטימאטום, הודיע הארגון, כי החלטתו נתקבלה לבקשת בני־הערובה עצמם, בני־משפחותיהם והארגונים הפטריוטיים הלבנוניים, ומשום שהארגון מכבד את הבקשה שהופנתה אליו על־ידי ממשלת הודו.

להודעה צורף תצלום צבעוני של פרופסור רוברט פולהיל.

מימשל הנשיא רייגן היה אמש דרוך להגיב בפעולה צבאית, אם ירצח ארגון המחבלים בלבנון את האמריקניים השבויים בידיו.

פקידי־רשות אמריקניים אמרו אמש, כי אם יוצאו המחבלים לפועל את איומם, להוציא להורג את (המשך בעמוד 16)

ביירות – שלוש מנשות החטופים (משמאל לימין): באדר טרנר, פריאל פולחיל ווירג'יניה סטין – מעיינות במכתב של בעליהן.

ויטאמין "C" לחיל האוויר ● עמוד 4
קונסול ערבי ראשון בחו"ל ● עמוד 2
10 נפצעו מידיות מג"ב בשכם ● עמוד 4
פרת שוקל סגירת הטלוויזיה ● עמוד 20
האחיות נוקטות היום עיצומים ● עמוד 20

לגליון היום מצורף הדף הירוק

הנושים טרם אמרו דברם

מאת אודי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

הבנקים הגדולים לא שותפו בקביעת תנאי ההסכם בין התק"ם למשרד האוצר, והם לא יהיו חייבים להסכים לכל התנאים שנקבעו בהסכם הזה, כך אמרו אתמול מקורות בבנקים הגדולים, בעקבות ההודעה על הסיוע שיינתן לקיבוצי התק"ם. המקורות אמרו, כי מאחר שהדובר באשראי שיינתן בתיאום עם הבנקים, שהם הנושים הגדולים של התק"ם, יהיה ההסדר מותנה בהסכמה עם הבנקים, וייתכן שהם ידרשו בטחונות וערבויות נוספים, כפי שימצאו לנכון.

זו הודעתנו האחרונה: נוצא להורג הלילה בחצות (אמש) – בגלל ישראל

נאמר במכתב מאת ארבעת החטופים האמריקנים שפורסם אתמול ● נשות החטופים התחננו לפני החוטפים לדחות האולטימאטום ולחוס על בעליהן

מאת סוכנויות הידיעות

ביירות. — „זהו המסר האחרון שלנו לנשותינו ולעם האמריקני. אנו רוצים לומר לנשותינו ולעם של ארה"ב, כי הג'יהאד האיסלמי לשיחרור פלשתין יוציא אותנו להורג הלילה בחצות (אמש), משום שישראל מסרבת לשחרר 400 מוג'הדין פלשתינאים מתאימים" — כך פותח מכתבם של שלושת בני־הערובה האמריקניים, שנחטפו בחודש שעבר באוניברסיטה האמריקנית בביירות, יחד עם פרופסור הודי, בעל אזרחות אמריקנית.

„שמענו תחנות רדיו וטלוויזיה מסויימות, שמסרו, כי שמעון פרס, שר החוץ של ישראל, סרב להיענות לאיום זה, אך הוא הסכים לקבל הצעות מסויימות. אנו שואלים אותו, איך יכול הג'יהאד האיסלמי לשיחרור פלשתין להציע הצעות חדשות, כאשר כל אחד יודע מה הוא רוצה", כותבים בני־הערובה.

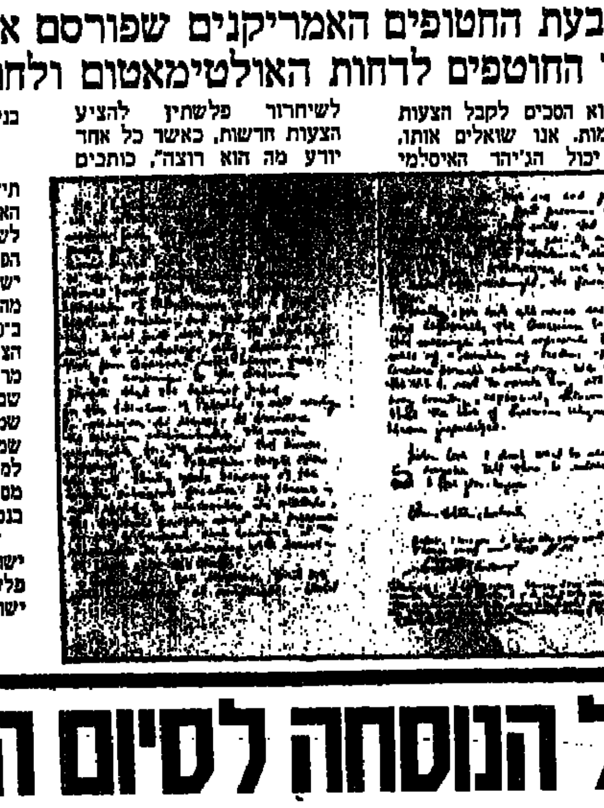

„ישראל קיבלה הכל"

„אנו מצפים מישראל, כי תיענה לדרישה של הג'יהאד האיסלמי לשיחרור פלשתין, לשחרר את המוג'הדין הפלשתיניים. אנו שואלים את ישראל, מדוע נהגה לקבל כל מה שביקשה מהמימשל שלנו ב־30 השנים האחרונות, ולמרבה הצער, נתנה ממשלת ארה"ב מרצון לישראל את כל שביקשה. האין מקורו של הסיוע שמקבלת ישראל במיסים שמשלם העם האמריקני לממשלה? מדוע אין ישראל מסייעת לממשלת ארה"ב בנסיבות קשות אלה?

„על האמריקנים לדעת, כי ישראל מחליפה מאות פלשתינים תמורת כמה ישראלים שבויים. ועם זאת, אנו (המשך בעמוד 16)

מחלוקת על הנוסחה לסיום המשבר

אתמול הוצעה הנוסחה הבאה: ח"כי הליכוד בוועדת הכספים יתחייבו לתמוך בפריסת חובות התק"ם ובתמורה יתחייבו ח"כי המערך בוועדה לתמוך בכל הצעת תקציב נוסף שיביא שר־האוצר ● במערך לא מוכנים לתמיכה „אוטומאטית" כזאת ● קולות תקיפים ב„עבודה" נגד המשך הקואליציה ● שמיר איים על חבריו: אם לא יושג הסכם — האשמה תהיה עליכם ● שר־השיכון ממשיך לטרפד כל סיכום של פשרה שמציע ראש־הממשלה

מאת יצחק שור, אודי נחשון ודורית גפן, כתבי „על המשמר" ומאת כתבנו הכלכלי בי־ם

אף כי המערך הודיע כי לא ייכנס לשום עיסקה עם הליכוד מתנהל מו"מ בין שתי הסיעות הגדולות בדבר מציאת נוסחה גואלת. לפי נוסחה זאת יתחייבו ח"כי הליכוד בוועדת הכספים לתמוך בפריסת חובות התק"ם ובתמורה יתחייבו ח"כי המערך לתמוך בכל הצעת תקציב נוספת שתובא לאישור הוועדה בידי שר־האוצר משה נסים.

אתמול נמסר כי ראשי עיירות הפיתוח ויתרו על כל דרישותיהם המיוחדות והחליטו להסתפק במה שמופיע בתקציב ובהבטחות שר־האוצר.

לפי שעה עומד המערך על דעתו כי לא יתמוך אוטומטית בהצעות האוצר. ואילו הליכוד עומד על דעתו, כי הסכמתו להצעת האוצר בדבר פריסת חובות התק"ם תהיה מותנית בהסכמת המערך לתוספת תקציבית לערי הפיתוח ולייישובים בשטחים המוחזקים.

בישיבתה של סיעת המערך אמש נשמעו קולות תקיפים נגד המשך קיום הקואליציה אך יו"ר המערך, שמעון פרס ומזכ"ל העבודה עוזי ברעם, לא היו שותפים לדברים הקשים של משה שחל ועזר וייצמן, אשר העריכו כי הממשלה הגיעה לסוף דרכה.

פרס אמר שאם ייפתח התקציב או ייפתח עד הסוף. לדבריו לא יתן המערך לאינפלציה להתפרץ מחדש, ואם עולה על הדעת שישראל תישאר ללא חקלאות וחקלאים? כל מי שהזיד לו טענות כנגד התקציב יכול היה להשמיען לפני שהממשלה קבעה את מסגרתו.

משבר אמיתי

באותה ישיבה אמר השר משה שחל כי המשבר הנוכחי הוא אמיתי ולא רגעי. לדעתו הגיעה הממשלה הנוכחית לסוף דרכה. המאבק המתנהל בער ערי הפיתוח וההתנחלויות כביכול, הוא מאבק על מה שיקרה בוועידת „חירות" המתקרבת. אין מנוס מעימות בין המערך לבין הליכוד. מה שעומד על סדר היום אלה הם החקלאות, הגליל והנגב. (המשך בעמוד 16)

„לביא" — אין חלופות קלות

[illegible] התעשייה מן הרגיל של מספר מטוסים מן הדגם המשופר של אפ־16 [illegible] ג'נראל דינאמיקס לחיל האוויר הישראלי, נועדה להיות עוד קטע, לא [illegible] על המשך פיתוחו ויצורו של מטוס ה„לביא" הישראלי. מצידה האחת [illegible] ניצבים משרד־ההגנה של ארה"ב (המממן היחידי והבלעדי של [illegible] ה„לביא", עד כה) יצרני מטוסים אמריקניים, וחלק מן הממסד הצבאי הישראלי השולל את ה„לביא" בעיקר בשל המעמסה הכבדה, הישירה והעקיפה, שהוא מטיל על כלל תקציב הבטחון הלאומי שלנו הכולל את סיוע החוץ. מן [illegible] עומדת התעשייה האווירית, המוכיחה באותות ובמופתים את [illegible] הבצעית־טכנולוגית של ילד טיפוחיה ולצידה חלק אחר של הממסד [illegible] הבטחוני, התומך ב„לביא", בעיקר מנימוקים של הבטחת בכורה ישראלית מקורית בשדה הקרב האווירי העתידי. על קהל אוהדיו הלהוטים של ה„לביא" נמנים גם, כמובן, כל מי שעשויים לזכות בעתיד בחוזי אספקה [illegible] טכנולוגית כללית; כעין „מלחמת כוכבים" שלנו, על השלכותיה [illegible] והתעשייתיות הכוללות.

[illegible] בין המצדדים והשוללים משחקים תפקיד נכבד האינטרסים (והם [illegible] מאוד) והיצרים; פוליטיקה פנימית ומדיניות גלובאלית; תפיסות [illegible] וקטנוניות של פקידים – כל זה בעירבוביה ותמהיל, שקשה [illegible] החלטה הגיונית אחת. מה שברור לעת עתה הוא, כי צוותי המומחים [illegible] משרד ההגנה האמריקני לא הצליחו לגבש חלופה ל„לביא" שתענה על [illegible] של חיל האוויר הישראלי, ותביא לחסכון כלכלי־כספי ברור ומוחשי. [illegible] עיונית של הדרחות הארוכים שהוגשו על ידי זקהיים ושות' מתברר [illegible] כליל השלמות והחגינות, בלשון המעטה: כך למשל, האופציה של מטוס [illegible] שיירכש בגוף בארה"ב, ויצוייד באוויוניקה מפיתוח ישראלי מקורי, [illegible] שאינה ישימה לביצוע הן בגלל משך הזמן הדרוש למימושה, האורך [illegible] לסגיר, והן בגלל המחיר הגבוה־מאוד של מטוס משותף כזה, שלא נלקח [illegible] בדרחות זקהיים. מנגד ברור, שהקניין הראשי של ה„לביא", חיל האוויר [illegible] יזדקק למספר מטוסים הקטן בהרבה מן התיכנון המקורי, והוא אף [illegible] לשלם את מחיר ההמתנה והעלות הכבדים המתלווים ל„לביא" רק [illegible] הצורך לגוון את מבחר כלי הטיס שברשותו.

[illegible] של שתי ברירות מסופקות, שמדינה חכמה אינה נקלעת אליו [illegible] ואיך תצא ממנו מדינה חכמה לא בדרך של הסתמכות על דו"חות [illegible] ואינטרסנטיזם, וגם לא בדרך של הסתמכות על חוות דעת [illegible] של יצרן מטוסים ישראלי אחד ויחיד, התעשייה האווירית, שהוא הצד [illegible] אלא רק על־ידי הפניית הנושא כולו לבחינתה, בדיקתה [illegible] של ועדת מומחים מקצועיים בלתי־תלויים, מן האוניברסיטאות, מן [illegible] מן הצבא ומן המדע. לאחר שכבר הושקעו ב„לביא" מעל למיליארד [illegible] עדיין בספק, המגיע אולי הזמן שהציבור הישראלי יוכל לדעת על [illegible] החסרונות והיתרונות של מדו"חות הכתובים בעברית, כדי שהשיפוט על גורלו יהיה [illegible]

„לא תהיה צמיחה" — הגיבו התעשיינים על העלאת הריבית בשיעור של 63%

הוראת בנק ישראל אתמול גרמה לתדהמה ● הריבית במשק תועלה בשיעור של 1% לחודש — מ־19% ל־31%

מאת כתבנו הכלכלי בי־ם, ומאת אודי נחשון וחיים מרגלית כתבי „על המשמר"

תדהמה שררה אתמול במשק בעקבות החלטת בנק ישראל לעלות את שיעורי הריבית באחוז אחד לחודש, שפירושה העלאת הריבית השנתית מ־19 אחוזים ל־31, העלאה בשיעור של 68%.

בעקבות החלטה זו תעלה הריבית על חשבונות אוברדרפט, הלוו־את, וסקרונות שקליים, כבר מיום ו'.

תחזית אינפלאציונית

בנק ישראל ציין שהעלאה היא לתקופה של חודשיים עד שלושה חודשים והיא באה בעקבות העליה הצפויה באינפלציה בחודשים הקרובים. הבנק הוסיף שהעלאת הריבית באה גם על רקע המשך הגידול המהיר של האשראי הבנקאי לציבור שנימשך גם לאחר הפיחות. (המשך בעמוד 10)

עשרות מוצרים מתייקרים היום ב־3 עד 15 אחוזים

בעקבות הפיחות וייקור הדלקים לתעשייה ● שרון תובע לעכב העלאת שיעור הריבית

מאת אודי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

מחיריהם של עשרות מוצרים ושירותים עולים היום ב־3־15 אחוזים, בעקבות הפי־חות החד־פעמי שבוצע בחודש שעבר וייקור הדלקים לתעשייה.

בין ההעלאות הבולטות: פילה דגים קפוא — 15 אחוז, קטניות מיובשות, אורז וסוכר — 8 אחוזים, סירופים (למעט הדרים) — 10 אחוזים, גפרורים — 10 אחוזים, לוחות עץ שונים — 5 עד 14 אחוז, שירותי תחזוקה ותיקונים למקררים טלוויזיות, מדיחי כלים ומכונות כביסה — 14 אחוז, מוצרי נייר וקרטון (כולל אריזות שונות) — 4 עד 5 אחוזים, שטיחים ומרבדי קיר — 4 אחוזים, תחבושות הגייניות — 3 אחוזים, תקליטים וקסטות — 3 אחוזים, סרטי צילום — 5 אחוזים וירקות מוקפאים — 7 אחוזים.

במשרד־התעשייה־והמסחר אומרים, שהאישור להעלאות המחירים ניתן לאחר בדיקה קפדנית של התייקרויות התשומות. עוד נמסר, כי חלק מההתייקרויות שאושרו אתמול אינן נגזרות מהפיחות, אלא מהתייקרות בתשומות שהיתה בחודשים האחרונים.

במשרד־התעשייה־והמסחר מעריכים, כי השפעה של ההתייקרויות היום תשפיע על המדד פחות משלוש עשיריות האחוז.

לעכב העלאות הריבית

שר־התעשייה־והמסחר, אריאל שרון, פנה אתמול לראש הממשלה בדרישה לפעול לעיכוב החלטת בנק ישראל להעלות את שיעור הריבית באחוז אחד לחודש. לדברי שרון, החלטה זו תסכן את היציבות במשק ותפגע בהשקעות במגזרי התעשייה, המסחר והחקלאות.

שרון מציין בפנייתו לשמיר, כי החלטת בנק ישראל עומדת בניגוד לסיכומים שהיו בממשלה. הוא גם מותח ביקורת על כך שהחלטה זו התקבלה ללא התייעצות עם שרי הממשלה הנוגעים בדבר.

גם מזכ"ל חברת העובדים, רוזוליו, תבע אתמול מבנק ישראל לשוב ולשקול את החלטתו בעניין הריבית. „זוהי החלטה אומללה שמכשילה את המאמצים לצמיחה במשק", אמר רוזוליו.

נער בן 17 התאבד בירייה במטה משא"ז בקריית־מוצקין

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

מתנדבי המשמר־האזרחי בקריית־מוצקין ותלמידי בית־הספר „אורט" בקריה הוכו אתמול בהלם לאחר שנודע כי תלמיד כיתה י"א בבית־הספר, אבי מושקוביץ' בן 17, התאבד בתוך מטה המשמר־האזרחי לאחר שירה בראשו ברובה קרבין.

אבי מוסקוביץ' יצא מביתו בשעה מאוחרת בליל־שלשום למטה המשמר־האזרחי. בו היה אחראי על פעילות הנוער המתנדב. הוא פתח את הדלת בעזרת צרור מפתחות שהיה ברשותו והתיישב על כסא לאחר שנטל מארון הנשק רובה קרבין ומחסנים. הצעיר דרך את הרובה, הניחו על הרצפה כשקנהו מופנה כלפי מעלה, הצמיד את מצחו לקנה ולחץ על ההדק.

דבר היעלמו של אבי נודע רק בבוקר, לאחר שאמו, גננת בנעמת, ואביו, קצין משטרה בבית־הספר לשוטרים בשפרעם, גילו כי בנם נעדר מהבית. האם התקשרה לפקד יעקב ברנדט, הממונה על המשמר־האזרחי בקריות, וסיפרה לו כי אבי אינו בביתו. ברנדט ניגש לתחנת המשמר־האזרחי ומצא שם את הנער ללא רוח חיים.

לכתבנו נודע, כי אבי נעדר מבית־הספר בשבועיים האחרונים וככל הנראה היה שרוי בבעיות נפשיות. כמו־כן נודע, כי ביקש לעזוב את הלימודים ובמשך תקופה זו התמסר כולו לפעילות המשמר האזרחי.

זוהי טרגדיה שנייה שפוקדת את משפחתו של אבי, לאחר שלפני 10 שנים נפטר אחיו בן ה־9 מסרטן.

בבית־הספר „אורט" בקריית־מוצקין נערכה אתמול אחה"צ ישיבת חירום מיוחדת בהשתתפות כל מורי בית־הספר והפסיכולוג.

נציגי האוצר והבריאות פותחים במו"מ על הקיצוצים בתקציב

הקיצוצים המוצעים יוקפאו עד לסיום המו"מ ● עובדי המינהל והמשק מתכוונים לחדש שביתתם ביום ה' הבא

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

נציגי האוצר ומשרד הבריאות יתחילו במו"מ בנושא הקיצוץ בכוח העבודה ובתקציב משרד־הבריאות. על כך סוכם אתמול בפגישה בין שרת־הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, לבין שר־האוצר, משה נסים.

דובר משרד־הבריאות מסר, כי בינתיים מקפיא האוצר את כל הצעדים שהחל לנקוט בהם בנוגע לקיצוץ התקנים.

שרת־הבריאות פנתה לועד עובדי משק ומינהל, האחיות והרופאים שלא ישבשו את העבודה בתקופת קיום המו"מ, שאמור להימשך שבועיים.

שר־האוצר אמר בפגישה עם שרת־הבריאות, כי הוא יעשה הכל כדי ליישם את ההסכם עם האחיות.

עובדי המינהל והמשק

תיתכן שביתה מחודשת של עובדי מינהל ומשק בבתי־החולים הממשלתיים ביום ה' הבא. על כך מסר לכתבנו דובר הוועד הארצי של עובדי מינהל ומשק.

הוועד הארצי של עובדי מינהל ומשק מתכנס היום כדי לדון בתוצאות הדיונים עם ועדת פרה. לפי שעה אין התקדמות של ממש בדיונים אלה והנושאים רבים עדיין לא מצאו את פתרונם והם הועברו על־ידי יו"ר ועדת פרה להכרעתם של שר־האוצר ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי.

בפגישת הוועד הארצי היום אמורה להתקבל החלטה על השבתה.

קיסר נפגש עם האחיות

מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר, נועד אתמול עם נציגות האחיות בבתי־החולים. בשיחה השתתף גם אפרים ז'ילוני, מ"מ יו"ר האגף לאגוד מקצועי.

בפגישה עם האחיות הושמעה טענה שההסכם עם האחיות, שנחתם לפני כשלושה חודשים, עדיין לא בוצע כהילכתו. קיסר הודיע שהוא ייזום מיד ביוזמה לקביעת „פגישת פיסגה" שבה ישתתפו יו"ר האגף לאגוד מקצועי חיים הברפלד, שר־האוצר משה נסים, שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו ומזכ"ל ההסתדרות כדי לדון באופן משותף ובאופן המעשי ביותר על דרכי הביצוע של ההסכם ככתבו וכלשונו. כזכור, נפגשו קיסר והברפלד עם שר האוצר ביום ב' בירושלים ושר האוצר הודיע שהינחה את אנשי משרדו לבצע את ההסכם.

כמו־כן הודיע קיסר שבראשית השבוע הבא יוזמן דיון הסתדרותי לבדיקת המלצות „ועדת ז'ילוני" בעניין הקמת חטיבה של אחיות בהסתדרות, במסגרת הסתדרות ה[illegible].

נציגות האחיות הודיעו כי יביאו את סיכומי הפגישה עם המזכ"ל בפני מוסדותיהן שאמורים להחליט אם אכן תקויים ההפגנה של האחיות שנועדה להתקיים ביום א' בתל־אביב, או תבוטל נוכח ההצעות המעשיות של המזכ"ל שהובאו בפני האחיות בפגישתו עימן.

מזג אוויר

הטמפרטורות: ירושלים 5 — 13, רמת הגולן 4 — 14, צפת 5 — 11, חיפה 10 — 19, טבריה 9 — 21, נצרת 6 — 16, עפולה 5 — 19, שומרון 6 — 16, תל־אביב 10 — 19, לוד 7 — 19, יריחו 8 — 22, עזה 10 — 19, באר־שבע 5 — 19, אילת 11 — 22. (עתי"ם)

גימלאי „נתיב" פלשו ללשכתו של מנכ"ל הקרן בתל־אביב

מאת כתבנו לענייני עבודה

כמה עשרות מגימלאי קרן „נתיב" פלשו אתמול ללשכתו של מנכ"ל הקרן, ראובן אבל, ביד אליהו בת"א, ושהו בה במשך כשלוש שעות.

הגימלאים תבעו להצמיד את גימלאותיהם למדד המחירים ובתוך כך התיישבו חלק מהם על כסאותיהם של הפקידים וניסו לשבש את העבודה. מנכ"ל „נתיב" הבהיר להם שהקרן משלמת גימלאות בהתאם לתקנון והפרתו נחשבת לעבירה פלילית.

אבל הודיע לנציגי הגימלאים, שביום שלישי הבא תדון הנהלת „נתיב" בתביעתם להצמיד את גימלאותיהם למדד המחירים, במקום ההצמדה הנוכחית להסכמי השכר. עוד אמר, שהקרן לא תיענה לתביעתם הנוספת של הגימלאים לשלם להם פיצוי רטרואקטיבי בשיעור של 40 אחוז.

הגימלאים קיימו בעקבות זאת ישיבה בחדרו של מנכ"ל הקרן, [illegible] והחליטו להופיע בצורה הפגנתית בישיבה של מרכז ההסתדרות [illegible] שתכונס מחר בהשתתפות של מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר.

כן החליטו הגימלאים לקיים משמרת מחאה ביום ראשון הבא ליד בית הוועד הפועל בשעה [illegible] הוועידה המרכזת של ההסתדרות, וכן משמרת מחאה נוספת [illegible] שלישי ליד „סולל בונה" בת"א [illegible] תתקיים ישיבת הנהלה של „נתיב".

הנהלת „הבימה" מאיימת לסגור התיאטרון אם יימשכו העיצומים

מאת רונית מורגנשטרן, כתבת „על המשמר"

חבר הנאמנים של תיאטרון „הבימה" הזהיר את השחקנים שאם ימשיכו בעיצומים הוא יסגור את התיאטרון. בגלל עיצומי השחקנים שהכריזו על סכסוך עבודה בתמיכת מועצת פועלי תל־אביב נגד הנהלת „הבימה", בוטלו כבר שתי הצגות „המלך מתיא הראשון" ושתיים נוספות של „מירל'ה אפרת".

בתגובה על האיום של סגירת התיאטרון מצד חבר הנאמנים של „הבימה", שמואל עומר, נפגש אמש עם ועד השחקנים וביקש מהם לנהוג בשיקול דעת ולהפסיק את השיבושים שיביאו לסגירת התיאטרון. לדבריו אין עימות בין ההנהלה לבין השחקנים וההנהלה היתה רוצה לשפר ולחזק את מעמד השחקן אלא שהיא נתונה תחת מיגבלות חוק התקציב. „זה כאילו שהאחיות בבית־החולים „איכילוב" היו באות אל מנהל בית־החולים לבקש ממנו תוספת שכר", אמר שמואל עומר.

„הבימה" אמר חבר ועד השחקנים מישה אשרוב שלדבריו הוא מרוויח כ־750 שקל נטו לחודש. „הנאמנים אינם יודעים דבר על הנעשה בתיאטרון ושלדעתו יש לערוך בדיקה [illegible] ב„הבימה" תפקידים חדשים [illegible] ולא יתכן שהוא בהפסד. „אם יסגרו את התיאטרון", אמר [illegible] אשרוב, „נהיה אנחנו השחקנים את התיאטרון בעצמנו. אנחנו נהיה המסוגלים לכך. אף אחד לא יכול לקחת לנו את התיאטרון. הוא שייך לשחקנים ולא לאף אחד אחר".

עובדי הדפוס בעיתונים מתכוונים לשבות ביום ב'

מאת כתבנו לענייני עבודה

איגוד עובדי הדפוס מתכוון להשבית את העבודה בכל בתי־הדפוס של העתונים היומיים, החל מיום שני הבא בשעות הצהריים.

אם ימומש האיום — לא יופיעו העתונים היומיים החל מהיום שלמחרת. עובדי הדפוס עמדו לפתוח בשביתה כבר מחר בצהריים, אך לאחר שאיגוד המו"לים של העתונים היומיים עתר אתמול לבית־הדין הארצי לעבודה בירושלים, הוחלט לדחות את מועד תחילת השביתה ליום ב'. בעתירת המו"לים נאמר שאיגוד עובדי הדפוס הפר הסכם לפיו עליו להודיע על כוונתו לשבות לפחות ארבעה ימים מראש.

איגוד עובדי הדפוס הכריז על סכסוך עבודה ב־7 בינואר. מזכיר האיגוד, מאיר גולדשטיין מסר, כי מאז לא חלה התקדמות במו"מ לקראת ההסכם הקיבוצי־ענפי לגבי העבודה בסדר צילום ובטכנולוגיות חדשניות, וכן לגבי תביעות העובדים בתחום העלאת תעריפים והוספת רכיבים לצורך חישוב הפנסיה.

ארגון מושבי הגליל — בסכנת שיתוק

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

אם לא יימצא הסדר מיידי לפריסת חובות מושבי הגליל המגיעים ל־140 מיליון דולר, אפשר יהיה לסגור את העסק, טוען הגה שווארץ יו"ר ארגון מושבי הגליל.

לדבריו, נותרו בקופת הארגון כמה אלפי שקלים בלבד.

ארגון מושבי הגליל חייב היום 84 מיליון דולר ויחד עם חובם של 40 ממושבי הגליל מגיע החוב הכולל ל־140 מיליון דולר.

לדברי הגה שווארץ באחרונה גבר הלחץ של מאות נושים לרבות בנקים, על מושבי הגליל לגבות הכספים שחברי המושבים חייבים להם.

היום אמורה להתכנס הוועדה האזורית הדנה בהסדר חובות המושבים בראשותו של סמנכ"ל המחלקה להתיישבות, יעקב פרידמן, האמורה להמליץ הצעות לפריסת החובות של המושבים. בשבוע הבא אמורה להתכנס הוועדה בראשותו של ד"ר שמעון רביד האמורה להחליט בגורלן של ההמלצות על פריסת החובות של מושבי הגליל. הגה שווארץ הדגיש שהורדת הסובסידיות לעופות ב־16 אחוז הכבידה במיוחד על המושבים.

„דרוזים במשרדי ממשלה — רק כשומרים בכניסה..."

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

את הדרוזים במשרדי הממשלה אפשר לפגוש רק כשומרים על דלת הכניסה. — התבטא אתמול במרירות רב סרן מיל קרא איוב, יו"ר ארגון החיילים הדרוזים המשוחררים, במסיבת עיתונאים בירושלים שקיים ארגונם „גורל אחד".

הם דיווחו על שיעור גבוה של אבטלה המגיע, ל־10 אחוזים, וקבלו על העדר מפעלי תעשיה ב־17 כפרי הדרוזים בישראל.

נג'יב סאלח מהכפר סג'ור שבגליל שהשתחרר לאחר 20 שנה ממשמר הגבול התלונן כי בכפרו הופקעו אדמות הקדש, אך הן עומדות ללא שימוש. „מעולם לא שאלתי מה המדינה תתן לי. עכשיו חובתכם לעזור לנו. אם תאפשרו את הדרגות של החיילים הדרוזים — תוכלו למלא בהם שקים". נציגי החיילים המשוחררים אמרו כי אין הם רוצים בלובי דרוזי בכנסת והם סבורים, כי כל אחד מחה"כים יכול לייצג אותם נאמנה כפי שהוא מייצג את אזרחיה היהודיים של המדינה.

אתמול נפגשה משלחת מטעמם עם השר משה ארנס הממונה על המיעוטים ושטחה בפניו את בעיותיה.

מנכ"ל משרד־הפנים: עיירות לוד ורמלה יימוזגו

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

משרד הפנים ימזג את עיירות לוד ורמלה וכן את ראשל"צ ונחלת יהודה — הודיע אתמול מנכ"ל משרד הפנים הרב אריה דרעי לוועדת הכספים. כן מסר, שבאיזור השרון תקום „מועצה חבלית אשר תקיף שש רשויות מקומיות: חל מונה, כפר יונה, אליכין, פרדסיה, קדימה ואבן־יהודה." הרשות החדשה תגיש שירותים משותפים לתושבי שש הרשויות המקומיות.

לדברי דרעי יקוצץ בשנה הבאה כוח האדם ברשויות המקומיות ב־750 משרות. בשנתיים האחרונות קוצצו 4900 משרות ונותרו 56,500 משרות. תקציב הרשויות כולן הוא 2.2 מיליארד שקלים. המיסים יועלו ב־1987 ב־22 אחוזים בהשוואה לשנת הכספים הנוכחית.

לדברי המנכ"ל ינפיק משרדו בשנה הבאה דרכון לאומי חדש, אשר יודפס באורח ממוכן. תוך חודשיים יופעלו לשכות חדשות למינהל האוכלוסין בתל־אביב.

ח"כ גרוסמן: לשתף נציגי הערבים בדו"ח מרקוביץ'

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

ח"כ חייקה גרוסמן פנתה בשם סיעת מפ"ם בכנסת לראש הממשלה וביקשה ממנו להיוועץ בראשי הרשויות הערביות, בטרם יוציא את מסקנותיו על דו"ח ועדת מרקוביץ, בדבר הרס מבנים בישובים ערביים.

ח"כ גרוסמן אומרת, שחברי הוועדה באו אמנם בדברים עם מספר נציגים ערביים, אך נמנע מנציגי הציבור הערבי להיות שותפים לעבודת הוועדה ולהביע דעתם על מסקנותיה.

הערות נציגי הציבור הערבי, חשובות משום שהנושא נוגע ישירות לציבור זה, אמרה ח"כ גרוסמן. לדבריה, יש לפתור את הבעייה הכאובה של הבנייה הבלתי חוקית בכפרים הערבים תוך שיתוף הציבור הערבי וללא זעזועים — סבורה ח"כ גרוסמן.

ועידת הנוער העובד והלומד תתקיים ביוני

מאת כתבנו לענייני עבודה

הוועידה הכללית של הסתדרות הנוער העובד והלומד, תתקיים בחודש יוני בירושלים, לאחר ש־28 שנה לא כונסה ועידה של התנועה.

לוועידה הכללית יוקדמו תשע ועידות הכנה מחוזיות, בהן השתתפו אלפי חניכים: לרבות חניכים מישובים ערביים ודרוזים.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, קרא אתמול לתנועת הנוער העובד והלומד שלא להסתגר בעצמה אלא לטפח את זרע השנוי והמרידה במוסכמות. הוא קרא לקיבוצים להגביר מעורבתם בתנועת הנוער העובד והלומד.

הקונסול הערבי הראשון לחו"ל: צעד חיובי בדרך לשילוב ערבים משכילים

מאת קאסם זייד, כתב "על המשמר"

בכפר קרע שבמשולש הצפוני, התקבלה בשמחה הידיעה על מינוי בן הכפר, עורך-הדין מוחמד מסראווה, לתפקיד קונסול כללי באטלנטה שבארה"ב.

עורך-הדין מוחמד מסראווה (42) שהוא הערבי המוסלמי הראשון המתמנה לתפקיד דיפלומטי בחו"ל, כיהן משך שתי קדנציות בתפקיד יו"ר מועצת כפר קרע. כיום הוא מכהן כממלא-מקום ראש המועצה ויו"ר ועדת התיכנון והבניה המקומית בוואדי ערה. הוא גם היועץ המשפטי של הוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות. בבחירות האחרונות לכנסת היה מסראווה המועמד השישי ברשימת "יחד". במסגרת ההסכם שנחתם בין מפלגת העבודה ורשימת "יחד" שובץ עורך הדין מסראווה במקום ה-62 ברשימת המערך לכנסת.

עו"ד מסראווה אמר אתמול, כי הוא רואה במינויו לתפקיד קונסול צעד חיובי בדרך לשילוב אמיתי של משכילים ערבים בחיי המדינה. הוא הביע תקווה שלא ירחק היום בו יכהנו משכילים ערבים בתפקידים ביצועים במשרדים הממשלתיים השונים.

מאבק נגד הנשירה של יהודי בריה"מ

מאת כתבת "על המשמר"

על פתיחת מסע נגד תופעת הנשירה של יהודי ברית-המועצות ונגד הסיוע לנשירה מצד גורמים יהודיים ולא-יהודיים בארה"ב, החליט אתמול ראש הממשלה יצחק שמיר.

בשורה של התייעצויות טלפוניות עם שר העליה והקליטה, יעקב צור, עם יו"ר הנהלת הסוכנות, אריה דולצין, ועם ראש מחלקת העליה והקליטה בסוכנות, חיים אהרון, סוכם לצאת במאבק נגד הנשירה ונגד הסיוע לנשירה מצד ארגונים יהודיים בארה"ב. כמו כן, הוחלט לפעול לביטול הזכויות המיוחדות הניתנות על-ידי הממשל האמריקני ליהודים יוצאי בריה"מ.

בביקורו בשבוע הבא בארה"ב, יפעל ראש הממשלה ברוח זו ויסביר לאנשי שיחו בוושינגטון כי מעמד של פליטים ליהודי בריה"מ פוגע בעליה לישראל.

10 נקודות הסכמה עם ירדן ומצרים על ועידה

פרס בוועדת חוץ ובטחון: פרופיל נמוך עם דרא"פ

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

בין ישראל מצרים וירדן קיימים תחומי הסכמה ברורים בדבר אופיה וסמכותה של הוועידה הבינלאומית לעניין המזרח-התיכון — אמר אתמול שר החוץ, שמעון פרס, בוועדת החוץ והבטחון.

פרס מנה עשר נקודות הסכמה:

● הוועידה הבינלאומית לא תשמש תחליף למו"מ ישיר, אלא כדי לפתוח ולעודד אותו.

● לוועידה לא תהיה כל סמכות לכפות פתרון.

● לוועידה לא תהיה סמכות לבטל הסכם שיושג בין הצדדים.

● לאחר פתיחת הוועידה יתנהל המו"מ בוועדות גיאוגרפיות דו-צדדיות ללא השתתפות המעצמות.

● מו"מ בוועדה אחת לא יותנה במו"מ בוועדה אחרת.

● כבסיס למו"מ ישמשו החלטות מועצת הבטחון 242 ו-338.

● לא תתכנס ועידה בינלאומית קודם שיושלם הטיפול בפרוצדורה.

● תהיה הסכמה בוועידה בין הצדדים בדבר מהות המשתתפים.

● גם הרכב הצד הפלשתיני יוסכם מראש.

● הוועידה תתנהל בפרק זמן מוגבל.

פרס הבהיר כי עדיין שנויות כמה סוגיות במחלוקת: האם תשתתף בריה"מ? ישראל מתנה את ההשתתפות בחידוש היחסים הדיפלומטיים בין ישראל לבריה"מ, ובשינוי היחס ליהודים. אין הסכמה ביחס לייצוג הפלשתיני. יש חילוקי דעות בדבר השאלה אם לכנס את הוועדה יותר מפעם אחת.

ביחס ליחסי ישראל עם דרום-אפריקה הבטיח פרס כי ישראל "תוריד פרופיל", איננו כוח מוביל ביחסים עם מדינה זאת ולכן איננו צריכים לעמוד בראש התובעים פעולה בינלאומית.

פרס העלה מועמדות יעקבי לשגריר: מצפה להסכמת שמיר

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

שר החוץ, שמעון פרס העלה אתמול רשמית לפני ראש הממשלה, יצחק שמיר, את מועמדותו של שר הכלכלה והתיכנון, גד יעקבי, לשגריר ישראל בארה"ב.

שמיר רשם לפניו את פניית פרס אך עדיין לא הביע את דעתו.

כזכור, על-פי הסכם הרוטציה יתמנה שגריר ישראל בוושינגטון על-פי המלצת שר החוץ, בהסכמת רה"מ.

רבין: אין קשר בין שחרור מחבלים תמורת שבויים לבין הגברת הטרור

מאת שלמה גלזר, כתב "על המשמר"

"אין שום קשר בין שחרור מחבלים תמורת שבויי צה"ל לבין הגברת פעולות הטרור; חיילי צה"ל השבויים בידי ארגוני המחבלים ב"חיזבאללה" והנעדרים עוד מימי מלחמת שלום-הגליל נשלחו למשימתם על-ידי צה"ל ולא בחרו מרצונם להיות שם. אני כשר בטחון אחראי להם".

דברים אלה אמר אתמול שר הבטחון, יצחק רבין, בתשובה על שאלות סטודנטים במכללה האזורית "אהל שרה" שליד המועצה האזורית עמק יזרעאל.

הוא הוסיף: "אם אין דרך לשחררם, אינני מוכן לומר: לא איכפת לי מהם. קל מאוד להיות גיבור ולומר, 'לא איכפת לי משבויים'. זאת המשמעות האמיתית של האמירה שאין לשחרר מחבלים תמורת שבויי צה"ל.

בהתייחסו לפרשת מכירות הנשק לאיראן אמר שר הבטחון, כי ישראל לא מכרה מעולם נשק אמריקני לאיראן ולא בשום מקום אחר בעולם ללא אישור האמריקנים. "מלכתחילה ארה"ב לחפש נתיבים למדינה עוינת. אם מחר תקום אישיות בכירה בסוריה ותרצה לדבר עמנו אשמה. לפי תפישתי, ללא אמינותה של ישראל באה כתוצאה מהפרשה.

במלאת שלושים לפטירתה של חברתנו היקרה

שרה אדר ז"ל

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה
ביום ד' 11.2.87 בשעה 15.00

המשפחה
וקיבוץ בית-זרע

ביום השלושים
לפטירתה של חברתנו היקרה

חיה פוקס-גרביה ז"ל

נתייחד עם זכרה
עליה לקבר מחר, יום רביעי 11.2.87 בשעה 15.30

המשפחה
וקיבוץ גן-שמואל

למשתתפים בצערנו ולמנחמנו — תודה

ביום השלושים לפטירתה של חברתנו

חסיה נימרי ז"ל

נעלה לקברה לגילוי המצבה
ביום חמישי, 12.2.87, בשעה 16.30

המשפחה
וקיבוץ שריד

במלאות שלושים למותו של חברנו

משה בוריאן ז"ל

נתייחד עם זכרו
ביום חמישי, 12.2.87, בשעה 16.30
נעלה לקברו לגילוי המצבה
בשעה 21.15 נקיים אזכרה בחדר האוכל

המשפחה
וקיבוץ ניר-יצחק

"משבר התקציב נובע ממאבק פנימי על המנהיגות בחירות"

האשים אתמול השר משה שחל ● "המבחן הגדול ביותר של שמיר"

מאת שלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר"

שר האנרגיה, משה שחל, אמר אתמול, כי הוויכוח על התקציב אינו בין המערך לליכוד, אלא נובע ממאבקים פנימיים בליכוד.

שחל דיבר אתמול במסיבת עיתונאים באוניברסיטת בן-גוריון, בבאר-שבע.

"זה תהליך שכל-כולו קשור במאבק פנימי בין שני הפלגים בתנועת החירות", אמר. "המאבק בין לוי לשרון, מי יהיה מנהיג חירות, משבש סדרי מינהל דמוקרטיים ומעוות את סידרי העדיפויות הלאומיים שנקבעו רק לפני שבועיים-שלושה בממשלה; הכל לצורך ויכוח פנימי על המנהיגות בחירות, מי יהיה האיש שדואג להיות קיצוני יותר".

שחל אמר, כי ראש הממשלה יצחק שמיר עומד כעת במבחנו הגדול ביותר. "למעשה, מנהיגותו בתוך תנועת החירות עומדת במבחן. אין כאן בעיית ויכוח בין המערך לליכוד: יש ויכוח בין שמיר לבין אלה הרוצים לרשת אותו כבר בשלב זה, והם משבשים את כל סדרי השלטון, חבריו של שמיר בתנועת החירות מאותתים לו: אתה, למעשה, סיימת את תפקידך כבר היום".

משה שחל

שחל אמר, כי גם הליבראלים המסוכסכים ביניהם, כפי שמעולם היתה מסוכסכת שום מפלגה — מתאמצים להוכיח לחירות: "אנחנו ראויים לכם, קחו אותנו פנימה".

הוא הוסיף, כי "לזכותו של משה נסים ייאמר — עד כמה שידוע לי הוא מעולם לא היה חבר קיבוץ או חבר במפא"י, אבל הוא אישר סיוע לתק"ם לא כאקט פוליטי, אלא כפי שניתן סיוע גם לאלסינט". לדברי שחל, נסים סירב לאשר סכומי כסף באופן עיוור וללא בדיקה.

נחמקין מציע התגייסות כללית להבראת מערכת ההתיישבות

"הלוואות" בריבית 5-8 אחוזים במקום הריבית הרצחנית 30-50 אחוז"

מאת יוסף גלילי, כתב "על המשמר"

שר החקלאות, אריק נחמקין, קרא אתמול לכל אנשי הציבור, ללא אבחנה מפלגתית, להתגייס להבראת המערכת הכספית של ההתיישבות, בהתאם להצעה שמשרדו מעלה בימים אלה על סדר היום.

הבראה זו תהיה מבוססת על מאמץ משולב של כל המערכת במקרים קשים, הלוואות לחידוש הצמיחה ומחיר הון נורמלי של 5-8 אחוזים, במקום "ריבית רצחנית" של 30-50 אחוז.

"הוויכוח על העזרה להתיישבות ולחקלאות אינו ויכוח פוליטי ואינני נגרר למחלוקת עקרונית ברמה שלא מקובלת עלי. שלוש סעמים הצעתי הסדר לפריסת חובות להתיישבות על כל זרמיה המושבים, הקיבוצים, ישובי חירות, הפועל המזרחי והאיחוד החקלאי. הצעותי לא התקבלו בזמנו על-ידי האוצר" — אמר השר במסיבת עיתונאים בתל-אביב.

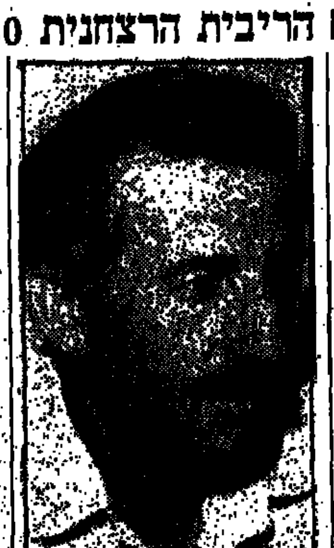

אריק נחמקין

השר הרגיש, כי לא מדובר בשיקום, אלא בהבראת המערכת הכספית. בתנאים נורמליים אפשר לייצר ולייצא תוך מספר שנים במליים מחיים.

בהמשך דבריו אמר, כי מה שניתן היה לעשות לפני שלוש שנים על-ידי פריסת חובות להתיישבות ב-200 מיליון דולר, תפח בכדור שלג למאות מיליוני דולר, ויש לדאוג לכך שהתהליך לא יחזור שנית.

נחמקין הרגיש, כי למעט ענף הכותנה, שהוא במשבר בינלאומי, המשק דווקא הוא "הנבגון", בשל הריבית הרצחנית יכול להרוס את החקלאות, אם לא נדאג לפריסת החובות.

בהתייחסו ל"ועדת רביד", העומדת להגיש בעוד שבועיים את מסקנותיה וממצאיה לאוצר לגבי המשק המשפחתי, אמר נחמקין, כי אין הכרח לבטל חלק מן החוב בגין ריבית של 100 אחוז ריאלית למושבים ולקיבוצים בבקעה וברמת-הגולן.

"על המשמר"
עתון יומי

חמו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת

עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל

המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל-אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3-43360-4
המען למכתבים: שירות שק-דואר נעול ת"א 61999

"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652

סניפים: ירושלים 94622 רח' בן-יהודה 2, בניין סנטר חורים 102-121, טל' 233161-3. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

אבידוב ניסה להשיג בשנית את חבל התלייה וכמעט הצליח

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

ברוב של שני קולות בלבד, ארבעה עשר נגד שנים עשר, הסירה אתמול הכנסת הצעת חוק פרטית של מאיר כהן אבידוב, ליכוד-חרות, הקובעת עונש מוות למחבלים רוצחים.

זו הפעם השניה שכהן אבידוב מעלה הצעת חוק זו. נוכח הרוב הזעום למתנגדי החוק הבטיח אבידוב, כי יחדש את יוזמתו, במועד הקרוב ביותר האפשרי לפי תקנון הכנסת בעוד חצי שנה.

בנמקו את הצעתו טען כהן אבידוב כי לרוצחים אכזריים מגיע עונש מוות. בהקשר זה הזכיר המציע את שמותיהם של רוצחי דפנה כרמון ודני כץ, "הממשלה הפראירית" של ישראל. הממשלה הירדנית יודעת היטב את העבודה. שם הוציאו להורג באחרונה את רוצחו של פאהד קוואסמה.

שר המשפטים אברהם שריר הרגיש בתשובתו כי נטיית ליבו לתמוך בהצעתו של כהן אבידוב, והוא עצמו העלה הצעה דומה בממשלה. "יש חיות אדם שאינן ראויות שתנשומנה את אויר העולם ותדרוכנה על האדמה בה אנו מהלכים". שריר גם הדגיש כי החוק הקיים בישראל ובשטחים כן מאפשר הטלת עונש מוות על מחבלים רוצחים.

פגיעה בסמכות הנשיא

בסופו של דבר ביקש שר הליכוד מהכנסת, כי תסיר את הצעת כהן אבידוב מעל סדר יומה בשל שיקולים חשובים שלא להפוך את הדרישה לעונש מוות לדבר מובן מאליו בכל עת ובכל שעה. שריר לא פירט מהם שיקולים אלה. אתמול גם דנה הכנסת בהצעת חוק פרטית של בנימין בן אליעזר, הקובעת, כי מחבלים רוצחים הנידונים למאסר עולם, ישבו בכלא עד מותם. בתשובה להצעה זו הזכיר שריר כי הכנסת אישרה לפני שנה וחצי הצעת חוק פרטית של שולמית אלוני, ר"צ, הקובעת מאסר עולם, עד תום החיים, לרצח ממדרגה ראשונה. שר המשפטים הדגיש כי משרדו מתנגד לחוק של אלוני וליוזמת בן אליעזר, שכן משמעותם הגבלה בחוק של סמכות הנשיא למתן חנינה. סמכות זו לדעת השר, מן הראוי שתישאר בידי הנשיא בצורה הכללית והרחבה ביותר.

על חודו של קול התקבל החוק האוסר פרסום שמות חשודים

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

על חודו של קול אחד, קיבלה אתמול הכנסת בקריאה ראשונה את יוזמת הממשלה, להגביל באמצעות חקיקה, את פרסום שמם של חשודים בעתונות ובאמצעי התקשורת האלקטרוניים.

תמכו בחוק שלושה עשר ח"כים מהליכוד, הסיעות הדתיות והחרדיות, אמנון לין ואברהם שלום מהמערך והראן עטשי משינוי. שנים עשר ח"כים מהמערך; סיעות השמאל, מרדכי וירשובסקי (שינוי), דן תיכון וגיורא לנרואו ליכוד, הצביעו נגד החוק. ח"כים רבים מהמערך נמנעו מהצבעה.

שר המשפטים אברהם שריר טען, כי החוק ויתר שכן הוא בבחינת צעד נוסף בכיוון של "הגנה" על תושבי ישראל מפני פגיעות לא מוצדקות בשמם הטוב. החוק ימנע פרסומים מוקדמים על תלונה שהוגשה למשטרה נגד אזרח, כולל מעצרו וחקירתו.

"פרסומים כאלה גורמים נזק חמור שלעיתים אינו ניתן לתיקון". שריר הרגיש עם זאת, כי החוק המוצע יפגע בזכות הציבור לקבל מידע ובזכותם של כלי התקשורת לפרסם ידיעות, במיוחד כאשר מדובר באנשי ציבור.

לפי החוק המוצע יאסר פרסום שמו של חשוד בטרם הוגש נגדו כתב אישום, או בטרם עברו שלושים יום מהמעצר. שריר הרגיש כי החוק המוצע הוגבל לשלושים יום בלבד, כדי לא לפגוע בצורה חמורה יותר בזכות הפרסום. המצב הנוכחי שבו מגינים על שמו הטוב של האזרח כללי האתיקה של מועצת העתונות, נפגע לא פעם שמם הטוב של אזרחים ובצורה חמורה, הנסיון לימד אותנו, כי הריסון העצמי של כלי התקשורת לא היה בו כדי למנוע פרסומים מיותרים ומזיקים".

תופיק טובי חד"ש, ראשון הדוברים ציין כי במקרים רבים המשטרה היא המדליפה שמות חשודים ופרטי האשמות כנגדם, מתוך אינטרסים שלה. בכך היא פוגעת לעיתים קרובות בחפים מפשע. במקרים כנ"ל נקראת העתונות ליתר אחריות. אברהם שלום, מערך, טען כי במשך שנים היו אזרחים רבים מופקרים, ללא כל הגנה, לפגיעות חוזרות ונשנות של העתונות. החוק המוצע אינו מחמיר די עם עתונים ועתונאים עבריינים.

מעצרים מיותרים

אלעזר גרנות, התיחס לשני הצדדים של הבעיה, מאידך עשויה העתונות לפגוע בשמם הטוב של אזרחים טובים, כך משום שנקראו לחקירה. לא רק שמו הטוב של האזרח נפגע, נפגעת אשתו נפגעים ילדיו נפגעים משפחתו. שום זיכוי שום שחרור לאחר מעצר קצר לא יעזרו. עם זאת, לא העיתונות היא העוצרת את האזרחים החפים מכל פשע, לא היא מזמנת את האנשים לחקירה. אולי הגיעה העת לרסן את המשטרה ולמנוע את כל עשרות אלפי המעצרים המיותרים מידי שנה. "הדברים היו קלים יותר" הרגיש מזכ"ל מפ"ם, "אילו היינו עומדים בפני עתונות ששמה סייגים לעצמה, שמקפידה עם צינעת הפרט, התמזון הזה, תרבות הבכאח שפשטה בתקשורת מדאיגים מאוד, ומקוממת ומעמידה את התקשורת במצב בלתי נוח שעה שהיא באה להתדיין עם הממשלה בחוק המוצע". גם לדעת יצחק ארצי, מערך יש לעתונות חלק נכבד בצורך בחוק אנטי דמוקרטי זה.

הפקיד הבכיר והמזכירה

חיים רמון העריך, כי החוק המוצע לא יפתור שום בעיה שכן הטריקים העתונאיים וההתחכמויות יהיו כאלה שכל המדינה תחשוד בכל המדינה, והפקיד הבכיר עם המזכירה חוטרה יהיו להם חוקנו וכל הארץ תעסוק כמי עם מי מתי ואיפה".

אמנון לין קרא לכנסת לגלות אומץ ולקבוע מה מותר ומה אסור ומהם הגבולות מהם אסור לעתונות לסטות. יאיר צבן מפ"ם, הרגיש כי אם יתקבל החוק החדש הפרסומים העתונים לא יוכלו למקור חשדות לעברות, באיש אחר, התוצאה תהיה פגיעה בעשרה ולעיתים בעשרות חפים מפשע. מרדכי וירשובסקי הזכיר, כי אלמלא העתונות הרבה מהדברים שאנחנו מוקיעים היום ונלחמים בהם, לא היו מגיעים לידיעת הציבור. שבח וייס, מערך הרגיש כי החוק איננו צריך לחול על נבחרי ציבור.

גאולה כהן ביקשה להעמיד את תקופת האיפול המקסימלית על פרסום שמו של חשוד, על שבועיים. רן כהן ר"צ העריך כי אי פרסום שמו של חשוד כהצעת הממשלה ישמש תמונה לעבריינים, לתקשורת זכויות גדולות בחשיפת שחיתויות, דווקא במקומות בהם המשטרה כשלה.

הלך הוא יום אחד בדרך ל"חיים שכאלה"

חיים חפר ונורית הירש לאחר ההקלטה לתוכנית "חיים שכאלה" (תצלום: בועז לניר)

מאת אתי רונאל, כתבת "על המשמר"

ושוב הם נפגשים באולפני הטלוויזיה, אלופי הנוסטלגיה של ארץ-ישראל ההיא ותיקי הצ'יזבטון, רביעיית התיאטרון, יוסף ירקוני, שושנה דמרי, נתן שחם, בן-אמוץ, איציק ממבוש, שייקה אופיר, יצחק בן-אהרון, חיים גורי ועוד רבים רבים, מיוצאי הפלמ"ח — שמשדר ביום העצמאות הקרוב, הוקלט אתמול באולפני הרצליה.

כולם באו לאולפן הם שותפים זה לזה. על המשכב הם כותבים את השורות המידללות משנה לשנה, אלה הם — כפי שמגדיר יצחק בן-אהרון — "הם תודעה של תרבות ארץ-ישראלית אותנטית, שלא היו נותנים לגדל התקופה הקדושה. לא כן חפר, שהיה מודע לגודל התקופה בשעתה של רס ואמונה ודעות, והמיר על התוויה עם בן גוריון — אין כאן הדיסת-דגל".

אחד מוותיקי הפלמ"ח שואל את חפר מבין לו מאמין לו, למי הוא עונה על ראש מעילה. חפר שהוא צריך לשמור את זה בסוד מפני שבזמן בעצם כי לא מעט יוצאי אצ"ל ולח"י שמבטים במולים בצילומים. יוסי בנאי קורא את "הן בגלבוע שבע" ואת הנוסטלגיה וגעגועים פושטת באולפן באוזח. נוסטלגיה קצת עייפת, קצת משופשפת. ניכר בהם באלופי הנוסטלגיה שהם מתורגלים כבר בתוכניות מן הסוג הזה, החוזרות ומשודרות בימי העצמאות מאז קמה הטלוויזיה ועד היום. אלא שקסמם של השירים הישנים לא פג, וכולם, כולם חוזרים ונתפסים בו מחדש. נוסטלגיה עייפה במקצת, אבל עדיין מרגשת אפילו את נושאיה השכבים ושרים את "פלמ"חניק ושמו זוהר" ואת "בת-שבע בת-שבע" ואת "הקרב האחרון" ו"מוטי, מוטי, זה לא סתם בחור אידיוטי" ורבים אחרים משיריו הנצחיים של חיים חפר.

לבמה עולה רפיק חלבי, שכתב לכבוד חפר מקאמה בעברית וזכה לתגובתו המחורזת של חפר בנוסח "חלבי עכשיו ובאן, אני אומר לך שוקראן". הגששים נותנים מערכון, דן בן-אמוץ, רוזה בכמה ק"ג טובים בעקבות ניתוח הלב שעבר, מקריא מכתב מן החבובים בגן-העדן ומסכם בו "ר"ש לאורי זוהר". הוא עוד חוזר בתשובתו אז אתה יכול להגיד לו שאין אלוהים. החבריה ז"ל, שייקה אופיר מספר על הולדתו של הצ'יזבטרון ואיך שחיים חפר כתב לו את הלימנון במקום על בגי קופת-גמלוטים. יוסי בנאי מבטיח שבעוד 100 שנה תקום ועדת חקירה כדי לקבוע אם השירים של חפר הם באמת שלו.

הערב נחתם בשירה בציבור עם נימה עצובה של מי שיותר משהם שייכים להווה — שייכים כבר לעבר.

המלונאים: הארנונה תמוטט אותנו

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

מוכ"ל התאחדות בתי המלון משה עמיר אמר אתמול בוועדת הפנים כי העלאת הארנונה לבתי המלון בשיעור של שישים אחוזים תמוטט את הענף.

לדבריו, שילם השנה מלון דן בתל אביב 365,000 שקלים ובשנה הבאה יידרש לשלם 585,000. מלון קטן כמו בית-עמי בנתניה משלם השנה 41,000 ש"ח וישלם בשנה הבאה 66,000.

חברי הוועדה מחו על כך שמשרד הפנים כבר הורה לרשויות להעלות בעשרים אחוזים את שעור הארנונה, לפני שגופים מעוניינים היו מסוגלים להביא את הסתייגותם בפני ועדת הפנים.

ויס ביקש מפרס לפעול למניעת הקמת מנזר באושוויץ

מאת כתבנו בכנסת

הח"כ שבח וייס פנה לשר החוץ פרס וביקש, כי יעשה כל שביכולתו כדי למנוע הקמת מנזר קתולי באושוויץ. "הרוצחים שם היו כולם נוצרים והנרצחים היו שניים וחצי מיליון יהודים מתוך ארבעה מיליוני".

הקמת המנזר תטשטש את "הייחודיות היהודית" של המקום אומר שבח וייס.

אושרה העלאת הצעת החוק להחזרת הסעיף הסוציאלי בהפלות

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

ועדת השרים לענייני חקיקה אישרה את העלאת הצעת החוק הפרטית של שולמית אלוני, לפיה יוחזר הסעיף הסוציאלי לחוק ההפלות ויתיר הפלות מטעמים חברתיים. הצעת החוק רשומה על סדר יומה של מליאת הכנסת ביום ד' (מחר).

מ"מ שר הפנים רוני מילוא, התנגד להצעת ההחלטה מכל וכל בטענה, שזוהי פגיעה בסטטוס קוו. על כך השיב שר התקשורת אמנון רובינשטיין, כי הסעיף הסוציאלי בוטל בתקופת כהונתו של בגין כראש ממשלה משום שהוא לא ראה בכך פגיעה בסטטוס קוו. לפיכך גם החזרת הסעיף לא תפגע בסטטוס קוו.

להצעת החוק צפויה התנגדות מצד הליכוד, הדתיים וחלק מח"כי המערך.

הארכיבישוף טוטו מכחיש שהשמיע הערות אנטישמיות

קייפטאון. — המנהיג השחור המתון של דרום-אפריקה, הארכי-בישוף דסמונד טוטו, הכחיש אתמול כי השמיע הערות אנטישמיות, ואמר, כי נראה שמתנהל מסע כדי לפגוע בקשריו עם הקהילה היהודית של דרום-אפריקה.

טוטו, חתן פרס נובל לשלום, פירסם הודעה, שבה הכחיש ידיעות שפורסמו בשני עתונים בארה"ב, לפיהן תיאר את היהודים כנצלנים הגדולים ביותר של השחורים בדרום-אפריקה.

הוא אמר, כי מקור הידיעה כנראה בירושלים, והיא הופיעה בעתון היהודי "בוסטון ג'ואיש טיימס" וב"וושינגטון טיימס". היא גם הועברה בשידור רדיו דרום אפריקני, על-ידי עליסטר ספארקס, מושדר גנסון.

הידיעה טענה כי הוא השמיע הערות אלה בנאום שנשא ב-1984 לפני ועד שליחי הקהילות של יהדות דרום-אפריקה.

בהודעה נאמר, כי טוטו לא השתתף בכנס כזה, ונראה כי זהו נסיון לפגוע בקשרים בין הארכי-בישוף לבין הקהילה היהודית.

הונחה הצעת חוק להזדמנות שווה בתעסוקה

מאת כתבנו בכנסת

15 ח"כים ובראשם יאיר צבן, הניחו אתמול על שולחן הכנסת הצעת חוק פרטית המבטיחה הזדמנות שווה בעבודה לכל אדם, ללא הבדל דת, לאום, גזע, ארץ מוצא, גיל, השקפה או מפלגה.

7 אחוזים מהילדים — במשפחות חד-הוריות

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

7 אחוזים מן הילדים בישראל גדלים במשפחות חד הוריות נמסר אתמול בוועדת העבודה והרווחה.

נציגי הורים טענו כי אם/אב שמחזיק בילד לבדו איננו פטור כיום משרות בצה"ל וכי דמי המזונות שמשלם הבעל אינם נחשבים כהוצאה הפטורה ממס. בדרך זאת נשארים גברים רבים ללא דמי מחיה.

● בריסל. — מאות מטוסי קרב של נאט"ו עלולים להפגע מידי תותחי נ.מ. של בעלות-הברית במקרה של מלחמה באירופה, משום שאינם מצויידים במערך קשר ומשותף לכולם, המבהיר ללא אפשרות של טעות על מסכי המכ"ם כי מדובר במטוס "ידיד".

● אנג'מנה. — צרפת החליטה בשבת להעביר 1,000 חיילים נוספים לצ'אד — מסר אתמול מקור מוסמך באנג'מנה הבירה. עד עתה היו בצ'אד כ-1,500 חיילים צרפתיים.

● באנגקוק. — במקרה של מלחמה גרעינית, עלולים 4 מיליארד אנשים בחצי-הכדור למות ברעב — אמר אתמול ד"ר פרדריק וורנר, מאוניברסיטת אסקס בבריטניה. לפי שמותיו של ארגון הבריאות העולמי, יהרגו ישירות בין 100 מיליון עד מיליארד אנשים במלחמה גרעינית.

● מוסקווה. — בטאון המפלגה הקומוניסטית הסובייטית "פראוודה" פירסם אתמול הצעת חוק, שנועדה להעניק למפעלים סובייטיים מסויימים מידה של עצמאות. (עדה, עיר)

● בירות. — עיריית תאומות בין כרמיאל למועדון היהודי צוותי "הבראיקוף" שבאונוס איירס ארגנטינה נחתמה אתמול כבוקר, בטקס שהתקיים באולם התרבות בכרמיאל.

● לשכת עורכי-הדין בישראל השלימה בימים אלה פרויקט ראשון מסוגו אשר יקל יוסיע במלאכתם היומית של כל העוסקים בעבודת המשפט, המדובר במפתח עניני מאגר של פסקי הדין, שניתנו בבית-המשפט העליון ב-18 השנים האחרונות.

חיל האוויר קיבל „ויטמין C"; מפקד החיל רוצה גם „כחול לבן"

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

במזג אויר סוער נחתו אתמול אחה"צ בבסיס צפוני של חיל-האוויר שלושה מטוסים ראשונים מסוג אפ.16 סי.

בטקס ממלכתי שהועתק, בשל מזג-האוויר הסוער, ממסלול השדה אל גוסף מטוסים, לצידי המטלול, ציפו לראשוני האפ.16 המשופר, ראש הממשלה, שר הבטחון, שגריר ארה"ב בישראל, מפקד חיל-האוויר, אלופי צה"ל, צמרת חיל-האוויר וראשי חברת ג'נרל דינמיקס" יצרנית המטוס. בשעה 2 בדיוק הגיחו ממערב שלושת המטוסים מלווים בשני מטוסי אפ.16 של חיל-האוויר הישראלי. את המטוסים הטיסו בטיסה שלושה טייסים של חיל-האוויר האמריקני שהמריאו מטקסס. המטוסים נחתו לקול מחיאות כפיים של הקהל וחנו מול שורת המכובדים. מפקד חיל האוויר, ווילות ובידן זרי פרחים קיבלו את פני הטייסים האמריקנים.

„היתה טיסה ארוכה ונעימה. הובלתי כבר מטוסים ליפאן ולמדינות רבות אחרות אבל פה זכיתי לקבלת פנים מיוחדת", אומר קפטן סטיב גאזלה שירד מאחד המטוסים. לאחר ברכה קצרה של מפקד הבסיס אלוף משנה א. הדביקו צוותי הקרקע את סמל חיל-האוויר הישראלי והמטוסים „הצטרפו" בכך לחיל-האוויר. ישראל היא המדינה הראשונה המקבלת מטוסי אפ.16 משופר. והעיסקה תכלול 75 מטוסים בשווי של שלושה מיליארד דולר. מחירו של כל מטוס כולל שיפורים מיוחדים שהוכנסו בו בתעשיה האווירית מגיע ל-19 מליון דולר. בשם חיל-האוויר האמריקני מברך גנראל אינגלנד: „ישראל המרושה כבר את עליונות האפ.16. אני בטוח שהמטוס המשופר יסייע להשגת השלום באיזור." מפקד חיל-האוויר האלוף עמוס לפידות אמר: „נחיתת המטוסים הללו היא נקודת ציון חשובה בבנין הכוח של חיל-האוויר. אולם חשוב שלחיל יהיו גם מטוסים „כחול לבן".

ראש הממשלה יצחק שמיר בנאום רגשני במקצת מזהיר את האויב לבל יעז לפגוע בישראל: „מטוסי האפ.16 סי. הינם עדות בולטת לברית האמיצה בינינו לבין ארה"ב. ארה"ב הגדולה יודעת שישראל חזקה הינה מגן קידמי לדמוקראטיה באיזור זה של העולם." במהלך הטקס ואחריו ריחפה כאילו כל העת באוויר שאלת עתידו של פרוייקט ה„לביא". „מטוסי האפ.16 סי. הינם התחלופה המועדפת שהציעו האמריקנים ל„לביא".

למה לא דיברת בטקס?" שאל בסוף יצחק שמיר את יצחק רבין. „לא רוצה. בפעם האחרונה שדיברתי בטקס של קליטת מטוסים חדשים נפלה הממשלה" לענה בחיוך שר הבטחון כשהוא מתכוון לפרשת נחיתת האפ.16 לאחר כניסת השבת.

„זקוקים למאות מטוסים"

מפקד חיל-האויר האלוף עמוס לפידות אומר, כי ירדן שלחה טייסים לבריה"מ כדי לבחון את מטוסי המיג. 29 להערכתו, מנסה ירדן בצעדה זה ללחוץ על ארה"ב כדי שתספק לה מטוסי קרב מתקדמים. מפקד חיל-האויר שוחח אתמול עם עתונאים בתום טקס קבלת ראשוני המטוסים מסוג אפ. 16 משופר.

בהידרשו לנושא ה„לביא" אמר האלוף לפידות: „75 המטוסים שאנו מתכננים לקלוט בחיל-האויר לא יפתרו את בעיית הכמות. חיל-האויר זקוק למאות מטוסים ואנו ממשיכים לתעדף לקליטת מטוסי ה„לביא" כמתוכנן". הוא הוסיף כי ב„לביא" ישנן מערכות חכמות ייחודיות שאינן משולבות באפ. 16. ל„לביא" יתרונות רבים. הוא תפור לפי מידותינו.

בינתיים נמשכת במערכת הבטחון בדיקת החלופות וטרם נדרשנו להציג אלטרנטיבה ל„לביא", אמר מפקד חיל-האויר.

אבי בניהו

עשרה נפצעו מירי באש חיה וכדורי גומי במחנה בלאטה

עשרה צעירים נפצעו אתמול במחנה הפליטים בלטה ליד שכם, במהלך התפרעויות.

במחנה בלטה היתה מאז הבוקר שביתת מסחר כללית. בשעות לפני הצהריים התקהלו במחנה כמה עשרות צעירים. הם הניפו דגלי אש"ף, הבעירו צמיגים ואף זרקו אבנים ובקבוקים ריקים לעבר כוחות צה"ל שהגיעו למחנה.

הכוחות שהגיעו למקום, קראו לצעירים להתפזר ומשלא נענו לאזהרותיהם החלו לירות כדורי גומי, כדי לפזר את המתפרעים. כתוצאה מהירי, נפצעו אחדים.

למרות זאת, ההתקהלות לא התפזרה והכוח נאלץ להשתמש בירי אש חיה, על פי נהלי פתיחת אש. בעקבות הירי, נפצעו מספר צעירים בעיקר ברגליהם. כל הפצועים פונו לבתי החולים בשכם ועל מחנה הפליטים הוטל עוצר על ידי כוחות הבטחון.

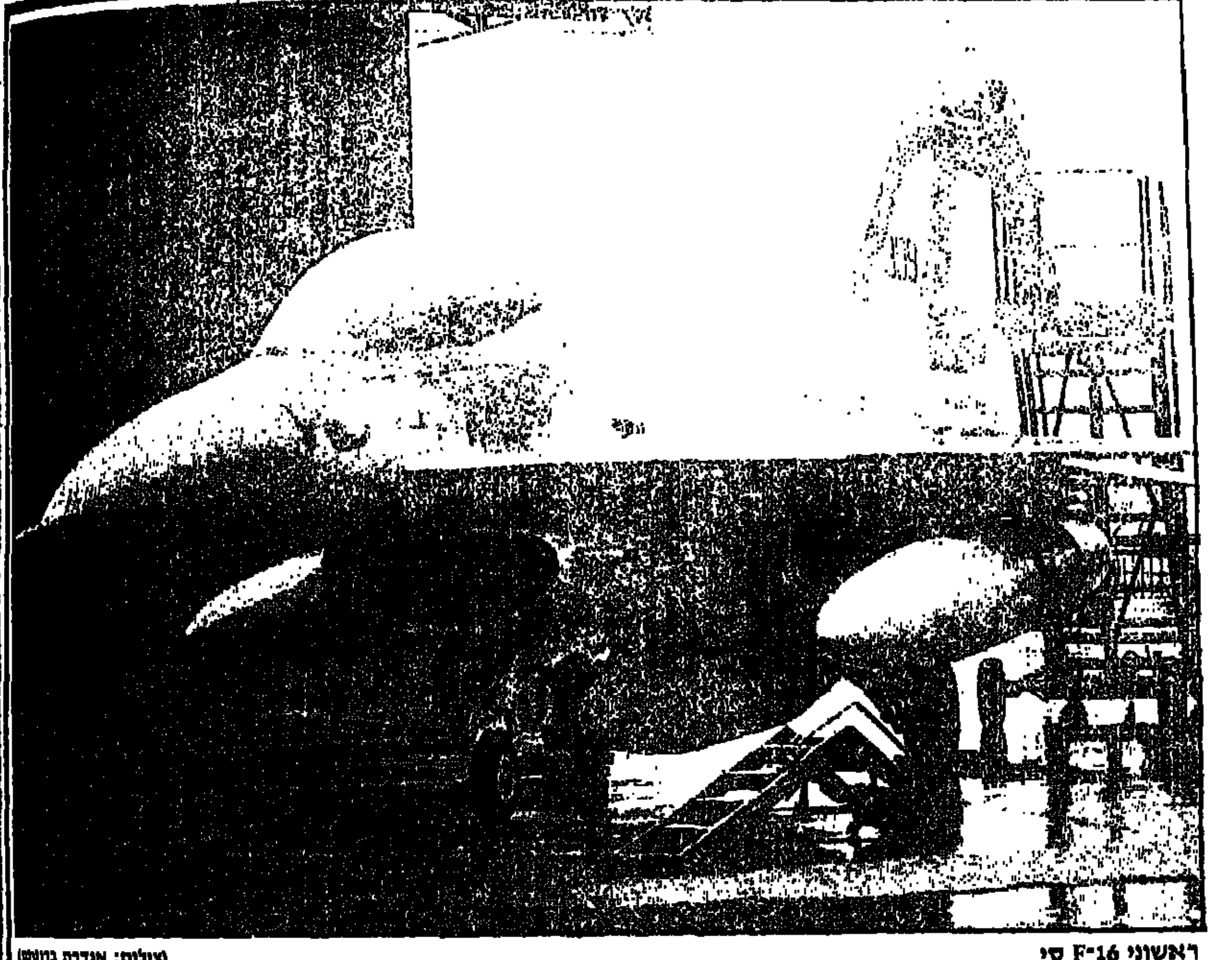

ראשוני F-16 סי

(צילום: אנדרה ברוטמן)

מסורבי עלייה הפגינו במוסקווה הק.ג.ב לא התערב; הקהל התגרה

מוסקווה. — כ-10 מסורבי עלייה ונשות אסירים הפגינו אתמול במשך שעה וחצי במרכז מוסקווה. היתה זו הפעם הראשונה, שכוחות הבטחון לא התערבו בהפגנה והמפגינים לא נעצרו. אולם, נוכח תגובות עויינות מצד הקהל, הפסיקו המפגינים את הפגנתם מוקדם מכפי שתכננו תחילה.

ההפגנה החלה בשעה 10 בבוקר. המפגינים התייצבו ברחוב ארבאט, אחד הרחובות הראשיים במרכז המסחרי של מוסקווה. בראשם היתה גב' אינה ביגון, רעייתו של אסיר-ציון יוסף ביגון. בן השתתף בהפגנה בנו בוריס, בן 21.

אחד האסירים, שהיה כלוא עמו ושוחרר בשבוע שעבר, סיפר, כי יוסף ביגון הוא האסיר הפוליטי האחרון בכלא צ'יסטופול, שלא נהנה מסידרת השחרורים של אסירים פוליטיים. בני-משפחתו אינם מבינים את סיבת הדבר. והבן בוריס אמר, כי החליט לגשת למשרדי הסובייט העליון ולדרוש לראות את הצו בעניין שחרורם של 43 אסירים פוליטיים, בשבוע שעבר.

מלבד בני משפחת ביגון, השתתפו בהפגנה שש נשים מסורבות-עלייה, שבאו להביע את תמיכתן בדרישתו של ביגון לעלות לישראל.

הקהל מתקבץ

נכוחה בין המפגינים טניה ארלשטיין, שבעלה, יולי ארלשטיין, פרופסור לעברית, נידון לשלוש שנים במחנה-עבודה, על אשר נמצאו ברשותו כמה גרמים של סם, שלדברי אשתו, הוטמנו בדירותם על-ידי אנשי הק.ג.ב. לפני חיפוש שנערך במקום.

המפגינים נשאו שלטים ובהם קריאה לשחרורו של יוסף ביגון. מספר רב של כתבים מערביים הגיע למקום והמפגינים השיבו לשאלותיהם.

כעבור שעה, החל קהל גדול מתאסף סביב המפגינים, רובם נשים בגיל העמידה.

שאלות ואי-אמון

בשלב הראשון התנהלו שיחות בין המפגינים לקהל, בקבוצות קטנות.

„זהו בעלי", הסבירה גב' ביגון, בהצביעה על התמונה הצמודה לשלט שנשאה על חזה. „הוא נדון ל-12 שנות שלילת חירות."

„מדוע?" שאלה אחת הנשים.

„על-פי סעיף 70 בדבר הסתה אנטי-סובייטית", השיבה גב' ביגון.

כל הנוכחים הגיבו בחוסר-אמון מוחלט. „12 שנה? זה לא ייתכן," אמרו, ואיש לא האמין לדבריה של גב' ביגון.

„אולי אתם מבקשים כסף?" שאל מישהו. אשה אחרת אמרה: „לכו לישראל, בלאו הכי תרצו לחזור בתוך זמן קצר."

המפגינים הצטופפו יחד, תוך תחושה שהם לחוצים אל הקיר. הריון בין המפגינים לקהל נמשך באווירה מתוחה יותר.

„מוטב שתלכו לעבוד. מדוע אינכם הולכים לישראל? מה אינו מוצא חן בעיניכם במוסקווה? גם של היטלר היתה גם היא יהודיה." קריאות אלה ואחרות נשמעו מן הקהל.

פתאום הופיע גבר צעיר, [illegible] בין שפתיו, והוא הבקיע לו דרך בתוך הקהל ובתנועה נועזה קרע את השלט שהיה צמוד למעילה של אחת המפגינות, יפגניה פלנקר.

אדם אחר מן הקהל ניגש אל גב' פלנקר ויישר את צווארון מעילה, כאילו ביקש להביע, שאין הוא מסכים עם הפעולה של קודמו.

בשעה 11.30 החליטו המפגינות להפסיק את הפגנתם.

זליצ'ונוק שוחרר במפתיע לאחר שסרב לבקש חנינה

מאת י. גלילי, כתב „על המשמר"

„ישנה תקווה מבוססת שמחר נחיה ביחד כולנו בארץ ישראל. תמסרי זאת לעתונות בישראל" — אמר בעברית רהוטה אסיר ציון אליק זליצ'ונוק בשיחה טלפונית מביתו בלנינגראד, אתמול בבוקר, שעה וחצי בלבד לאחר שהגיע מגלותו בלוויית רעייתו גלינה, שהקבילה את פניו במוסקבה.

מעברו השני של הקו דיברה עמו סימה שוויצר, מגבעת עוז, המאמצת את המשפחה ושלוותה אותה לאורך כל הדרך, מאז נעצר ונכלא.

כאשר הודהתה סימה בפניו, הוא הוסיף בהתלהבות „כן סימה שוויצר מגבעת עוז, בזכותכם ובזכות כולם שפעלו ועזרו שוחררתי".

אליק סיפר, כי הוא מודאג באשר ליתר אסירי ציון, במיוחד ליוסף ביגון וולאדימיר ליפשיץ „עליהם איני שומע טובות".

הוא אמר לסימה שוויצה, כי עכשיו תוכל רעייתו גלינה לנוח. „אני מרגיש מספיק חזק, כדי לעמוד בקשיים שעוד נכונו לנו". הוא סיפר, כי לפני שבועיים נתבקש על ידי מנהל הכלא לבקש חנינה. הוא סירב, בטענה כי „אינני פושע". שבוע לאחר מכן הוא שוחרר ממחנהו בדרום קאזאחסטאן הרחוק, סימה הביעה תקווה, כי בקרוב ייפגשו בינה ברוכים לישראל.

ישראל כרמון מקיבוץ כפר מנחם, שגם הם מאמצים את משפחת זליצ'ונוק סיפר, כי דיבר אתו ביום שני בבוקר מביתו בלנינגראד.

זליצ'ונוק סיפר לו, כי „השיחרור היה ללא תקדים בפתאומיות. במשך 3 שעות הסתיים כל ההליכים. שיחררו אותו ללא שחוות והוא נשלח לדרכו". כרמון הרגיש את שמחתו העברית והרוחנית ואליק הודה על „מכתבו הארוך שקבל ממנו ביום הסוחר, שהוסיף לו „עידוד וכוח במקום האוסף הזה".

אליק ציין: „יש לי מזל גדול שאשתי גלינה מעלה למעני ללא לאות". הוא ביקש להעביר את ברכותיו לחברי הקיבוץ.

החל מעמיצים עתיקים לך ד אירים מערכות ישראלי של שנה ולו''ש

מכשירי וידאו
מהטובים בעולם
במחיר הזול בארץ
החל מ-1685 ש"ח

מכשירי טלוויזיות
מהטובים בעולם
במחיר הזול בארץ
"14 — "21 — "25
החל מ-820 ש"ח

מערכות סטריאו
מהמעולות בעולם
במחיר הזול בארץ
החל מ-1000 ש"ח

רדיו טייפים ניידים
במבחר גדול, באיכות מעולה
ובעיצוב מרהיב
החל מ-140 ש"ח

חברי קיבוצים קונים אצלנו במחירים הוגנים

לכל המביא מודעה זו הנחה נוספת

• מחירי המבצע למזומן בלבד בתשלומי צ.ק.ם.
• המחיר התשלומים לבעלי ויזה ויורוקארטיס
• המשריף בתוספת מיסים

תל-אביב אבן-גבירול 135 (סמוך לשק"ם) ✦ פתוח במוצ"ש ובמשך כל השבוע

עולים בכוח

חוזרים לאמא רוסיה

מאת יוסף שמי

בהתירם לקבוצות נבחרות של עוזבים לחזור הביתה משלמים השלטונות הסובייטיים לישראל ולתעמולה „הציונית" התוקפת את בריה"מ על המדיניות של קיפוח היהודים, הסגיעה בחופש ההגירה, הפולחן, לימוד השפה ופיתוח חיי תרבות יהודית. בעצם, לפלא הוא בעיני שלא עשו זאת עד עכשיו. ייתכן מאוד שהצמרת הסובייטית אינה מאמינה בכוח המשיכה של המשטר והסדר החברתי ואינה רוצה להעמידו במבחן, ואולי היתה הצמרת הזו לקורבן של הסטריאוטיפים שיצרה בעצמה. יצרו גולם של איום מצד מכונת הדריגול המערבית ונתקפו אימה מפני הדחליל שהקימו.

עכשיו החליטו להכניס שינוי בגישה, ואישרו לשתי קבוצות של מהגרים יהודיים „לחזור בתשובה." אין זו הפעם הראשונה שהסובייטים משתמשים בשיטה זו. בשנות העשרים איפשרו חזרה לחלק מהמהגרים „הלבנים", בשנות הארבעים לארמנים. פה ושם אישרו גם לבודדים.

ברוך שילקרוט מנגבה, שעלה ארצה ב-1974, מספר על עריק רוסי שהיה שנים מספר במערב עד שגעגועיו גברו עליו והוא חזר לרוסיה. לאחר שקיבל הבטחה שלא יאונה לו כל רע. הוא נשפט מייד לעשר שנות מחנה, שם פגש אותו שילקרוט.

הדוגמאות מהעבר לא ירתיעו בהווה. תמיד יחשבו שהפעם זה יהיה אחרת. אך החזרה לא תהיה המונית, זו תהיה בכל זאת תופעה שולית, סבור שילקרוט.

למה בכל זאת יש כאלה הרוצים לחזור? „ הסתגלות לתנאים חדשים, הוא מסביר, היא תהליך קשה. המעבר מארץ לארץ, משיטה כלכלית אחת לאחרת, מחיי תרבות מסוג אחד לסוג אחר. לפעמים אף שינוי מקצוע אינו דבר קל. הרוסים מנצלים את זה.

החוזרים לבריה"מ (במסיבת עיתונאים בווינה). משחקים ברולטה רוסית

(צילום: אי.פי.)

גיהנום יחסי

הישראלי רואה את החיים בברה"מ כסוג מסויים של קיום בגיהנום. כל מי ששואב את מושגיו מאמצעי התקשורת, רוסיה בעיניו זה גם מצוקה כלכלית, גם קיפוח כלפי יהודים, גם הגבלות בחיי תרבות, קידום מקצועי ועוד, כאילו אין זיק של אור באיזור זה של העולם. האמת היא קצת אחרת. חלק נכבד מהאוכלוסיה היהודית בבריה"מ כלל אינה שייכת למקופחים מבחינה כלכלית. ראשית כל, יש בקרב היהודים אחוז גבוה יחסית של בעלי מקצועות אקדמיים, או בעלי מקצועות המשוייכים לעשירונים הגבוהים. לפי מושגיהם שם, הרגשת מצוקה או רווחה כלכלית גם היא יחסית. אדם שיש לו שניים-שלושה זוגות מכנסיים מרגיש טוב יותר משכנו, לו יש רק זוג אחד. דברים רבים המקילים על משק בית, בילוי סוף שבוע או חופשה אינם בהישג יד של רוב הציבור, והיהודים אינם יוצאים מן הכלל. לעומת זאת יש שם דברים שאין כאן. למשל, אבטחת מקום עבודה. אינך צריך לדאוג — המדינה דואגת להעסיק אותך. במערב, כולל ישראל, אין בטחון אבסולוטי כזה. גם מגורים חייבת המדינה, להלכה, להבטיח לכל אדם. יש עוד דברים רבים שהאורח זכאי להם. רק מי שמסתבך עם המנגנון לא מקבל אותם. מבחינת הרגשת הקיפוח הלאומי היהודים הם „בחברה טובה". בין המיעוטים המקופחים נמצאים גם האוקראינים, הביילורוסים, תושבי ליטה, לאטוויה ועוד.

אכזבת ההגירה

בכל תנועת הגירה יש גם מי שרוצה לחזור. כך היה בכל גלי ההגירה, מהמערב ומהמזרח כאחד. בבריה"מ, ובמדינות מזרח-אירופה בכלל, ההגירה אינה רק החלטה כלכלית, אלא גם לאומית ואידיאולוגית. מי שבוחר לעזוב ולהגר למערב עוזב את „עולם הקידמה" לטובת הסדר הישן. אך האמת מסובכת יותר. ההגירה היא ברוב המקרים משפחתית. למי מבני המשפחה יש מקצוע המאפשר הסתגלות למצב החדש, לאחר אין. הוא הדין לגבי אנשים בגיל מתקדם, שכבר קשה להם ללמוד שפה חדשה, לרכוש ידידים חדשים, מקצוע וכדומה; גם לילדים יש בעיה. בגיל מסוים ההגירה עלולה להסתיים ב„ירידה מהפסים."

החוזרים לברה"מ אינם בגדר משוגעים, שעזבו בית-סוהר ועתה הם שבים וחוזרים אליו. אנשים רבים מאוד חיים בבריה"מ, למרות התנאים הפוליטיים, כי זו מולדתם. אפשר לומר כי אצל חלק מיהודי רוסיה, כמו יהודי פולין, הגעגועים לארץ מוצאם גדולים לפחות כמו אצל בני אותה ארץ.

ובכל לואת, אפשר לומר כי החוזרים לברה"מ אחרי תקופת שהות במערב משחקים ברולטה רוסית. תוך זמן קצר, כשהצורך התעמולתי המיידי יחלוף, יהיו החוזרים מהמערב חשופים לרדיפות ולפגיעות מסוגים שונים, ואולי עוד יחזרו ויבקשו להגר מחדש.

מה ששנוא עליך...

גם לשרירות הלב יש דרגות. השלטונות אינם נותנים עלייה חופשית לכל אלה שקשורים בקשר חזק מברזל עם ארץ-ישראל, אך לרוע מזלם אינם נמצאים בארץ. וזהו איסור נוקשה. אם אפשר לתרץ אותו בנסיבות פוליטיות. אולם אין אדם ברדיעות אשר נסכים עם ההגבלות המוטלות על איחוד-משפחות. כאשר אין מרשים לבעל ולאשה לחיות יחד ולהחנות מילדיהם.

לבושתנו אין מדובר בבריה"מ, להוציא מקרים בודדים, רוסיה הסובייטית מאפשרת איחוד משפחות. אנו מגנים בצדק את משקפת גם בעניין המקרים הבודדים. מדובר בישראל, אשר אינה מאפשרת למאות משפחות פלשתיניות להתאחד.

השבוע ראינו בטלוויזיה הפגנה של פלשתינים לאיחוד משפחות, השתתפו בה תושב הגדה המערבית, שהתחתן עם קרובת-משפחתו מהגדה המזרחית. מאז מונעים ממנו שלטונות ישראל לממש את נישואיו. אישתו רק מבקרת אצלו. הודיע בשנה- הוא לא ראה את בנו, שנעצר את צעדיו הראשונים. אין זה מקרה יחיד, בהפגנה השתתפו מאות אחרים. הנמצאים במצבו מצב.

חושי צדק ויושר אלמנטאריים דורשים מאיתנו. בטרם נגלה ונגנה את מוקשבה, שנחדל לעשות עוול לאחרים. יש טעם שהדרישה הזאת של שלטונות ישראל תבוא מאותם האנשים הפועלים למען העלייה ואיחוד המשפחות מסיבות הומניטריות, בשם אותם עקרונות הומניטאריים.

בדברי הילל הזקן: אל תעשה לחברך מה ששנוא עליך.

י. שמיר

חזון „הטיסות הישירות"

מאת ישראל שמיר

זה נראה סרט איטלקי עם מרצ'לו מסטרויאני — גבר מזוקן המנסה לחזור לאהבת נעוריו, שבעט בה ועזב לה והשפיל אותה בעבר הרחוק. הוא מדמיין בנפשו שהיא תשמח לראותו ותרוץ לקראתו כמי שרצה בראשו ירוק של עלומים.

כך פתאום חזר לאופנה הסיפור על מאות אלפי אחינו-בני-ישראל בגלות רוסיה, החפצים לחצות את הנהר סמבטיון, הוא מסך הברזל, ולהגיע לארץ המורה.

וכתן הציבור קצר בתסרוקת מקסטית.

קצת כעשר שנים מאז ננעלו שערי הסה, וכבר נשכחה המציאות של ימי העלייה, ימי העולים, שהיה איתן בתחילת שנות השבעים, הכזיב וגווע וחרב. בו בזמן, ההגירה לארה"ב הפכה לפלג מים רבים. היו לכך סיבות, והיהודים-הרוסים פרסו אותן לרוב בסיפורים ומאמרים בעיתוני מהגרים.

חיות האורגניזם

הסיבה הפשוטה היא התגובה הטבעית של האורגניזם הישראלי, אשר דחה את גוף הגדול והזר, כדרכו של כל אורגניזם טבעי. ואל תכחישו זאת: שיקום הצריך אשר לא התרעם על הווילה והוולוו, שלא הביל ספק בכשרות של דיפלומות הקשה מקצועיות, שלא אמר שלעדות [..] מגיע הכל לפניהם, שלא ניסה [..] את העולים בתחתית סולם העבודה.

זוהי התנהגות טבעית של חברה לא [..]שות, שאין לה צורך בהגירה מסוג זה. [..] לא חשקה באנשים המחפשים [..] בחיים.

[..] הזה עבר לרוסיה דרך אלפי [..] של העולים. בימי „העלייה הציונית" של סוף שנות הארבעים נמנע [..] עלי-ידי צנזורה על מכתבי [..] אחרות, מסופקני אם היו מגיעים [..] שני מליון יהודים. בשנות השבעים [..] לא היה בידי ישראל. רבים ברחו מיד וכתבו מחו"ל לקרוביהם ברוסיה.

המפגש בין נערת-חמד מרוסיה לבין אביר חלומותיה מן המזרח-התיכון נגמר כמו בסרטים: הבחור שלח אותה לעבוד בכביש והיא ברחה עם הבלונדי ההוא.

כך למעשה נסתם הגולל של רעיון העלייה — יהודי רוסיה לא ידעו עד אז, תודות למסך הברזל, מה מצפה להם בארץ. הם היו היהודים האחרונים בעולם שלא ידעו, ממש כמו כני-משה, ועשרת השבטים. אם היו יכולים לחזור לרוסיה אז, אני משער שהיו חוזרים, כפי שחוזרים יהודים רבים מן המערב המנסים להשתקע בארץ. לתנועות ההגירה יש דינמיקה משלהם, והיא הוסיפה ומשכה עוד אלפים רבים מרוסיה למערב.

> המיפגש בין נערת חמד מרוסיה לבין אביר-חלומותיה המזרח-תיכוני ייגמר כמו בסרטים: הוא שלח אותה לעבוד בכביש והיא ברחה עם הבלונדי ההוא...

מנסים לספר לנו ש...

עכשיו מנסים לספר לנו שיש ארבעים ריבוא יהודים הרוצים לעלות. אלה דברי הבל. יש שתי קבוצות עולים בכוח; שתיהן די קטנות. אחת היא הקבוצה הדתית, מהסוג של מגדלביץ' או „הצדיק-השוחט" מלנינגרד. היא תמצא את דרכה לגוש-אמונים, למאה-שערים או לברוקלין.

יש קבוצה שניה — שרידי התנועה הציונית המפוארת של שנות השישים והשבעים, הגרעין הקשה של הסירובניקים, שהשלטונות לא נתנו להם לצאת ואשר נשארו בכפור, כמו ולדימיר סלפק ואידה נודל. אני מקווה מאוד שהם יגשימו את חלומם ויבואו ארצה במסגרת הרפורמות הליברליות של גורבצ'וב.

יש גורמים אינטרסנטיים אשר מכריזים על קיום פוטנציאל העלייה: אלה הם אנשים המחפשים אור וזרקורים, נתח מהתקציב ועניין בחיים. אליהם מצטרפים אנשים כמו שצ'רנסקי, אשר בילו שנים רבות בכלא ואיבדו כל מגע עם המציאות הרוסית העכשווית.

„מובאים" ו„מועלים"

אפשר לדבר על פוטנציאל ההגירה לארה"ב. הוא יתחסל אם רוסיה תהיה אנטישמית פחות וליברלית יותר. בינתיים הוא קיים וקשה לאמוד אותו. כל התוכניות של המימסד הישראלי בקשר לעלייה מרוסיה מתמקדות, כפי שאמר בכנות יעקב צור, בניסיונות „לחטוף" אותם, על-ידי טיסות ישירות או הסכם עם ארה"ב על ביטול הסטטוס של פליט ליוצאים. זה דבר אפשרי, ולמי שאינו נרתע מסבל של בני-אדם, גם דבר רצוי. אז, בנוסף ל„מובאים" מלבנון יהיו לנו גם „מועלים" מרוסיה.

בעיני זהו רעיון לא טוב ולא אנושי. צריך להגדיל את כמות האושר של בני האדם, ולא לנצל אותם למען מטרות זרות להם. הדבר יגרום זעזועים לחברה ישראלית, ה„מועלים" ינסו לברוח, ש ריידי הכבוד הלאומי שלנו יהיו למירמס. את התוכנית הזאת יש לשלוח במהירות למרפאה שחורה לביצוע הפלות בלתי חוקיות.

ואנחנו צריכים להתרגל לחיות כפי שאנו. אין עלייה גדולה ולא תהיה. אך ישנה הארץ, ויש לה ישוב, שהוא האלטרנטיבה לגלות. את הזמן הזה ניתן לנצל כדי להשלים עם האוכלוסיה המקורית של הארץ ולשם פתרון בעיות אחרות. את תלומות השווא נניח לחולמים.

המעשים ידברו

רוח הפתיחות הנושבת מבריה"מ תיבחן במציאות. זו תוכיח במוקדם אם מדובר במיפנה או ביחסי-ציבור.

מאת יוסף גלילי

„פתיחות" של גורבצ'וב במדיניות הפנים [..] נכנסת תהליך מעמיק ומפתיע. [..] המערב בוחנים את ההתרחשויות [..] וראייה שלהם ונבדקים האינטרסים [..] יתן להסיק, בטווח המיידי או [..] יותר, מהמדיניות החדשה.

[..]רוע האחרון של שחרור 43 אסירים [..] לנתנגדי המשטר (מתוך 1500 [..] מספר הכלואים במחנות ובבתי [..] עורר תמיהות ופרשנות. רעת הקהל [..] לפרש צעדים אלה בהגזמה, מעבר [..] ולהגמות כפשוטו. אותנו מעניינת [..] הארועים בהקשר לעתיד העלייה [..] ופגמות המדיניות הסובייטית [..] לגבי מדינת ישראל.

בין האסירים ששוחררו נמצא אסיר-ציון [..] אליק זליצ'ונוק, ששוחרר ממחנה בדרום [..] הפסימיסטים מבינינו מצרפים [..] את מתן היתרי-יציאה למספר [..] עלייה ורואים בכך סנוניות ראשונות [..] את האביב, ואילו הפסימיסטים [..] כי יהיו דברים מעולם. הסובייטים [..] ליחסי-ציבור ולהונאת רעת הקהל [..] תועלת קורבן לרשת התעמולה [..] הראיה „יוסף ביגון הוא אסיר [..] בכלא צ'יסטופול הידוע לשימצה, [..] מאסר לפי סעיף 70, שלא [..] כל יתר האסירים הפוליטיים [..] צ'יסטופול שריצו את עונשם לפי [..] כבר שוחררו.

ראיית מאוזנת

[..] בנימין פיין מן האוניברסיטה [..], שזו תופעה חיובית כאשר [..] אסירים פוליטיים, אולם מהבחינה [..] יש לבחון את המדיניות החדשה [..] בהשוואה לסגירת שערים [..] ליציאת יהודים, מאתמול [..] יוצאים יהודים, אולם [..] לעשר שנים אחורה, ישנה נסיגה [..] הרשות המאפשרות עלייה [..] ברמה ראשונה (אח, אחות והורים) התוסף חוק נוסף, לפיו כל הוראה פרטית, מתן שיעורים ללימוד שפה, מצריכה רשיון מטעם השלטונות. וזוהי נסיגה בהשוואה לעבר, כאשר חוק כזה לא היה קיים.

בעבר לא היתה עולה על הדעת להעמיד לדין את המורים לעברית באשמה של הוראת עברית. כיום אפשר לאסור באופן חוקי את לימוד השפה העברית על-ידי אי-מתן רשיון לדורשיו.

גם בידיעות על מתן היתרי-יציאה ל-500 יהודים בחודש או 6000 עד עשרת אלפים יהודים בשנה, אין לראות מפנה לדעת פרופסור פיין. שוב, בהשוואה ל-51 אלף היהודים ב-1979.

לעומתו סבור שמואל בר-צבי, מנהל מחלקת ההסברה של המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ בישראל, שיש לראות ולהתייחס לאירועים האחרונים בפרופורציות נכונות. יש לברך על כל בן-אנוש המשוחרר מכלאו בבריה"מ. אשר למדיניות החדשה לגבי היהודים, יש לשפוט אותה לפי המעשים. דהיינו: שחרור כל אסירי-ציון והתרת יציאתם של כל היהודים הרוצים לעלות לישראל. לפי קנה-מידה זה ניתן לאמור את כנות כוונותיהם. אחרי העלייה ההמונית נסגרו השערים, גברו הרדיפות, נכלאו אסירי-ציון ותכפו משפטי הראווה. כיום נשאר לנו לראות אם אכן אין זה תרגיל ביחסי ציבור ולשיפור התדמית. המעשים ידברו בעד עצמם.

המפוכחים שבינינו, שאינם כבולים לדוגמאות באשר לבריה"מ והבוחנים את האירועים ללא משוא-פנים, אינם יכולים להתעלם מן הפתיחות הרבה בתחום הרוח והתקשורת של עידן גורבצ'וב, הקו הפתוח למערב. השיחות היומיומיות מישראל לפעילי העלייה ומסורביה במוסקבה, בלנינגרד ובשאר הערים — הם כשלעצמם הישג המעיד על שינויים משמעותיים המתרחשים בבריה"מ.

הפתיחות חודרת גם לעיתונות הסובייטית, אשר מבקרת ומוקיעה לראשונה מסקי-דין מעוותים של בתי המשפט, ומגלה שחיתויות בצמרת ובקרב אנשי הק.ג.ב.

שחרורו של אנדרי סחרוב מגלותו והשבתו לאקדמיה הסובייטית, כמו גם ההכרזות על הקלות ביציאתם של יהודים ולא יהודים ושובם של אלה הרוצים לחזור לבריה"מ, ויוצא באלה צעדים שנוקטים בתחום הביקורת הספרותית, הזמנת אמנים סובייטים שעברו למערב להופיע במוסקבה וכדומה. כל אלה מעידים שאכן מדובר בגישה ורוח חדשה שמנסה גורבצ'וב להנחיל לתקופתו. האם יצליחו לעתיד פתרונים. על כל פנים יהיה קשה לחזור לתקופות החושך, בהן הטילה המשטרה החשאית את אימתה על האזרחים הסובייטיים.

האם ישראל מוכנה לקלוט

על רקע השינויים בחברה הסובייטית, בכלכלתה ובמדיניותה יש יסוד סביר לקוות גם לשינוי היחס כלפי היהודים, אסירי ציון, מסורבי העלייה ואל מדינת ישראל כגורם קובע בתהליך השלום במזרח התיכון.

השאלה היא, באיזו מידה מוכנה מדינת ישראל לקלוט רבבות יהודים, אם וכאשר יבואו מבריה"מ. קטני אמונה בתוכנו מטילים ספק ביכולתה של ישראל לקלוט עולים חדשים. הראייה, יש שיורדים, ויש שחוזרים לבריה"מ.

מאז 1969 ועד 1977 יצאו מבריה"מ 267,440 יהודים. מהם הגיעו לישראל 164,167. נשרו 103 אלף יהודים.

בעלייה ההמונית מבריה"מ בעשור 1976 - 1986 הגיעו 150 אלף יהודים. מעלייה זאת נשרו 6-7 אחוזים בלבד. העלייה הרוסית נקלטה מבלי שנרגיש כי באה אל קרבנו. שלא כעליות אחרות, הם לא הפגינו, לא הרעידו את סיפי הארץ. הם נקלטו בחברה הישראלית, יתרה מזו. הם תרמו מייחודם בכל תחומי החיים. במדע, ברפואה, בהנדסה, במוסיקה, בספרות, במערכות העבודה והייצור.

נכון, לאחרונה רבים יורדים לארצות הברית ולארצות אחרות, ובשוליים ישנם שחוזרים לבריה"מ. אך אלה הן קבוצות שוליים וריגות כורם התעוררות הלאומית וההזדהות עם העם היהודי ומדינתו. התהליך הוא בראשיתו, הרבה תלוי בתבונתם של קברניטי המדינה ושל מנהיגי היהדות בתפוצות, להבחין בין העיקר והתפל במדיניות החדשה בעידן גורבצ'וב.

[..] לענייני היום: לוי מורב

[..] של עמודי הפנים: עמית אנטר

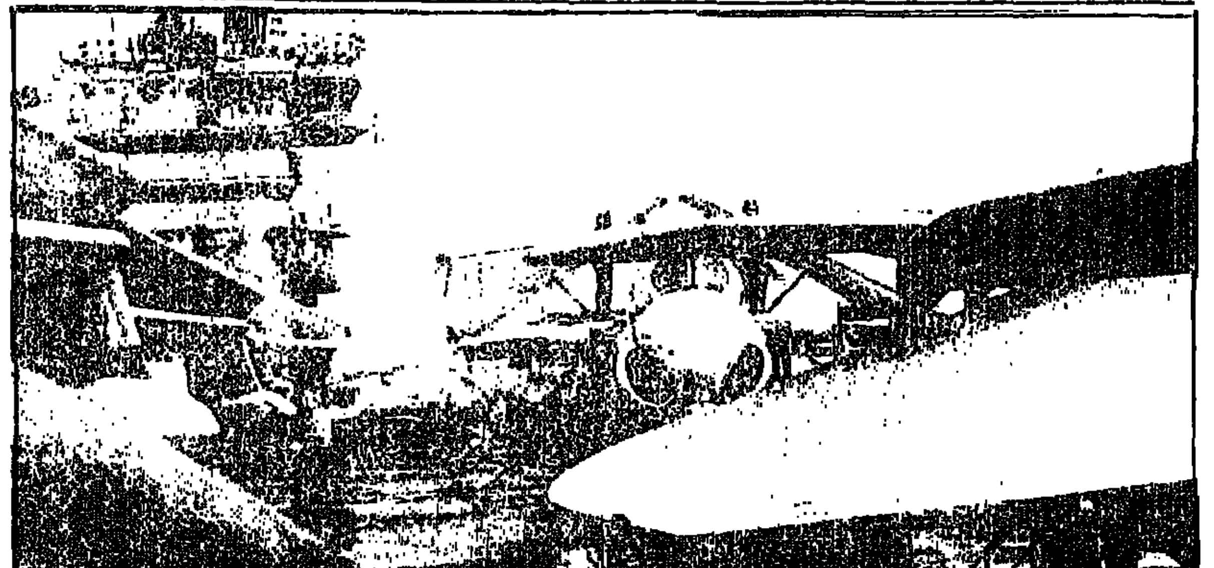

F-16 סי. לקרבות רוויי טכנולוגיה

התשובה למיג 29

חיל־האוויר צופה אל דמשק בעירנות ומתייחס אל התפתחות הכוח האווירי הסורי כ"שינוי דרמטי". על רקע זה, את ה־F-16 הוא מקבל בשמחה, אין ספק.

מאת אבי בניהו

במודיעין של חיל־האוויר הופתעו לגלות בוקר אחד, כי מטוסי־קרב מתקדמים מדגם מיג־29 כבר הגיעו לעיראק. בישראל ידעו על עיסקה בין ברית־המועצות לסוריה, המדברת על "מיג 29", אולם על עיראק — לא היה הדבר צפוי.

חיל־האוויר הישראלי מוצא עצמו כיום נכנס אל עידן "המיג 29" בזירה, כשהוא עצמו מצטייד במטוסי הקרב המערביים המתקדמים ביותר. F-16 סי, שמטוסים ראשונים מה־75 שאמור חיל־האוויר לקבל נחתו אתמול בישראל, מהווה תשובה טובה, אף כי לא מלאה, ל"מיג 29" הסובייטי. לא ברור מדוע הרוסים אינם ממהרים לספק את המטוסים הללו לסוריה.

חיל־האוויר הישראלי של שנות ה־90 ימצא עצמו במלחמה הבאה אם תיכפה עלינו בשדה־קרב אווירי רווי טכנולוגיה ואלקטרוניקה. לפיכך, מפתח החיל עקרונות־פעולה בסיסיים שיקנו לו עליונות אווירית. לחיל יכולת פעולה עצמאית ויש לו כושר־תימרון ונייחות גבוהים. חיל־האוויר משתדל לרבוק בתפיסת היסוד על־ידי הוכחת יכולתו ועליונותו האווירית בעצם ביצוע פעולות שונות ומגוונות שמניתותן יכול האויב להסיק על רמתו המבצעית של חיל־האוויר הישראלי — ולהרתע.

בבואנו לסקור את ההתפתחות בזירה האווירית במדינות העימות, הרי שבתחום זה המובילה היא סוריה. בהודמנויות שונות בשנה האחרונה התבטא מפקד חיל־האוויר הסורי בהופעות בפני חייליו, באומרו שסוריה השיגה כבר איזון אסטרטגי עם ישראל, "להוציא את התחום האווירי, אולם גם בתחום זה עלינו לעשות מאמץ ולהשיג עליונות על הציונים", אמר. המיג־29 שעשוי להגיע לסוריה בקרוב, יקפיץ ללא כל ספק את הסורים בכמה מדרגות אל שנות ה־2000. בסוריה מסתמנת בשנים האחרונות מגמה של גידול כמותי ואיכותי בסדר הכוחות ובאמצעי הלחימה בהשוואה לשנים קודמות.

בחיל־האוויר הישראלי מתארים את השינוי כ"דרמטי". בעיקר מדובר על התקופה מאז מלחמת לבנון, בה הסורים הגדילו את הצבא ואת חיל־האוויר. חלק אמצעי הלחימה החדשים שמפותחים בברית־המועצות מוצאים דרכם במהירות לסוריה. בתחום מסוקי התקיפה שיהוו את "הלהיט" של המלחמה הבאה, הרי שלעומת כ־45 מסוקי "גאזל" שהיו לסוריה ב־82 יש כיום יותר מ־100.

במקביל, מפתחים ורוכשים הסורים מערכות אוויוניות למטוסי הקרב בהם יפגשו טייסינו במלחמה הבאה.

בעידן שנות ה־90, כשמעטעטת הביצוע של מטוס הקרב גדולה, קטן גם זמן ההגעה מבסיס מרכזי של חיל־האוויר הסורי אל תוך שטח ישראל. במקביל, עושים הסורים מאמץ לגידול משמעותי ביכולת ההגנה האווירית, כאשר הדגש הוא על מערכות טילי קרקע־אוויר ניידות.

מקורות זרים גילו לאחרונה, כי סוריה תקבל מערכות טילי ס.א. 10.

גם חיל־האוויר העיראקי הוא איום כלפי ישראל, במצב בו מסתיימת המלחמה במפרץ. מפקד חיל־האוויר, האלוף עמוס לפידות, התבטא מספר פעמים באומרו כי הוא מוטרד מהניסיון המבצעי שרוכש עתה חיל־האוויר העיראקי. ה"מיג 29", משפר מאוד את חיל־האוויר של סדאם חוסיין.

גם מצרים, שאיתה אנו במצב של שלום, משביחה את חיל־האוויר שלה. מיד אחרי ישראל יקבלו המצרים 40 מטוסים מסוג F-16 סי, ומספר מטוסי ביון והתראה מסוג "הוקאי".

מול כל אלה ונוספים שלא הוזכרו, נערך חיל־האוויר בכוננות גבוהה באוויר ובקרקע, תוך שילוב נשק נ"מ, טילי קרקע־אוויר ומערכות בקרה והתראה יבשתיות ומוטסות. צה"ל משקיע רבות בהגנה האווירית ובשילוב נשק הנ"מ לעוצבות היבשה.

חיל־האוויר שם רגש על שילוב מערכות טאקטיות ואחרות, שאמורות להפתיע את האויב במלחמה הבאה. "לכל מלחמה יש את ההפתעה שלה", אומר קצין בכיר בחיל־האוויר. במלחמת לבנון חשף חיל־האוויר במין שגיאה בגיניות את הנשק לחיסול מערך הטילים הסורי. ומעבר לכך שהוכחנו יכולת לטיפול בטילים, מה השגנו?

חיל־האוויר הישראלי הוכיח גם את יכולתו לתקוף מטרות אסטרטגיות בעומק שטח האויב. בחיל מודים, כי המטוסים האמריקנים המתקדמים ויכולת התידלוק באוויר הם שהביאו להצלחת מבצעים כמו תקיפת הכור העיראקי או מיפקדת אש"ף בטוניס.

במלחמת יום הכיפורים היחס בקרבות אוויר בינינו לאויב היה 15:1 לטובתנו. במלחמת לבנון 85:0 לטובתנו. מה יהיה יחס ההפלות במלחמה הבאה?

ארבעת היתרונות

מטוס "F-16 סי" אותו קיבלה אתמול ישראל, אינו שונה במראהו החיצוני ממטוסי ה F-16 הקיימים כבר בשירות חיל־האוויר. יתרונותיו הבולטים של F-16 סי, הם בכמה תחומים:

המנוע — חזק יותר מהמתקדמים בעולם, מתוצרת "פראט אנד וויטני". עם בקרות דיגיטליות אלקטרוניות וללא מגבלות תפעול בכל מצב טיסה.

תא הטייס — שונה כדי לאפשר תיפעול מערכות נשק וחכמות עם ראש בחוץ וידיים על הסטיק והמצערת.

תצוגה עילית — משופרת מותקנת במטוס, שדה הראיה של הטייס גדל ב־25 אחוז. קיים גם מד־גובה אלקטרוני ומערכת העברת נתונים.

המכ"ם אף הוא משופר מהקודם ופועל בשני מודים: אוויר־אוויר ואוויר־קרקע. כמו כן גדלה יכולת נשיאת החימוש ב F-16 סי.

במהלך השנה הקרובה אמורים להגיע לישראל 75 מטוסים מסוג זה בשווי כולל של 3 מיליארד דולר.

סכנת האהבה המופשטת

מאת גיורא מנור

אהבת האנושות בצורתה המופשטת (אנושות מופשטת לא מבגדיה, אלא בצורה אבסטראקטית...) מסוכנת לעיתים לא פחות מהחטאים הכבדים ביותר. כי צדיקים רבים, המבקשים להציל את האנושות מאסונות שונים, מטתחים בלבם בוז לזכויותיו של האדם הממשי, הבודד.

האזנתי לדבריה של שרת הבריאות על כוונותיה להרחיב את תחולת החוק האוסר עישון במקומות ציבוריים על מקומות־עבודה. למרות שאני עצמי מעשן, אני תומך בכל לבי באיסור השימוש בטבק בצורת עשן באוטובוסים או באולמות תיאטרון וקולנוע, כי השהייה שם היא א) מוגבלת בזמן; ב) יכול מי שאינו מסוגל להמנע מעישון אפילו שעתיים לחפש לעצמו פתרונות אחרים, ההולמים את נטייתו הפרטית לבילוי או תעבודה.

הגרועים שבלוחמים נגד העישון הם, כמובן, מי שהיו בעצמם מעשנים מושבעים עד שחזרו־בתשובה. וזה מובן מאליו, ממש כשם שהאנטישמים הגרועים ביותר הם יהודים מומרים. המזה היא, שמעשנים־בדימוס על־פי־רוב אינם מסתפקים בצדיקותם, אלא נעשים [illegible] לצמחונים. ואין כוונתי לאלה שפשוט אינם אוהבים את טעם הבשר, אלא לצמחונים ה"רתיים", האידיאולוגים, שכל כך מרחמים על בעלי־החיים, שהם מוכנים להתאכזר לאנשים. צמחונים אלה כל כך חוששים, כנראה, מייצרם האגרסיבי, עד שהם מבקשים להתרחק מכל פיתוי על־ידי איסור השימוש בבשר טהור, וצדיקותם מביאה אותם עד ל"אכילת אדם", בצורתה המופשטת. (ראה כלל תהליך הקצנה דומה מתפתח אצל המעשנים שחדלו ממנהגם המזיק.

הפתרון האמיתי כמובן אינו בחקיקת חוקים, שאיש לא יתחשב בהם. הנה דוגמה לבעיה, האם לסגור את [illegible]

מעשנים בדימוס הם התוקפנים ביותר

אבל הרצון להגן עלינו מעצמנו מקנה כביכול עליונות מוסרית לאנשים כשרת הבריאות, המבקשת עתה להכריח אנשים לחדול ממנהגם הפסול במשך שמונה שעות (כי יש להניח, שרוב האנשים עובדים כמה שעות בכל יום...) או להפסיק מדי פעם את עבודתם וללכת לעשן באיזו פינה, בגטו של בעלי הסיגריות או המקטרת.

בעלי המקטרת יש להם יתרון מסויים: אפשר להחזיק את המקטרת בפה בלי להדליקה (בין כה וכה היא כבה מדי כמה רקות מאליה...) והעיסוק, הפיטום, הניקוי הם חלק מהנאת עיזון המקטרת, שאינה נופלת מן התענוג שמושג מעצם שאיפת העשן. וזה מזכיר לי מעשייה בנהג אגד ממכרי, שנהג להחזיק את המקטרת האהובה עליו בפיו תוך כדי נהיגה. לאוטובוס שלו נכנס שוטר חרוץ, ועמד לרשום לו דו"ח על עישון בשעת נהיגה ברכב ציבורי. אמר הנהג: "אינני מעשן, אתה יכול לנגוע במקטרת, היא קרה וריקה."

"לא משנה" — הכריז שומר החוק, "יש ברשותך כלי־עישון."

"אם כך, תאשים אותי גם באונס. יש אצלי כל הכלים הדרושים..." השוטר נסוג ירד מבוייש מהאוטובוס.

אבל להחזיק בפה סיגריה לא דולקת, לא רק שאינו גורם תענוג, אלא מעצבן ממש.

ברכבת או במונית, שעה [illegible] מהנוסעים רועד מקור ואילו מישהו [illegible] נחנק כי כל הזגוגיות מוגפות, [illegible] התחשבות בזולת אינה ניתנת להוראה יורידית, ושום משטרה בעולם אינה מסוגלת לכפות אותה.

ההגזמה האופנתית בשינאת המעשנים הגיעה לממדים כמעט מסחירים [illegible] באמריקה המתירנית. לא מכבר התארחתי בניו־יורק אצל ידידים, שאחד [illegible] משפחתם סובל מבעיות נשימה. נמנעתי על כן, בלי שאיש ביקש זאת, מלעשן בבית. כשיצאתי לאוויר החופשי [illegible] הדלקתי לי סיגריה או סיגרילו. [illegible] בוקר אחד בא מולי איזה כושי, שני [illegible] גובהו, וכאילו היינו מכרים ותיקים [illegible] לעבריי: "תזרוק את הסיגריה ותפסיק [illegible] את האוויר."

אולי לא היה זה נבון מצידי [illegible] ממדיו הגופניים, אבל הכעס [illegible] כידוע יועץ גרוע) הסית אותי לומר לו, שיילך לעזאזל. בעצם היה עלי לומר לו, חדל לזהם את החברה בהתנהגותך תוקפנית בחיי הזולת.

התחשבות בזולת היא תמיד דו־צדדית. וזה נכון, כמובן, לא רק בתחום המעשנים של הפרחת עשן. לכן איני מציע לבטל את איסור העישון במקומות ציבוריים סגורים, אבל גם לא תומך ביצירת גטאות למעשנים מהחשש להועיל לבריאות ולהזיק לאנושות.

הזרמה תציל ממוות

מאת אשר שילוני

אינני תופס למה כולם נעקמים את האף כאשר מנכ"ל המדינה, ר' אברהם שפירא נ"י, תובע את חלקו ברווחה הלאומית. בחורי הישיבות אינם יהודים חלילה, לא מגיע גם להם פרוסה מהעוגה?

אם הייתם שומעים לי, אתם בעצמכם, שרים חילונים, מיוזמתכם הייתם צריכים להזרים לישיבות כל גרוש שנחסך מתקציבי משרדי הביטחון והתחבורה ולא לבזבז את הזרזכות הדלות על תק"ם ועל יו"ש.

החשבון הוא פשוט וברור: כשפורצת מלחמה, חלילה, מי מתפלל לשלום ישראל וחייליו — החילונים? לאו אין להם פנאי לכך. הם עסוקים בחזית. העול הכבד מנשרא נופל על כתפיהם הנפולות של אותם אברכים קדושים וטהורים כזוהר הרקיע, שלעת רגיעה אתם מלעיגים עליהם. רק בזכותם ובזכות תפילתם הפורצת שמיים נעולים נושע עם ישראל עד כה — היש עוד מי שמטפקפק בכך?

אני במקומכם הייתי מורים לישיבות גם מהרזרבות של משרד התחבורה. החשבון גם כאן פשוט ואני משתומם שעד כה לא חשבתם על כך. אם אסון הרכבת במפגש חבונים, בו נספו עשרות ילדים, נגרם בשל מזוזות פסולות בפתח־תקוה ובשל הכנסת צלם הסינמה בהיכלה של אתה עיר מה סביר יותר מאשר להשקיע מעט משאבים מהרזרבות לבדיקת מזוזות ישראל וציציותיו? כל ילד בחדר יגיד לכם שזה יותר זול ויותר רנטבילי מאד להשקיע מיליונים בבניית מתכנפים, מעבירים וכבישים.

אתם תוהים: איך יתפנו בחורי הישיבות למבצעי מזוזות וציציות כאשר כל היום הם ממיתים את עצמם באוהלה של תורה? פשוט מאוד, בערבים ובלילות. בגמר המתה, מהרזרבות של הביטוח הלאומי ישלמו להם שעות נוספות ותנאים נלווים.

אני, למשל, הייתי נותן צווי הזרמה לא רק לישיבות, אלא גם לחברה־קדישא. הזרמה זו חייבת לבוא מתקציבי משרד הבריאות, קופת־חולים, האחיות ועובדי המינהל והמשק. אם במגדל־העמק הקטנה הצליחו מתי־מעט מאנשי חברה־קדישא לעצור את מגיפת המוות המסתורית בזכות הפרדה בין נשים לגברים בעת לוויה, אז למה לא נקציב משאבים רציניים להרחבת הפרוייקט ונקים יחידת פקחי־הפרדה ארצית?

לוא זה היה תלוי בי, הייתי גם מקים יחידה ארצית של שוללי־גופות גויים מבתי העלמין שלנו, רבותי, זה עניין של פיקוח־נפש! אינני רוצה חלילה לפתוח פה לשטן, אבל עובדה שבראשון־לציון מתו באחרונה חמישה בני־אדם ובמהלך החודשים הקרובים צפויות עוד כמה מיתות, ומי יודע אם לא נענשנו בגלל אותה גויה, תרזה, שקבורה בין יהודים קדושים וטהורים.

אני, למשל, במקומו של ר' אברמל אשר על ועדת הממומן, הייתי מעביר כספים ישירים, לא רווחיים, מתקציבי משרד הבריאות למועצות הדתיות ובונה בכל שכונה ושכונה מקווה־טהרה ומונע בכך לידות פגומות של תינוקות — כאלה שנולדו בגלל אמהות שאינן טובלות. וכבר הזהירו חכמינו: אבות אכלו בוסר ושיני... וגומר. אז, ר' שפירא: אני מחזק את ידך. אל תכנס את ועדת הכספים הם, שמאל וימין, זקוקים לך ויתנו כל שתבקש ובמיוחד כאשר מדובר בכסף...

מאת עוזי מרונייה

כיתת יורים בכיכר

[illegible] שעה לפני החשכה החלו תושבי הכפר העיראקי הנידח להתכנס. כפרפרים הנמשכים אל האש, החלו להופיע בכיכר המרכזית של הכפר, הולכים דוממים. נשים [illegible] וגם כהה ואטוטים המושכים את השובל הארוך של שמלות האמהות. כמעט לא [illegible] הלכו כרומיה והתקבצו בכיכר.

[illegible] כבר עמדה לשקוע כשמאי־שם הופיעה משאית צבאית שנעצרה בחריקה [illegible] לכיכר. בזה אחר זה קפצו ממנה חיילים. כשלבסוף הם משליחים ממרומי המשאית [illegible] החייל עמד על רגליו בקושי. זו הפעם הראשונה זה שנה שחזר אל כפרו. [illegible] ההקיפה ההולכת ומשתלטת על הכיכר, הצליח לזהות כמה מתושבי הכפר וחייך [illegible] אלה חייכו במבוכה, והגניבו מבטים לצדדים, לראות האם החיילים אינם [illegible] רמחת מוות שררה בכיכר, והחייל הכבול החל להיגרר על־ידי החיילים [illegible] גנוה של אחר הבתים הנמוכים.

[illegible] מתושבים, חלקם מכירים את החייל הצעיר מיום הולדתו. ניסו להסתלק [illegible] אך החיילים כבר הקיפו את הכיכר ולא נתנו לאיש לצאת. כיתת היורים עשתה [illegible] במיומנות. היתה זו ההוצאה השלישית להורג באותו יום של עריקים מן [illegible] המשיך החייל שנורה לפרפר ואחר־כך נרדם. הגברים ממשפחתו העמיסו [illegible] על עגלת־יד קטנה ופנו לביתם תוך שהם מפלסים לעצמם שביל בהמון [illegible] הקיפם. מחר ייפגשו שוב בלוויה.

[illegible] לא יודעים חוכמות. עריקים מן הצבא מוצאים להורג, והנשיא העיראקי קבע [illegible] העריקים יוצאו להורג בכפריהם, כשכל בני הכפר מחוייבים להיות נוכחים [illegible] ההוצאה להורג, כולל בני־המשפחה הקרובים. יראו וייראו. עמית אשר שב מביקור [illegible] בעיראק סיפר לי בשבוע שעבר על התופעה הנמשכת מאז פרוץ המלחמה. את [illegible] על ההוצאה להורג בכפר העיראקי תיאר בפניו עו־ראיה עימו נפגש באחת [illegible] של עיראק.

[illegible] לאחר פרוץ המלחמה, בעיראק עדיין ניתן להבחין ביער של דגלים [illegible] המתנופפים על גבי בתים, בהם נפלו חללים. בעיראק יש אוכלוסיה לא גדולה, [illegible] נפש בלבד, ומאות־אלפי ההרוגים (יש המעריכים חצי מיליון) הותירו את [illegible] כמעט על כל בית בארץ המיוסרת. הממשלה העיראקית דואגת למשפחות [illegible] של משפחת החלל עולה עם התקבל הידיעה על מותו. בשנה [illegible] למלחמה היו הפיצויים הכספיים נדיבים. היו שאמרו אף מוגזמים, וניתן היה [illegible] במכוניות בכפרים עיראקיים עזובים, שם הופעת מכונית נחשבה [illegible] לאירוע חגיגי. לאחרונה נפסקה החגיגה, וכיום משפחות החללים מקבלות [illegible], אך לא כזה כפי שקיבלו בתקופה הראשונה למלחמה.

[illegible] הסתובב בחזית הלחימה עם האיראנים, סמוך לבצרה. לדבריו, בניגוד [illegible] האיראנים, המוראל של החיילים והקצינים העיראקים גבוה. מדי [illegible] יוצאים החיילים לשבוע של חופש בבתיהם, ונראה כי השיגרה של מדינה [illegible] החלה לעשות את שלה, והעיראקים, בלית־ברירה, למדו לחיות עם המצב. כפי [illegible] לא סלם. אימת המוות מפני המלחמה עושה את שלה, והעיראקים — על אף [illegible] האכזריות שנקטו — עדיין לא השתלטו על בעיית העריקים. מתברר, כי כיום [illegible] מהחזית שמסתובבים חמושים ברחבי המדינה. הללו התגבשו לכנופיות מזוינות הפושטות על כפרים, שודדות בדרכים, והשלטונות העיראקיים נאלצים להקדיש כוח־אדם ואמצעים כדי להילחם בקבוצת אנשים שאין להם כבר מה להפסיד. שכן, אם ייתפסו — סופם ידוע.

צדאם חוסיין, שליט אכזר וצמא־דם אינו סולח ואינו מוחל. עתה כבר אין לו ברירה. אם ירפה מרסן הברזל בו הוא אוחז את העיראקים, עלול לפרוץ מרד, והדבר יסייע בידי האיראנים להביא לחיסולו. עם זאת, על אף צבת הברזל בה הוא אוחז את האוכלוסיה בעיראק, לא צריך לטעות ולחשוב כי העם העיראקי מחכה להזדמנות להפיל את שליטו. העיראקים, הסובלים כבר שש שנים ממלחמה אכזרית. עיקשים וחדורי־רצון לשמור על כבודם הלאומי לא פחות מהנחישות הדתית הקיצונית של האיראנים. "המטורף נכום לא יגיד לנו מי יהיה נשיאנו". אומרים עיראקים ומתכוונים לאמירתו של חומייני כי המלחמה תיפסק רק לאחר שיותז ראשו של צדאם חוסיין, נשיא עיראק.

אחת התעלומות במלחמה היא נאמנות הכמעט מוחלטת של האוכלוסיה השיעית — שהיא רוב מניינה של האוכלוסיה בעיראק — לנשיא. חומייני ציפה כי המסר האיסלאמי שחייליו השיעים נושאים ייקלט על־ידי האוכלוסיה השיעית. כיום, יותר משש שנים לאחר פרוץ המלחמה, מתברר כי הרוב השיעי בעיראק נשאר נאמן לנשיא, והלאומיות העיראקית גברה, לפי שעה, על הזהות הדתית. האופוזיציה השיעית בתוך עיראק שולית. ובחזית — שיעים־עיראקים ממשיכים להרוג בהתלהבות רבה את אחיהם לאמונה, השיעים־הפרסים. החילוניות הבעת'ית של העיראקים, גוברת לפי שעה על המהפכה האיסלאמית מבית־מדרשו של חומייני. מה יקרה אם האיראנים יכבשו את העיר השניה בגודלה בעיראק, בצרה — זו כבר שאלה אחרת, וקשה לדעת מה יהיה בזמן בו יחושו השיעים של עיראק כי המהפכה האיסלאמית עומדת לגבור על הבעת' העיראקי. בינתיים המצב, רחוק מכך.

כפותים, לקראת גזר־דין. גורל אכזר מלשבויים

השמש מחממת את הגיזרה

[illegible] בסוף השבוע שעבר, כי [illegible] כן ייאלצו לקצץ [illegible] הכלכלי. השר הביע תקווה [illegible] הסורים את היקף כוחם, [illegible] האומנם? האם צה"ל [illegible] לאחר חתימת הסכם [illegible], ובמשך כל השנים [illegible] הפסיקה להיות אויב [illegible] על ישראל? האם צימצמו [illegible] מחותיה לאחר שעיראק [illegible] מעשי לישראל והיא [illegible] במלחמה ללא קץ עם [illegible] רק לאחרונה ביקש שר [illegible] את תקציב הבטחון חרף [illegible] ישראל עומד. למעשה, רק [illegible] אך כורך במלחמה [illegible]

[illegible] של קיצוץ ריאלי בתקציב [illegible] ניתן היה לראות כבר לפני [illegible] בטחון אשר באמת ובתמים [illegible] העצום של הצבא שנבנה [illegible] מאז מלחמת יום הכיפורים, [illegible] לתחיל בכך כבר בעת הגשת [illegible] סרי בטחון לעולם לא [illegible] זאת עליהם. הם יעשו זאת רק אם [illegible], וגם אז בספק. [illegible] החמורות של הגידול [illegible] של צה"ל מאז 73' [illegible] הקצונה. חבר המשרת [illegible] לי כמלוא הבנות, כי [illegible] יום הכיפורים לא היה חולם [illegible] היה קטן ורק המעולים [illegible] פיקוד בכירות — בסדר־[illegible] מאתיים מג"דים מעולים, [illegible] כשבריכים אלף, מתחילים [illegible] קצינים בינוניים ולמטה [illegible] כבר בעת המלחמה [illegible], וגם לא שר בטחון, לא [illegible] השמן שהם מקבלים מדי [illegible], וזה טבעי. שר בטחון [illegible] לקצץ בסדר הכוחות [illegible] באותה הזדמנות את [illegible] לצה"ל, צריך להעזר [illegible] בראשה. אין לצפות משר [illegible] ובהיקף הצבא עליו הוא מופקד. אם הוא באמת רוצה, צריך לעזור לו ועל אף חשש המלחמה מסוריה, השעה לעשות כך הגיעה כבר מזמן.

ומה באשר לסורים? ההשפעה של המצוקה הכלכלית בה שרויה סוריה, בעיקר בשנה האחרונה, החלה לתת את אותותיה על תקציב הבטחון. הסורים מפרסמים את תקציבם מדי ראשית כל שנה אזרחית. בשנה שעברה דחו את פירסום התקציב לחודש אפריל־מאי. למי שעוקב אחר הסורים היה ברור זה מכבר, כי אכן מתקרב המועד בו לא תהיה להם ברירה, אלא לצמצם את היקף כוחם, לאפסן יחידות במחסני־חירום ולצמצם רכש חדש. התהליך, שהוא בטוות הארוך מעודד מבחינת ישראל — מסוכן מאוד בשלב הנוכחי. הצורך לצמצם בצבא נוגר את התפיסה של הסורים בדבר "איזון אסטרטגי". זה שנים רבות, ובעיקר מאז מלחמת לבנון, נמצא הצבא הסורי בתהליך מהיר מאוד של צמיחה: גידול משמעותי בסדר־הכוחות, הקמת רוויזיות חדשות, ורכש של כלי־נשק מודרניים ומערכות אלקטרוניות יקרות, הצטיידות מרשימה בחיל־האוויר ובהגנה האווירית. המטרה, כפי שהוגדרה לא פעם, היא להגיע למצב בו הצבא הסורי יכול להתמודד לבד מול צה"ל. בשנה האחרונה נוכחו הסורים לדעת, כי עקב המצב הכלכלי, הצמיחה לקראת "איזון אסטרטגי" עלולה להיפסק.

בנקודה זו עומדת או עמדה בפני הסורים הכרעה גורלית: האם להפסיק את הצמיחה לקראת "האיזון האסטרטגי" עם צה"ל והמשמעות היא הגדלת הפער בינם לבין צה"ל. אולי פער שכבר לעולם לא יוכלו לגשר עליו או לנצל את נקודת השיא אליה הגיעו. ובהיותם לא רחוקים מהאיזון המיוחל, ליזום מלחמה נגד ישראל, מלחמה שאם לא יבצעו אותה עתה, ייאלצו לדחות לשנים רבות ולצפות שוב לקואליציה ערבית. שמי יודע אם תירקם אי־פעם. קשה לדעת מה החליטו הסורים. איני מאמין שיש מישהו שיודע, לבד מן הנשיא אסד ואולי עוד איש או שניים.

חודשים אלה, ובעיקר מתום החורף עד הקיץ הקרוב, יהיו מתוחים יותר מכל אביב וסתיו שבאופן כמעט מסורתי מלווים במתיחות. יש הסבורים כי הנשיא הסורי לא יירד מן הבמה בלי שינסה קודם־לכן להחזיר את רמת־הגולן האבודה, ואם אכן זה המצב, יכול הנשיא הסורי לנסות לפתוח במלחמה רק לפני שייאלץ לקצץ בכוחותיו, וזה בחצי השנה הקרובה. לעומת זאת, מי שעקב אחר התבטאויותיו האחרונות של הנשיא הסורי, יכול היה להבחין בנימה של אחרית הימים. כפי שלקח מאתיים שנה לגרש את הצלבנים, ובסוף תגיעה שעת הקרב המכריע בקרני חיטין, כך תגיע שעתם הגדולה של הסורים. כך הם מאמינים.

אם לא יתחולל נס, הסורים אכן יפסיקו את מירוץ ההתחמשות שלהם ויעברו להשקיע בחינוך, ובחשתית האנושית. עד שתהליך זה לא יובה, צפויה תקופה של מתח וציפיה לראות באיזו דרך בחר הנשיא הסורי.

כמו שעון שוויצי, עם פריחת השקדיה, עם הרמזים הראשונים להתייבשות הבוץ בשלוליות, שוב מריחים מתיחות באוויר. איך זה ייגמר הפעם?

חאפז אסד. באיזו דרך נבחר?

איפה האובייקטיביות?

מפליא הדבר עד כמה יכולה חוסר אובייקטיביות להיות פוגעת ברוח הדברים, כאשר מלקטים פירורים מתוך עניין שלם. ביום העיון שנערך בכנסת לעניין קליטת העליה מאתיופיה נאמרו הרבה דברים בשבח החינוך הדתי. את מערכת החינוך הממלכתי־דתי ואת ארגוני המתנדבים, שביניהם גם תנועת "אמונה" של המפד"ל, שיבחו הרבה דוברים, וביניהם שר הקליטה מר יעקב צור ומנכ"ל עליית הנוער מר אורי גורדון. לעומת דברי מר אדיסו מסלה, קם הקיים, מר אברהם טזזה, וביקש לחנך את הילדים ברוח דת ישראל. כך שאם רצה הכותב להביא את דברי המשתתפים ביום העיון, מן הנכון היה שיציג דברים משני הכיוונים.

מר אדיסו מסלה אינו מייצג בשום אופן את כלל היהודים עולי אתיופיה, ואשר ל"שליחת ילדים עולים מאתיופיה רק לבתי־ספר דתיים", הרי אותו דובר עצמו סיפר כי ילדים אתיופים רבים לומדים בבתי־ספר ממלכתיים. על־פי החוק, החל גם על עולי אתיופיה, כל הורה אשר יבקש לתת לילדו חינוך ממלכתי או ממלכתי־דתי — בקשתו תתקבל ותתבצע.

יעקב הדני,
מנהל החינוך הדתי,
משרד החינוך והתרבות

כולם שותפים

בידיעה שנתפרסמה בעתונכם צויין כי הסתייגתי מהצעה שהועלתה ע"י נציגי המועצה האזורית גלבוע, שפנו לוועדה המרכזת של ההסתדרות לסייע בתקציב המיועד לשיחזור חצר הקיבוץ על מורדות הגלבוע.

הסתייגותי איננה נובעת מהתנגדותי העקרונית לפעלה ולחלקה של התנועה הקיבוצית בהתיישבות בעמק. אני מכבד תנועה זו ותומך בה בכל לב, אולם לדעתי מן הראוי לשחזר את ההתיישבות בעמק שכללה את כל המגזרים, דהיינו הקיבוץ, העיר והמושב. אסור לנו לייחס את הפעולה החלוצית הברוכה לתנועה אחת בלבד. סלילת הכבישים בעמק, ייבוש הביצות, ההתנדבות לנוטרות וההתיישבות בעיר המוקפת כנופיות עוינות — מלמדים על תרומתם של החלוצים שאינם דווקא חברי קיבוצים. ואת ועוד, ההתיישבות במושבים והמאבק על כיבוש הקרקע בתנאים קשים ביותר מצביעים על חלקם של מקימי המושבים בהתיישבות בעמק.

הצעתי גם להקפיא את היוזמה לימים טובים מבחינה כלכלית, ובמקום זה לממש רעיון ישן של הקמת בית־ספר אזורי משותפים לבני הקיבוצים ובני העיר והמושב. חינוך משותף של ילדי הקיבוץ, העיר והמושב עשוי לסייע לביטול תחושת הניכור בין הצדדים ולחיזוק החינוך לערכי תנועת העבודה.

יעקב אבימור
מזכיר ההסתדרות בעפולה,
וחבר הוועדה המרכזת

לבכות ולצחוק

בבוקר קראתי בעיתון כי רבני באר־שבע פסלו כתובה מפני שחתמו עליה, כעדים, הארונים אליהו נאווי ("הוא לא שומר שבת") ועמוס קינן ("יש לו יחס שלילי לערכי הדת").

בצהריים שמעתי ברדיו כי רבני מגדל־העמק אסרו על נשים — מפני טומאתן — להשתתף בהלוויות יחד עם גברים ("זו הסיבה לריבוי אסונות בעיר").

בערב אמרו בחדשות כי שעון הקיץ־שיונהג כפסח־יבוטל ב־23 באוגוסט.

אחרי כן הלכתי לראות את ההצגה "התילוני האחרון" ולא הבנתי מדוע הקהל צחק...

ישראל אבירם
רמת־השרון

חברה, השתפרתם

אל הטלוויזיה הישראלית,

כל הכבוד לכם על זה שב־31.12.86 שידרתם את החלק השני של הקונצרט החגיגי במלאת 50 שנה לתזמורת הפילהרמונית הישראלית, וב־28.1.87, שידרתם את החלק השני של הקונצרט לכבוד יום הולדתו ה־100 של ארתור רובינשטיין. סוף סוף התחלתם להשתפר.

יחזקו ידיו של החבר אשר הצליח להעביר את הטיפה התרבותית הזאת באוקיינוס של סרטי מתח, דרמות וכל מיני סדרות טמשיות מאויה"ב, וכן ירבו תוכניות תרבותיות מסוג זה ובקרוב.

מקווה אני לחזות באופרות־שלמות ומחזות וסרטים יותר תרבותיים־חינוכיים־אמנותיים מאשר אלה שאתם משדרים עכשיו.

רפאל ברק
קיבוץ ניר יצחק

שנה בלי בייבי דוק

האיטי בלי משפחת דובאלייה היא מקום שונה, אבל לא מספיק. הדמוקראטיה החדשה מצטיינת באווירת תוהו־ובוהו. פתיחת הנמלים הביאה להצפה של סחורות מוברחות. „העם אינו בשל", טוען ראש הממשלה הלאומית, הרוצה להיות נשיא.

מאת ירון אמיתי

באישון לילה של הי"ד בפברואר 1986 יצאה שיירת מכוניות אל נמל התעופה של פורט־או־פרנס, בירת האיטי. בתוכן ישבו ז'אן־קלוד דיבאלייה („בייבי דוק"),

שמחת השחרור. השינוי המקווה מתמהמה

נשיא־לכל־החיים, אשתו מישל ועשרים בני משפחה. משם הובלה אמריקני הטיס את החבורה ומטענה האינטימי לצרפת. כך נסתיימו 28 שנות שלטונה של משפחת דיבלייה, אחת הדיקטאטורות החשובות ביותר בעולם.

שנה אחר־כך, האיטי היא מקום שונה, אך לדעת רבים לא במידה מספקת. התושבים, שרקדו ברחובות בימים שאחרי הפלת המשטר, ציפו לשינוי מיידי ברמת חייהם — וזה לא קרה בינתיים. הגנראל אנרי נאמפי ו„מועצת הממשלה הלאומית" (CNG) שבראשה הוא עומד, מתקשים לשנות בן־לילה מדינה ששיעור האבטלה בה עומד על עשרות אחוזים, מספר יודעי קרוא וכתוב נמוך ביותר, תשתית הדרכים במצב מזעזע, והתעשיה עלובה ממש.

אחת הטענות הקשות נגד נאמפי היא שלא פעל מספיק להבאת אנשי המשטר הקודם למשפט. רק עשרים מאנשי ה„טונטון מקוט", משטרת הבטחון השנואה, הועמדו למשפט. אחרים נמלטו (יש אומרים, הוברחו) לארה"ב ולבראזיל. לוק דסיר, מפקד המקוט לשעבר, נאסר בידי קהל זועם כאשר עמד לטוס למיאמי. הוא נידון למוות במשפט רגשני. במקומות אחרים היה ההמון סבלני פחות, ולפחות מאתיים מאנשי המקוט הומתו בלינץ'.

200 מועמדים לנשיאות

הדמוקראטיה החדשה בהאיטי מצטיינת באווירת תוהו־ובוהו, ללא יד מכוונת. נאמפי טוען ש„בני האיטי אינם בשלים עדיין לדמוקראטיה". ייתכן שהוא צודק. לא פחות ממאתיים (!) מועמדים לנשיאות צצו לקראת הבחירות הכלליות המתוכננות לשנה הבאה. רובם מייצגים מפלגות קיקיוניות של כמה עשרות ידידים ובני משפחה. ארגונים פוליטיים, איגודים מקצועיים ועיתונים מופיעים ונופלים חדשים לבקרים. באווירת החירות הבלתי־מרוסנת הקימו כמה מתומכי דיבאלייה, שיצאו ממחבואם באוקטובר האחרון, תנועה חדשה בשם „מפלגה למען הבנה לאומית" (למרבה הסארקאזם, ראשי התיבות שלה PREN, בקריאולית „קחו"), והעמידו בראשה את הרמטכ"ל לשעבר, הגנרל קלוד ריימון. המפלגה הודתה ב„שגיאות העבר" והבטיחה להילחם למען זכויות האדם, מה שלא שכנע במיוחד חמישים אלף מפגינים זועמים, שיצאו לרחובות פורט־או־פרנס נגד מה שנראה כשיבת הדיבאלייריזם. נאמפי, שחושש משביתה כללית, פיזר את המפלגה החדשה „עד שזמנים שקטים יותר יאפשרו הערכה של מטרותיה החשובות".

ההפגנה אורגנה על־ידי הכנסיה הקאתולית, הניצבת שוב בראש המאבק לשינוי אמיתי — כפי שעשתה בימי המשטר הקודם. הכנסיה הודיעה שתתנגד לחוקה החדשה אם לא תטיל מגבלות חריפות על אפשרות כלשהי לשלטון יחיד בעתיד. האפיסקופ שלה לכינוס האחרון של הכנסיה הלאומית איגרת, בה הוא מגנה את הקצב האיטי בו מטפל המשטר בדרישה העממית לשינוי.

הצבא מתנהג בגמרות

אחת הסיבות לסלידת האוכלוסיה מהמשטר היא התנהגות הצבא. חיילים בפרובינציות היכו עובדים שהשתתפו במבצע לביעור הבערות „מיסיון אלפא", שעורכת הכנסיה. בחודש מארס ירה הצבא על אורחים שצפו בהפגנה, והרג חמישה מהם. שני קצינים צעירים שנמלטו לארה"ב סיפרו שהם ואחרים סירבו למלא את פקודותיו של הקולונל ז'אן קלוד פול, המפקד הנוקשה של הזרוע הביצועית העיקרית של הצבא, לירות על מפגינים. הם סיפרו גם על מזימה בצבא לחסל ארבעה מהמועמדים הבולטים לנשיאות.

התסיסה בצבא מוזנת גם מהשחיקה במשכורות הקצינים הזוטרים והחיילים (נאמפי עצמו מקבל 10,000 דולר בחודש), ובחודש ספטמבר סוכל קשר נגד הקצונה הבכירה.

אחרי שהרגיע את הרוחות כמיטב יכולתו טס נאמפי בנובמבר לפגישה עם נשיא ארה"ב. זו היתה הפעם הראשונה זה שלושים שנה שמנהיג האיטי מרגיש די בטוח לצאת מארצו לביקור בחו"ל. בפגישה הביע הנשיא רייגן „תמיכה חזקה במאמצי נאמפי לבנות מוסדות דמוקראטיים", הדגיש את חשיבות הסקטור הפרטי והשקעות חוץ בהאיטי, והעניק לגנראל כמתנת פרידה סיוע מיוחד בסך 10 מיליון דולר.

מבריחים הכל

למרות הבלגאן הצליחה הממשלה להשתלט מעט על התוהו־ובוהו הכלכלי שהשאיר אחריו בייבי דוק. 130 מיליון דולר שהורידו דיבאלייה מקופת המדינה לכיסו הפרטי אותרו, ורכוש המשפחה הופקע. התקציב הראשון שהעביר שר האוצר הכשרוני, לסלי דלאטור, שם דגש על חינוך (13% אחוזים) לפני בריאות וצבא (11% אחוזים כל אחד). חוק חדש פוטר ממס הכנסה כל מי שהכנסתו נמוכה מ־4,000 דולר בשנה — כמעט כל האוכלוסיה.

נמלי האיטי, שהיו סגורים שנים בגלל חשש השלטון מהפיכה, נפתחו מחדש. הכוונה הטובה הביאה לתוצאות בלתי צפויות: כמות עצומה של סחורות מוברחות הציפה מיד את שוקי המדינה. מבריחים הכל: סיגריות, מוצרי חשמל, מכוניות, והחשוב ביותר — אורז, מצרך המזון הבסיסי בהאיטי. אורז מוברח, שמחירו מחצית מחיר התוצרת המקומית, זורם מארה"ב לעיר הנמל הצפונית גונאיב. מגדלי אורז זועמים פשטו על עיר הנמל והשמידו את משלוחי האורז הזול.

המוסדות הפיננסיים הבינלאומיים משבחים את ניהול הכלכלה, ויכפילו ל־200 מיליון דולר את ההלוואות שתקבל האיטי ב־1987. אבל השחיתות, הבזבוז והאבטלה יימשכו. נתונים רשמיים מדברים על 40 אחוזי מובטלים; על־פי אומדן לא רשמי, המספר האמיתי הוא 70% אחוז (!). הממשלה מסרבת לממן עבודות יזומות כדי להוריד את שיעור האבטלה, ועל רקע זה התפטר השר לעבודות ציבוריות.

נאמפי עומד על כך שעל הצבא להמשיך במשימתו ה„היסטורית" לכונן דמוקראטיה ולהילחם ב„אויבי החירות, השואפים לפילוג האומה, לחתרנות, מרדנות ואפילו [illegible] אורחים". מילותיו של הגנרל [illegible] רמז לכוונותיו האישיות. נאמפי [illegible] כי אין לו שאיפות פוליטיות [illegible] להוביל את המדינה לבחירות [illegible] לאחרונה שהוא עשוי לשקול [illegible] במרוץ לנשיאות. בהתחשב [illegible] הבינונית שהפגין עד כה, לאיטי [illegible] שנים קשות.

המדינה הענייה ביות[ר]

מאז השתלטו הצרפתים ב־1664 על חלקו המערבי של האי היספניולה, התנהל בהאיטי מאבק מתמיד בין המתיישבים הלבנים וצאצאיהם בני התערובת (מולאטים) לבין השחורים, שהובאו לאי כעבדים במטעי הסוכר והקפה. ב־1719 התקוממו העבדים והחזיקו בשלטון עד 1820. מנהיגיהם העניקו לעצמם תארים מצלצלים כמו „הקיסר ז'אק הראשון" או „המלך כריסטוף". מאז ועד 1957 נשלט הרוב השחור, הדובר קריאולית (צרפתית מיושנת מעורבת במלים אפריקניות וספרדיות) בידי עילית מולאטית קטנה, דוברת צרפתית, שחלקה באוכלוסיה חמישה אחוזים בלבד.

לאחר תקופה של הפיכות שלחה ארה"ב להאיטי ב־1915 גדוד נחתים. החיילים נשארו באי עד 1936. ב־1957 נערכו לראשונה בחירות חופשיות. בהן זכה בתמיכת השחורים הרופא פרנסואה דיבאלייה („פאפא דוק"). הוא הרחיק את המולאטים מעמדות כוח בממשלה ועד מהרה הפך לדיקטאטור עריץ. יריבים פוליטיים הוגלו, עונו וחוסלו. משטרת בטחון של בריונים אלימים, ה„טונטון מקוט" (בקריאולית: אנשים־שדים), במשקפי שמש כהים וכובעי לבד, זרעה טרור ברחבי המדינה.

משפחת דיבאלייה צברה הון עתק מכספי שוחד וסחיטה ומגניבות מקופת המדינה. האיטי, עם הכנסה שנתית ממוצעת של 269 דולר לנפש, הסכה לענייה בין מדינות חצי הכדור המערבי. הערים הן אוסף שכונות עוני מוכות קבצנים, והאיכרים גרים בבקתות עץ דלות. למרות השפעת הכנסיה הקאתולית, הדת בהאיטי היא וודו, תערובת של אמונות תפלות אפריקניות עם יסודות קאתוליים.

ב־1971 מת פאפא דוק, והשלטון עבר לידי בנו בן הי"ט, ז'אן־קלוד („בייבי דוק"). בלחץ אמריקני [illegible] דיבאלייה את האי לפני [illegible] ספרד, גאבון ומרוקו סירבו [illegible] מקלט מדיני. הצרפתים הסכימו [illegible] דיבאלייה לשבוע בלבד, ואולם [illegible] התקופה נשארה המשפחה [illegible] דוק מתגורר בעיירה [illegible] הצרפתית, ותנועותיו מוגבלות [illegible] השלטונות. פקדונותיו בבנקים [illegible] הוקפאו בידי הממשלה [illegible] שנשאר בידיו מ־500 מיליוני [illegible] שצבר, על־פי השמועה, בייבי [illegible] יסבול מחסרון כיס.

בייבי דוק – לא יסבול מחסרון כ[יס]

אנתולוגיה של דיבות

לפני מאה שנים כתב אדוארד דרימון את ספרו „צרפת היהודית", שהוגדר כ„ביבליה של האנטישמיות". הוא מתאר איך היהודים מנסים להשתלט על העולם

מאת א.ב.יפה

בשנת 1886 יצא לאור בצרפת ספרו של אדוארד דרימון „צרפת היהודית". הספר הוגדר כ„ביבליה של האנטישמיות" ובמשך מאת השנים שעברו מאז פירסומו הראשון הניח את היסודות הרעיוניים, הפוליטיים והחברתיים לשנאת־ישראל בצרפת. בן 42 היה דרימון בסיימו את כתיבת הספר, והוא פנה לכמה מו"לים במאורים וכולם השיבו את פניו ריקם. אך כיוון ששנאת־ישראל היתה כאש עצורה בעצמותיו והיה סבור כי הוא מביא בספרו בשורה גדולה לעמו ואפילו לעולם כולו, לא נרגע עד שלא מצא את האמצעים לפרסם את הספר על חשבונו.

מי נחלץ לעזרתו הסופר אלפונס דודה, מחבר הספרים החביבים על בני־נעורים, „מכתבים מטחנתי" ו„טרטרן מטרסקון", הוא שנתן לדרימון מענק כספי שהספיק להדפסת הספר. „צרפת היהודית" זכה מייד לתהודה רבה ותגובות של הודאות והסתייגות, מימין ומשמאל. נכתבו עליו אלפי מאמרים, ואפילו כמה ספרים שבאו להזים את העובדות שהוא נשען עליהן ולהפריך את הנחותיו. עד כה הופיעו 200 מהדורות של הספר, הוא נפוץ ברבבות עותקים ועליו רובצת האחריות ליצירת מסורת אנטישמית־גזענית בצרפת. הוא היה מעין ראש־גשר לספרות אנטישמית ענפה, שהטיפה לשנאה ליהודים ולשימוש באלימות נגדם.

דרימון לא היה בעל־אמצאה ולא הצטיין במקוריות: הוא רק אסף וסיכם, ערך מעין סך־הכל של כל המשפטים־הקדומים והסיסמאות האנטישמיות שהיו פורחות באווירה של צרפת. „צרפת לצרפתים", „הלאה היהודים", „מוות ליהודים", „בשם אדמתנו הקדושה", בשם המתים שמסרו את נפשם במלחמותיה של צרפת, „נגד המהגרים הזרים שמוצצים את דמה של צרפת" וכו'. סיסמאות אלה התנוססו מאז בראש כל העיתונים הלאומניים־האנטישמיים, החל ב„ליבר פארול" שדרימון עצמו ייסד, ועד לעיתון הנוצרי „לא קרוא", שלא לדבר על העיתונים הפאשיסטיים והנאציים שהופיעו בצרפת בשנות השלושים, בימי מלחמת העולם השנייה, וחלקם ממשיכים להתקיים עד עצם היום הזה („ריוארול").

למד מ„הפרוטוקולים"

דרימון לא הסתפק בספר „צרפת היהודית". כיוון שההצלחה האירה לו פנים, הוא הוסיף לכתוב באותה נימה ופירסם עוד שלושה ספרים: „סופו של עולם" (1889), „צוואתו של אנטישמי" (1891) ו„סוף הנמלים" (1892). הוא עצמו למד הרבה מן „הפרוטוקולים של זקני ציון", כתב־פלסתר אנטישמי זה שנפוץ אז בעיקר בארצות מזרח אירופה, וטען כי היהודים שואפים להשתלט על העולם כולו ולדחוק את רגלי העמים היושבים בארצותיהם מחיי המסחר, החברה, הפוליטיקה והתרבות. אך אין דרימון נשאר בתחום הניתוח המדעי־הראציונאלי: הוא שופע ארס אנטישמי ומוציא דיבות שונות על היהודים, במושגים גזעניים מובהקים. הוא מתאר את „הטיפוס השמי" כצייקן, רודף בצע, חורש מזימות, ערמומי — לעומת „הטיפוס הארי" שהוא בעיניו אידיאליסט, אביר, נאמן, תמים, נלהב. הכל מתואר בספרו בשחור־לבן: היהודים אשמים בכל, הם מבקשים להשתלט על החברה הצרפתית למן ימי המהפכה הגדולה, הם אחראים לכל מחול ומצוקה בצרפת, ועל כן מצווה היא להוקיע אותם וליזום את הגבלת השתלבותם בחיי הארץ, עד לגירושם המלא.

ספרו של דרימון לא נשאר בבחינת „קול קורא במדבר". הוא מילא תפקיד ניכר בהתהוותה של מסורת אנטישמית ענפה, שהקיפה את הימין, המרכז והשמאל גם יחד. אין להתפלא שבימין נמצאו לו לדרימון חסידים נלהבים ומסייעים. ביניהם שארל מוראס, עורך העיתון „לאקסיון פראנסז", שנהפך לאידיאולוג ומעצב הדוקטרינה של הלאומנות החדשה בצרפת; הסופר מוריס בארס, שבספריו הרבים, מהם בתחום הספרות היפה ומהם בתחום הפובליציסטיקה, נהפך לדוברם של אלה שהקריבו את חייהם במלחמה למען צרפת מולדתם, וכפועל־יוצא מזה גם הפיץ את תורת האנטישמיות; הרומאניסטן סלין, בעל החזיות המטורפות והפאמפלטים שקראו להשמדת היהודים, „שורש כל רע"; האחים טארו, מחברי הרומאנים שזכו לתפוצה רבה בשנות השלושים וטיפלו הרבה בנושא היהודי, כביכול מתוך הכרת הנושא מבפנים. והם היו „החוליה המקשרת בין מה שדרימון הצהיר ומה שהיטלר הגשים" (ז'אן דראו). אך למחנה זה נספחו גם סופרים שלא היו אנטישמים מובהקים, וגם כאלה שברבות הימים חזרו בהם ונהפכו לאנטי־נאצים. כזה היה הסופר הקאתולי ז'ורז' ברנאנוס, שבנעוריו נמנה עם מעריצי דרימון והקדיש לו את ספרו „פחדם הגדול של בעלי הכוונות הטובות", בו שיבח את כשרונו הגדול של „מורו ורבו", „הסופר הצרפתי המופלא", „ההיסטוריון בעל החזון", וסופו שהתפכח והיה בסוף ימיו ללוחם אנטי־נאצי.

אנטישמיות סוציאליסטית

מפליאה יותר העובדה שדרימון מצא אוזן קשבת גם במחנה השמאל. כיוון שבין היתר טען כי היהודים השתלטו על חיי המסחר והכלכלה בצרפת וראה ברוטשילדים את האוייב מספר אחת של העם הצרפתי. באשר „משפחת רוטשילד עומדת בראש הבנק הבינלאומי והיא משתלטת בכוח ההון על צרפת כולה ואינה מהססת להביא להרס הבנקים האחרים, על־מנת למנוע כל תחרות", נמצאו לו בעלי־ברית בקרב הסוציאליסטים (אפילו ז'יל גד גילה לו אהדה בפרק־זמן מסויים). פייר בירנבאום, שפירסם מאמר מקיף על דרימון („לה מונד", 18 ינואר 1987), מנסה להסביר כיצד כבש הלה את ליבם של השכבות הדלות ומנהיגיהן: „הוא היה אבי־מולידו של הנאציונאל־פופוליזם, המבקש להיראות כאוהד למעמד הפועלים. האנטישמיות שלו היתה בעלת גוונים סוציאליסטיים ולאומניים, מדברת אל ליבן של תנועות המוניות. היא מוצאת נקודות קירבה עם הזרם האנארכיסטי, הרגיל להפעיל אלימות, על בסיס הטיעון הכלכלי. לגבי דרימון, הקפיטאליזם הוא מעין חזרה לפיאודאליות, ממרומי ההון שלהם אורבים היהודים לכל שיירה עוברת בתחומם ומתנכלים לה". משנתו הכלכלית מבוססת על ההנחה כי לאחר שהבורגנות ניצלה את העם, באו היהודים וגזלו ממנה הכל.

מכאן מרחיב דרימון את מסגרת שיטתו לתחומים אחרים. כיוון שהיהודים הם „אורחי הארץ", הרי שהם נושאים באחריות [illegible] 1870. הם אירגנו את הדיכוי [illegible] הפאריסאית, הם יזמו את המלחמה [illegible] (כיוון שאלה שירתו את האינטרס [illegible]) הם, היהודים, היו הבוגדים שהעבירו [illegible] את סודות המדינה (פרשת דרייפוס [illegible]) שייראו בין שתי מלחמות העולם [illegible] האנטישמים כבעלי־בריתם של [illegible] והרוסים.

עיוורון דראמטי

ספרו של דרימון הוא מעין א[illegible] כוללת של כל הדיבות שהוצאו נגד [illegible] בזמננו. הוא אף הניח את היסוד ל[illegible] שהתקבלו על רוב הסופרים האנטישמיים [illegible] ההפרזה במספרם של היהודים וב[illegible] כוחם: דרימון טען כי בצרפת חיו לפני [illegible] שנה כמיליון יהודים, שעה שהסטטיסטיקה הוכיחה כי לא היו יותר משמונים א[illegible]. טען כי היהודים היו הכוח שעמד [illegible] המהפכה הגדולה בצרפת, [illegible] שההיסטוריונים הרציניים יודעים כי [illegible] היוו רק מיעוט וכוח מזערי באירופה. [illegible] ביקש להוכיח כי היהודים תופסים [illegible] המקומות המרכזיים בחיי הכלכלה, ה[illegible] המימשל, המשפט והעיתונות. ועוד [illegible] שמי שבודק אותן היטב יווכח על נקלה [illegible] נכללו בהם הרבה לא־יהודים... [illegible] אומצה על־ידי סופרים אנטישמיים [illegible] אחרים, והיא מצויה גם בספרו של [illegible] פיירפיט „היהודים", שעורר סערה [illegible] בצרפת לפני כחמש־עשרה שנה.

בדבר אחד צדק דרימון. כאשר [illegible] אליו העיתונאי הרוסי ואלריאן [illegible] לראיין אותו, אמר לו דרימון, [illegible] „היהודים הם עיוורים. אין הם רואים [illegible] המציאות ואינם מבינים את מצבם [illegible]. מעולם לא היה יהודי [illegible] ותמוליטי"... מחצית היהודים [illegible] יותר... האנטישמיות היא מעין [illegible] במיעוט קטן אך רעשני של העם [illegible] דומה כי שום דבר אינו עשוי [illegible] לראות האיום המרחף מעל [illegible] ובלוותו את המראיין שלו עד [illegible] דרימון: „אל תשכח לשים את [illegible] זו. עיוורונם של היהודים הוא [illegible] הדראמטי ביותר במצב הנתון" [illegible]

עריכת צביה בן־שלום

אלפיים מחקרים ומדינה אחת

ילד קפץ מחלון, כמו „איש השווה מיליונים"; ילד הרביץ לחברו כמו סטארסקי והאץ'; נער הפיל אימה על השכונה כמו צוות לעניין – האם בכל אשמה הטלוויזיה? רב־שיח על „התקשורת ואלימות נוער" ביוזמת מועצת ארגוני נשים בישראל.

זה קרה בעיירה קטנה ושקטה אי־שם במערב ארצות הברית. מאוחר בלילה טלפן אלמוני לתחנת הטלוויזיה המקומית והודיע כי בעוד עשר דקות הוא יתאבד. ציין מקום וכתובת של העיר. נא לבוא ולצלם — אמר וניתק. בתחנה היו שני תורנים. [illegible] כתב־צלם בן 30 ומקליט בן [illegible]. לא היה להם עם מי להתייעץ, והדילמה שלהם: מחד גיסא, אם לא ילכו — אולי האיש לא יתאבד, כי הרי הוא מעוניין לעשות זאת לעיני המצלמה. אבל מאידך — אם לא ילכו והוא בכל זאת יתאבד — יהיה חרשה, ימעלו באמון הצופים והמעסיקים...

> **„אין לי ספק שאי־אפשר לעצב את דמות הנוער רק על־ידי מילים. צריך דוגמה אישית"**
> (יצחק נבון)

נוקדם זה — אומרת ד"ר אסתר ברזל. [illegible] בקול ישראל — נהוג להציג ולשאול את הקהל: ומה אתם הייתם [illegible] במקומם. אבל לנו אין זמן, אז נמשיך. [illegible] הוא וזמן קצר מכדי להתלבט. הצלמים החליטו לצאת לכיכר, אך לא לפני שהודיעו למשטרה ובקשו שתתערב. במטרה להציג את המקל בשני קצוות: המשטרה תמנע את ההתאבדות, ולטלוויזיה יהיה סיפור. כשהגיעו לכיכר האיש כבר עמד שם. [illegible] חומר דליק. ברגע שהציבו את המצלמה — הצית גפרור וקרב אל המעיל. [illegible] כבה. הצית אחר — גם זה כבה. רק [illegible] התלקח המעיל וברגע זה זינק איש [illegible] להצילו. האש כובתה, לא לפני [illegible] נכווה קשה, והוא בילה חודשים [illegible] בבית־החולים. איפה היתה המשטרה? [illegible] הגיעה — לא הגיעה — [illegible] לא בתמונה. [illegible] כשהאיש יצא מבית־החולים הוא הגיש [illegible] משפטית נגד התחנה. אלמלא באתם — טען — לא הייתי מתאבד...

הסיפור של ד"ר ברזל נועד להמחיש [illegible] הרב־שיח, בנושא „התקשורת ואלימות הנוער" את האבסורד שאליו אפשר [illegible] כאשר מגלגלים את כל חטאי החברה [illegible]. מדברי משתתפים אחרים ניתן היה [illegible] שהסיפור אמנם מגוזם — אבל יש בו [illegible].

> **„אילו חשבו יותר וניסו פחות היו אולי מוצאים פתרונות."**
> (אריה אבנר)

את הרב־שיח יזמה ואירגנה מועצת ארגוני נשים בישראל. אולם האירועים של [illegible] היה מלא. (כ־250 מקומות). [illegible] בני המינים ומיגוון של גילים. כולל [illegible] גדולה של נוער, תלמידי המגמה [illegible] בתיכון חדש. מנומסים מאוד, [illegible] מאוד. הגיבו אחר־כך לעניין או [illegible] צופים בסרטי פעולה בטלוויזיה, או [illegible] מהאלימות שבהם...

[illegible] המחקרים מוכיחים שההשפעה [illegible] — יצחק נבון, שר החינוך והתרבות, [illegible] על דו"ח ועדת טורונטו המקיף יותר [illegible] מחקרים, שנערכו בעשר שנים [illegible] (עד 84), אחרים מהם ארוכי־טווח. [illegible] הוכיחו כי הקשר בין המתרחש על [illegible] לאירועי הרחוב והשכונה הוא כמעט [illegible]. [illegible] גם האלמנט של חיקוי. אחרי [illegible] רבו מקרים של רולטה רוסית. [illegible] שהתנקש בנשיא רייגן, צפה שש [illegible] בנהג המונית". נערים התפרעו [illegible] ... גם העתונות אינה נקיה. [illegible] במשרד החינוך סבורים — [illegible] — שתאורי התאבדות של בני־[illegible] על אחרים.

> **„יש אלימות גם בספורט, גם בסרטי טבע, גם במוזיקת פופ. יש גם קצת תוכניות בלי אלימות והצפייה בהן נמוכה."**
> (ד"ר אליעזר מרכוס)

ג'והן רייד (קלינטון ספילבורי) – „אגדת הסייר הבודד"

ד"ר אליעזר מרכוס, מנהל בית־ספר לעובדי הוראה בכירים, שהרצה על נושא „במה ובכמה צופה הנוער" הוסיף תוצאות של ניסוי אחר: בפני שתי קבוצות של ילדי הגן הקרינו רצף של סרטונים. לקבוצה אחת — סרטים אלימים, לאחרת — „רכים" ושלווים. אחר כך הוציאו את הילדים לחצר, והילדים שצפו בסרטים האלימים התחילו מיד להתקוטט, בעוד שילדי הקבוצה השנייה שיחקו ביניהם בשקט.

ד"ר מרכוס מרגיש כי לאלימות פנים שונות. היא שכיחה בסרטים מצויירים, המיועדים לגיל הרך (ורודים, למשל), פי־ששה מאשר במערבונים, שלא לדבר על החדשות, ובכל זאת „לילד אין חרדות לפגוש את הזאב הרע בסופרמרקט; יש בו חרדות למצוא מטען חבלה. „הילדים שבניגוד להוריהם — נולדו עם שפת טלוויזיה — אומר ד"ר מרכוס — יודעים להבדיל בין דמויות בדיוניות, דמויות ריאליסטיות ודמויות אמיתיות. על כן — אומר ד"ר שמחה לנדאו — מהמכון לקרימינולוגיה באוניברסיטה העברית, שהרצה על „תמונת מצב מתחום המחקר"). בארה"ב המצב הרבה יותר גרוע. שם הילדים ממש מזדהים

> **„נכון, התקשורת היא ראי של המציאות, אבל זהו ראי מגדיל וכל הגדלה מעוותת"...**
> (מיכל זמורה־כהן)

עם הגיבורים" שחיים במציאות שלהם.

יש כאן מעין מעגל קסמים — מגלה ד"ר לנדאו — מסתבר כי הילדים הפחות מקובלים בחברה „מכורים" יותר לצפיה ומזדהים יותר עם הדמויות האלימות־המצליחות. בדרך זו הם גם מתרחקים עוד יותר מהחברה וגם גובר תיסכולם, בשל הפער בין מעמדם לבין מעמד גיבוריהם.

ניסוי שנעשה בארץ על קבוצת ילדי העיר וקבוצת ילדי קיבוץ, הוכיח כי ילדי קיבוץ צפו בטלוויזיה פחות מילדי העיר, וראו גם פחות סרטים אלימים. אצלם לא נמצא קשר בין הצפיה באלימות לבין אלימות בפועל — אבל — מורה ד"ר לנדאו — אולי הסיבה היא בארחות חיים ובעקרונות החברה שבה הם חיים...

„לא סרטי מתח ומערבונים מפחידים אותי — אומר ד"ר מרכוס — אלה בנויים במתכונת אגדות־עם, שבהם הטוב והצודק מנצח ודורות על גבי דורות הסתדרו עם השפעתן. עלינו להתמודד עם סרטים נוסח דאלאס ושושלת, המעבירים מסר קפיטליסטי של אדם לאדם זאב. אלה גם סרטים מציאותיים, שקל להזדהות אתם."

„הילד המבדיל בין סרט למציאות שאינו מזדהה עם הגיבורים והמבין שהאלימות אינה נורמה מקובלת לא יושפע מאלימות

> **„לאנשי תקשורת חשוב מה יגידו הקולגות שלהם, מי שכותב כסאח הוא גדול. האחרים מתיישרים וממשיכים, עד לגלוריפיקציה של הפשע."**
> (ד"ר אסתר ברזל)

בתקשורת" — קובע ד"ר לנדאו, הקרימינולוג, ומספר על ניסוי שבו צפו הילדים באלימות ואחר־כך התווכחו עליה. כתבו חיבורים, שינו עמדות — נמצא (לעומת קבוצת ביקורת) שאצל מרביתם הנטיה לאלימות ירדה... צריך להתמודד עם נושא — אומר ד"ר מרכוס. צריך ללמד תקשורת בבתי־הספר, צריך ללמד אותם לצפות ולקרוא.

כבר התחילו בכך: רבקה פינס — מהיחידה לחינוך מבוגרים בטלוויזיה חינוכית סיפרה על הדרכת הורים בצפיה מבוקרת. ככל שהתוכנית נראית להורים בלתי מתאימה לילדים — יש לצפות בה ביחד. לשבת לידם ולהגיב, לעקם את האף, להעיר, להסביר, להיכנס לוויכוח. הטלוויזיה החינוכית מעבירה קורסים אינטנסיביים לצפיה. כי אין ברירה — הכל חשופים לתקשורת ורק חינוך לצפיה

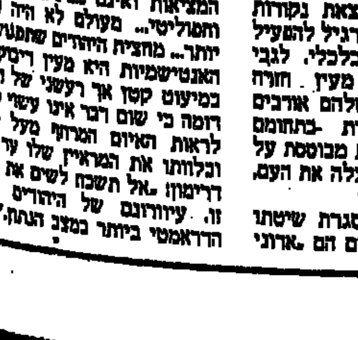

מבוקרת, מגיל צעיר, ינטרל במידה רבה את ההשפעה העלולה להיות לאלימה על הנוער.

הכל מודים, עם זאת, שלא התקשורת בכלל והטלוויזיה בפרט המציאו את האלימות. עוד לפני היות הטלוויזיה הרג קין את הבל. ומה שנכון — נכון, התקשורת אינה אלא ראי של המציאות... „כן, אבל זה ראי מגדיל" — אומרת מיכל זמורה־כהן, יו"ר מועצת ארגוני נשים, בפתיחת הרב־שיח — וכל המשתמש בראי מגדיל יודע שהוא מעוות. את החיובי אין מרגישים, כי הוא בנאלי ומשעמם והרושם הוא שהכל שחור, הכל רע, הכל יוצא דופן...

למה אנו מספקים גודש של אלימות? — חוזרת על השאלה ד"ר אסתר ברזל, (שהרצתה על „אילוצים מקצועיים") — האם אין לנו ילדים? האם אנו אוהבים לראות דם? לדבריה, בתקשורת קיימים אילוצים של הקהל, של המדיום ושל הנורמות המקצועיות. הקהל רוצה חומר מעניין. אקשן. סיפור. דרמה. המדיה מספקת לו זאת. לא רק מפני שזה משתלם ואין כוללים בכך, אלא מפני שהתקשורת אינה קיימת למען עצמה. היא זקוקה לקהל. והיא תספק את רצונו, ועד לגבול מכויים, מה גם שנוח לה להעביר

> **„אסור למכור אלכוהול לנוער, אבל גם בעיתוני נוער יש פרסומת לבירה, על רקע שמעורר אסוציאציות של כייף."**
> (ד"ר חמדה אדר־וייס)

סיפורים אישיים, בלי עומק, תאורים של קונפליקטים, לתרגם טרגדיות גדולות לסיפורים אישיים, וכיוון שאצל הצופה קטן סף הרגישות — אין ברירה אלא להחריף. וקיימת הנורמה המקצועית, כי תפקיד התקשורת הוא לבקר. לחשוף את השלילי, לגלות את השלדים שבארון, את הלכלוך שטואטא מתחת לשטיח...

התקשורת לא נועדה ליפות — מרגיש ארי אבנר יועץ למנכ"ל רשות השידור. יש אלימות מילולית בכנסת — צריך לפרסם. לשדר — שהאנשים יידעו את מי הם בוחרים. כל מי שעורך מחקר המוכיח את הקשר בין האלימות בתקשורת לזו שבחיים צריך גם לתת תשובה על השאלה ההפוכה: מה היה קורה אלמלא הוצגה אלימות בטלוויזיה?

ובכן — ניסוי כזה נערך: מדינה שלמה, בת־מאות מיליוני תושבים מוחזקת עשרות שנים ב„ניסוי" מסוג זה. בברית המועצות אין דיווח על אלימות: לא בעיתונות. לא ברדיו. לא בטלוויזיה, אין אפילו דיווח על משפטים פליליים, אין סיפורי התאבדויות. אבל החוליגניות הרוסית מתחרה. בהצלחה רבה באלימות־רחוב מערבית. ומימדי הפשע שם אינם קטנים מאשר בארה"ב.

אין בבריה"מ פירסומת למשקאות חריפים. אך הם היו מוכנים לקנות בשמחה את בעיות השכרות שלנו. וזה היה אפרופו הרצאתה של ד"ר רחמה אדר־וייס, סוציאולוגית ממכון לחקר תקשורת ומשפחה, שהתריעה על פרסומת למשקאות חריפים בעתוני נוער.

לדעתו של ארי אבנר: כל אחד מוצא בטלוויזיה לפי נטיות לבו. אדם — גם ילד

> **„ילד אמריקני ממוצע צופה ב־11 אלף מקרי רצח לפני הגיעו לגיל 14".**
> (ד"ר שמחה לנדאו)

— משתמש בתקשורת, כדי לספק את צרכיו. מי שמתמכר לאלימות — מחפש אלימות. תורת החיקוי היא פשטנית, גם תורת הקתרזיס פשטה את הרגל. כל חוויה חזקה מחדדת באדם את מה שחבוי בו. וגם זה לא בטוח... ארי אבנר נועד להסביר איך מתקבלות ההחלטות ברשות השידור והתשובה היתה פשוטה: לפי הגיון אישי. אין קריטריונים אחרים במדינה דמוקרטית. החובה של התקשורת היא לדווח. מי שמחליט לדווח על אדם שנשרף כולו, יוצא מתוך הנחה שהציבור, ברובו, יודע שזה עיוות. הגישה של המחקרים, כאילו התקשורת עושה משהו לאדם, יש בה דה־הומניזציה של האדם וייחוס כוחות מאגיים לתקשורת... ואשר לסרטי פעולה ומתח־נו, באמת — האם יש בכוחם להתחרות במציאות?

> **„אנו מחנכים את בנינו ללכת לצבא, מלמדים אותם את כל מלחמות ישראל, צריך גם להסביר שיש אלימות הכרחית"**
> (רבקה פינס)

לא פתרנו את כל הבעיות — כפי שסיכמה צביה כהן עורכת ירחון נעמת, שהנחתה את הרב־שיח. היו עוד שאלות מהקהל, קצת לעניין, קצת לא לעניין, קצת כדי לשאול וקצת כדי להתבטא — כמו תמיד במעמד כזה. ומי שהספיק להגיע הביתה לפני השעה 14.15, צפה בכיף ב„אגדת הסייר הבודד", מערבון רווי דם ואש, יורי ופיצוצים. שבו בסופו של דבר הצדק ניצח, ושום ילד — אני מקווה — לא יצא לשחק בשכונה בהחלטה לחקות את האיש הרע.

צב"ש

קצת מספרים
(מסר ד"ר אליעזר מרכוס)

- לפי סקרים אחדים שנערכו בישראל מבלה כל ילד מול הטלוויזיה 3 שעות ו־20 דקות ביום. זה הממוצע ואין הבדל בין ילדים לילדות. ילדים דתיים מבלים 15 דקות פחות. לאחר שמקזזים את השבת.
- עד סוף בית הספר היסודי צובר הילד כ־16 אלף שעות צפייה; זה 4,000 שעות יותר מכפי שהוא מקדיש ללימודים (לפני הקיצוצים). כולל הכנת שעורי־בית.
- הצפייה אינה תמיד אינטנסיבית (כמו שלימודים אינם אינטנסיביים תמיד). אך מרבית הילדים צופים בצפייה אינטנסיבית יותר בתוכניות למבוגרים מאשר לאלה שנועדו להם.
- בתיכון — ירידה משמעותית בצפייה, לאו דווקא לטובת לימודים (התחייבויות חברתיות אחרות); ירידה טוטלית בצבא ואחריו. וגם אצל זוג צעיר עד שנולד לו הילד הראשון. כשהילדים יוצאים מהבית (בגיל 14, בערך) מגלים ההורים שיש בילויים גם בחוץ. הם חוזרים ונצמדים למסך הקטן בגיל המנסיה.
- ילד בבית מבוסס צופה יותר בתוכניות של אחר־הצהריים, מודרך על ידי הוריו; ילד בבית פחות מבוסס צופה בעיקר בתוכניות ערב. עם המבוגרים.

הנבון מתפכח בזמן

בראשית ינואר הודיע עוזר משרד החינוך והתרבות, ישראל כהן, לכתבי החינוך, כי ב־20.1.87 יקיים השר, יצחק נבון, מסיבת עתונאים, בה ימסור פרטים בהורים ומחייבים בדבר המתכונת החדשה של בחינות הבגרות. מסיבת העתונאים לא נערכה בטענה הרשמית, כי פרטי הדיון בנושא זה בוועדת החינוך של הכנסת, בהשתתפות השר נבון וראשי משרדו, דלפו לכתבים (6.1.87). אפילו נערכה מסיבת העתונאים עם השר, לא היו מנהלי בתי־הספר העל־יסודיים יכולים לפעול על פיה, כדי להכין את תלמידי כיתות י' בתשמ"ח לקראת המתכונת החדשה, שתופעל כאשר תלמידים אלה יגיעו לי"ב בשנת תשמ"ן (1990). כדי שיוכלו לעשות כן, הם זקוקים לחוזר המנכ"ל. חוזר כזה לא יצא עדיין עשרים יום לאחר שבוטלה מסיבת העתונאים. הסיבה לכך נעוצה בתהליך של התפכחות, העובר עתה על השר נבון.

השר חושש ובצדק, שמבקרי המתכונת החדשה בבגרות יצדקו, משום שמשרדו לא הכין כל תוכנית ממשית ל"העלאת הרמה". והתוצאה היחידה מהעלאת הדרישות בבחינות תהיה עלייה ניכרת בשיעור הנכשלים בערי הפיתוח ובשכונות. אז יתברר לכל, כי אין שחר לאגדות, שמפיצים הפרופסורים אלעזר כוכבא ומיכאל אלבק, כאילו העלאת הדרישות תעלה את הרמה.

טענתם העיקרית של הפרופסורים למדעים — השולטים בוועדת הקבלה הבין־אוניברסיטאית ומכתיבים את "כללי המשחק" למשרד החינוך היא — תעודת הבגרות הנוכחית איננה מבטיחה למחזיקים בה כניסה אוטומטית למוסדות להשכלה גבוהה. בין התעודות יש כאלה השוות יותר. מדובר בתעודות, שהמחזיקים בהן עמדו בבחינות בגרות במתימטיקה בשלוש יחידות לימוד והשקולות כנגד 100 שעות לימוד מדי שנה, במשך שלוש שנות הלימוד י'־י"ב, ובאנגלית בארבע יחידות. עד עתה לא היתה בחינת הבגרות במתימטיקה מחייבת, ואילו באנגלית נדרשו שלוש יחידות בחינה.

שיעור מצליחים גבוה

האמת היא, שבשני מקצועות בעייתיים אלה עמדו בהצלחה בתשמ"ו כ־22 אלף תלמידים. מתוכם נתקבלו לאוניברסיטאות רק 14 אלף. לשון אחר: מספר הבוגרים העומדים היום בבחינות בגרות ברמה הנדרשת על־ידי האוניברסיטאות, עוד לפני שרמה זו עוגנה בהסכם עם משרד החינוך, עולה על יכולת הקליטה של המוסדות להשכלה גבוהה. אני מסתמך על נתונים, שמסר נבון לוועדת החינוך.

יתרה מכך: תוצאות הבגרות מעידות, כי שיעור המצליחים באנגלית ובמתימטיקה עולה ככל שרמת התלמיד גבוהה יותר: בחמש יחידות הצליחו 95 אחוזים מן הניגשים לבחינה, בארבע יחידות הצליחו 72 אחוזים, ובשלוש יחידות הצליחו רק 54 אחוזים. מה תועיל "העלאת הרמה". כביכול? היא תגרום לכך, שבוגרי תיכון, אשר אינם פונים כיום לאוניברסיטאות, לא יוכלו להתקבל לעבודה בבנקים, במשטרה, בבתי־מדרש למורים, בבתי־ספר לאחיות, ובמכללות להנדסאים.

פרנסתם — גם בשעורים פרטיים

הרעיון שהביע שר החינוך בדבר הצורך בהנהגת תעודה אחת, שווה בערכה ובעלת תוקף בעיני האוניברסיטאות, הוא רעיון נכון. איש אינו מתנגד להעלאת רמה, אלא שרמה מעלים על־ידי מתן הזדמנות טובה יותר לחלשים והזדמנות זאת איננה ניתנת כיום: בבית שאן, למשל, כמו גם בערי פיתוח אחרות, חסרים מורים לאנגלית ולמתימטיקה. אפילו יעמיד משרד החינוך לרשות [illegible] מיוחדות. לא ייכנס לתוכן איש. למורים במקצועות המבוקשים יש כיום די עבודה בערים הגדולות ולא רק בבתי־הספר. אלא הם מוצאים פרנסתם בשעורים פרטיים.

השר נבון יודע היטב שבתנאים של קיצוצים במערכת, אין לו כלים לטיפול ברמת התלמידים. אין הוא יכול להבטיח לתלמידים בערי הפיתוח ובשכונות לקיים קורסים מרוכזים במתימטיקה ובאנגלית בתקופת החופשות. אין הוא יכול להציע למורים בערים הגדולות עבודה בקבוצות קטנות, כדי לטפל בחלשים.

לשנות כיוון

בכל צמרת משרד החינוך היה רק איש אחד, שראה את המציאות בעינים פקוחות וביקורתיות: זהו יו"ר המזכירות הפדגוגית, דוד צור, חבר קיבוץ נצר סירני. כל היתר, לרבות מנהלים בהתיישבות, תמכו במתכונת החדשה בבחינות הבגרות. עיקר הביקורת כנגד השינויים המוצעים נשמעה מצד הפרופסורים לחינוך באוניברסיטאות, שהתריעו מפני הפגיעה בשכבות החלשות. גם בהסתדרות המורים ובקרב מורים בבתי־ספר טכנולוגיים נשמעה בקורת כנגד הצעדים הצפויים.

כאן עולה שאלה נוספת: האם מה שדרוש עתה לתיכון הישראלי המצוי זוהי תוספת שעות באנגלית ובמתימטיקה, או אולי דרוש שינוי בכיוון אחר. מה שדרוש להם כאוויר לנשימה זהו יחס אישי, לא־ביורוקראטי מצד משרד החינוך, כי זה מכתיב למורים מירוץ אחר הישגים ללא קשר לרמתם האמיתית של התלמידים.

מה שדרוש לא פחות, אלה הן פעולות להרחבת דעת ואופקים בתחומי אומנות, מוסיקה, ספרות וכיוב'. החברה הישראלית משוועת כיום למתגברים בתחומי חינוך, חברה ובריאות. נכון הדבר, שמתגבר איננו יכול לבוא במקום אחות, עובד סוציאלי, או מורה חסר. אך תלמיד תיכון יכול להאכיל חולה סיעודי, לשמש חבר לקשיש גלמוד, או חונך לילד טעון טפוח בבית־ספר יסודי.

צו ההמחאה: אנחנו ציונים

עליית הנוער צימצמה הזרמת תלמידים למוסדות חרדים בצורה ניכרת. המשמעות — אובדן משאבים כלכליים. העסקנים חרדים ומצהירים שהם ציונים.

"אנחנו ציונים! המשיכו להפנות למוסדותינו את ילדי עליית הנוער" אמרו עסקני "אגודת ישראל" לראשי הסוכנות היהודית, אשר קיצצו באלף נישלחים לפחות. בסוכנות פועלת עתה ועדה בראשות הגזבר עקיבא לוינסקי, אשר מנסה להגדיר "מיהו ציוני", לצורך הקצאת כספים למוסדות חינוך. הוועדה איננה נזקקת עמדה על פי מה שגופים אומרים על עצמם, אלא על פי אמות מידה מעשיות: האם מלמדים באותו מוסד ביום העצמאות? האם שרים את התקווה? האם מלמדים את תולדות הציונות ומספרים על הרצל?

ראשיתה של הזרמת תלמידים מידי עליית הנוער למוסדות חרדיים היתה לפני 22 שנים. בתקופת השיא, לפני ארבע שנים, למדו במוסדות עליית הנוער 18,500 בני־נוער, 600 מהם למדו במוסדות חרדיים. עתה מצויים כ־100 בני־נוער במוסדות חרדיים מתוך 17,000. בשנת הלימודים תשמ"ו נמחקו מרשימת 20 המוסדות החרדים הקולטים את בני עליית הנוער — שבעה מוסדות. הטעם העיקרי למחיקת מוסדות אלה היה יחסם לעלייה האתיופית. הללו סירבו להכיר ביהדותם של בני־נוער מאתיופיה.

האם מחזיקים מוסדות חינוך חרדיים, כפי שמתקבל הרושם מפירסומים על מצב כוחו של החינוך החרדי? הסטטיסטיקה הרשמית משיבה לשאלה זאת בשלילה: בין השנים 1986־1970 קטן החינוך העצמאי מ־6.6 ל־6.2 אחוזים. זה אמנם שיעור נמוך של צמצום, אך אין ספק שהוא גבוה יותר מן הנראה לעין, אם ניקח בחשבון את הילודה הגבוהה בקרב האוכלוסייה החרדית מכאן, ששיעור החוזרים בשאלה אינו נופל משיעור החוזרים בתשובה, ואל נכון הוא גם עולה עליו.

חסכון בהשקעה הלאומית

עלות אחזקתו של נער בפנימייה נאמדת השנה בכ־4000 שקלים. בישראל לומדים כ־50,000 ילדים ובני־נוער במיסגרות פנימייתיות. ולפיכך ההשקעה הלאומית באחזקתם נאמדת ב־200 מיליון שקלים — פרטים מרוחמים אלה מסר נציג האוצר, איזי קפלן, בישיבתה של ועדת החינוך.

כ־5000 בני־נוער נמצאים בפנימיות למפגרים, כ־8000 הם בגילאי החינוך היסודי והשאר — קרוב ל־40,000 נמצאים בפנימיות לבני־נוער. לדברי איזי קפלן, אין בעולם כולו אח ורע להיקף כה גבוה של חינוך פנימייתי. בשוודיה לומד בפנימייה רק אחד מכל מאה בני־תשחורת. מי שתורם לאחזקת הפנימיות הם משרד החינוך, משרד הרווחה, משרד הדתות, הסוכנות ותורמים.

וריאציות מיותרות

האם יש הצדקה למיספר כה גדול של בני־נוער בפנימיות? תפוסת הפנימיות בממוצע אינה עולה עתה על 75 אחוזים. אילו הוקמה רשות ממלכתית לפנימיות והכפילות המינהלית היתה מתבטלת, אפשר היה לחסוך רבע מכל ההשקעה הלאומית, כלומר, 50 מיליון שקלים לשנה. רק במשרד החינוך פועלות שש מיסגרות מינהליות נפרדות לטיפול ב"סוגים שונים" של בני־נוער. לדעת איזי קפלן בישראל אין צורך ב־50 פנימיות חקלאיות, כשם שאין צורך בפנימיות זעירות עם 80־150 תלמידים. עד כאן דברי נציג האוצר.

מרוקנים ישובים

לפי הנתונים שנמסרו לוועדת החינוך, כמחצית מן המופנים לפנימיות הם תלמידי החינוך הדתי, שעה ששיעורו של החינוך הממלכתי־דתי בכלל החינוך העברי, איננו עולה על 20 אחוזים. מנהל בית־ספר איזורי ממלכתי באבן־העזר, השייך למועצה האיזורית מטה יהודה, מסר לוועדת החינוך, כי מתוך 72 תלמידים בוגרי כיתות ו' הגיעו לבית־ספרו 27. 45 נשלחו לפנימיות. אבל רובם חזרו לבתיהם משום שלא נקלטו. מירושלים, למשל, הוצאו לפנימיות 1500 בני־נוער דתיים.

משרד החינוך מקיים אגודה לקידום חינוכם של בני־נוער מוכשרים משכונות המצוקה מהערים ומערי הפיתוח. בראש האגודה עומד ד"ר פלטי סתווי. במיסגרת אגודה זו — דיווח ד"ר סתווי לוועדת החינוך — לומדים וחיים בפנימיות כ־3000 בני־נוער, מחציתם דתיים. בלעדי "האגודה" לא היו מגיעים בני קטמון או בני גבעת אולגה ל"כפר הרואה" או לקריית הנוער בירושלים. 90 אחוזים מן הילדים הם בני עדות המזרח. מדי שנה ישנם עד 4000 מועמדים, אך מתקבלים רק 800.

אין עם מי ללמוד

יו"ר הוועדה, נחמן רז, לא השתכנע. לדבריו, הוצאת תלמידים לפנימיות מרוקנת יישובים שלמים. בסיור שערך בבקעת הירדן, הוא גילה שיותר ממחצית ילדי בית־הספר העל־יסודי במקום עוזבים את האיזור, ויוצאים לפנימיות. כתוצאה מכך טוענים הנשארים: "אין לנו חברים. אין לנו עם מי ללמוד". המסקנה שמסיק מכך נחמן רז היא, שאין להוציא ילדים לפנימיות מיישובים שבהן פועלת מערכת חינוך מקומית מסודרת.

לדעה זו שותף גם איזי קפלן. הוא הזהיר כי האוצר יפסיק לממן את התקן החסר בפנימיות. לדבריו, נפגעים מן הפנימיות בעיקר בתי־הספר הממלכתיים־דתיים ובתי־הספר של אגודת־ישראל. את הילדים המועמדים לפנימיות יש לשלב ביישובים.

לדברי איזי קפלן עלות אחזקתו של נער ממשפחה בעייתית במועדונית־יום עולה למשלם המסים שליש מאשר אחזקתו בפנימייה. אני מסכים בהחלט להשוואה שערך איזי קפלן: אם צריך להכריע בין שליחת בן מושב בבקעת הירדן או בפרוזור לפנימייה לבין השקעת המשאבים בפנימיית־יום (מועדונית־יום) יש להעדיף את המועדונית, גם מבחינת עלותה, אך בעיקר מבחינת מהותם של הנהנים מן ההשקעה בחינוך.

האוצר הגיש הצעות חוק לתיקון

חוק הביטוח הלאומי

המהפכה האנטי חברתית בתהליך ביצוע

על־פי הצעת חוק יציבות המשק 1987, יגדל הנטל על העובד במסגרת ההיטלים הנגבים על־ידי המוסד לביטוח לאומי, כיוון שעובדים שהם הורים לתלמידים יצטרכו לשאת בנטל נוסף של תשלום אגרת חינוך. כך קובעים כלכלני המכון למחקר כלכלי וחברתי בהסתדרות בראשות נירה שמאי, במסגרת הערות להצעות החוק של האוצר.

הביטוח הלאומי ממומן כיום על־ידי הפרשות המעביד, הפרשות העובד והשתתפות מסוימת של האוצר במספר ענפי ביטוח. בהצעת החוק יש הכבדת הנטל על העובד והקלת הנטל על המעביד.

כלכלני ההסתדרות מבהירים, כי חלקו של העובד במימון ענפי הביטוח הלאומי יגדל מ־27 ל־48 אחוז. בחוק הקיים חלקו של העובד הוא 3.8 אחוזים מהשכר ושל המעביד 10.25 אחוזים (בסה"כ: 14.05 אחוז), ואילו על־פי הצעת החוק יועלה חלקו של העובד ל־5.35 אחוזים ואילו חלקו של המעביד יופחת ל־5.9 אחוזים — הורדה של 42 אחוז. "במסגרת שינוי זה מוצעת השתתפות העובד בענפי ביטוח שהיו בעבר ממומנים בלעדית על ידי המעביד, והיסטורית הם חלק ממערך הזכויות הנלוות לעבודה, אשר היו מעוגנות בחוקי עבודה קודמים או בהסכמים כמו ענף ביטוח נפגעי עבודה קודמים או בהסכמים כמו ענף ביטוח נפגעי עבודה או קצבאות ילדים" — קובעים הכלכלנים.

בהסתדרות טוענים, כי שיעור דמי הביטוח הלאומי מהשכר בארץ אינו חורג מהמקובל בעולם, ואין מקום להפחית אותו (על־פי הצעת האוצר יופחת השיעור הכולל ב־2.8 אחוזים, שימומנו בינתיים על־ידי השתתפות האוצר), ובוודאי שאין מקום "לגלגל" את המימון על העובד ולהעלות את חלקו במימון הביטוח ל־48 אחוז מסך כל התשלומים.

כיום קיימים שני היטלים שנגבים על־ידי המוסד לביטוח לאומי — היטל [illegible] 0.1 אחוז, החל על העובד, [illegible] בשיעור 1.5 אחוזים (1.45 אחוזים [illegible]) העובד ו־0.15 אחוז על [illegible] ההיטלים יבוטלו עתה. וזה יגדיל [illegible] הניתנת למעביד מ־4.35 אחוזים [illegible] אחוזים. לעומת זאת, למרות ביטול [illegible] העובד בשני ההיטלים האלה, [illegible] התשלומים עליו לא יקטן — [illegible] כלכלני ההסתדרות — כי באותו [illegible] בדיוק מגדילים את תשלומיו [illegible] בסעיפים אחרים. בפועל יגדל, [illegible] על העובד בגלל הנטל הנוסף [illegible] החינוך.

בהערות לחוק לתיקון [illegible] סעיף 22 וחוק מיסוי נקודות [illegible] כלכלני ההסתדרות, כי שני [illegible] רגרסיביים באופיים. "פוגעים [illegible] המשמעות החברתית של [illegible] ההכנסה ובעצם מטילים עונש על [illegible] עם ילדים".

בסעיף 22 בתיקון לפקודת מס [illegible] הוכנס תיקון עקיף לחוק [illegible] 1985, המאריך עד סוף מארס 88 את [illegible] קיצבת ילד ראשון למשפחות [illegible] ילדים ואשר רמת הכנסתן [illegible] מהשכר הממוצע על־פי חוק הביטוח [illegible] בנוסף מוצע בחוק החדש [illegible] שבוטל באוקטובר 86 על קצבאות [illegible] והשלישי במשפחות שלהן [illegible] ושיעור מס ההכנסה השולי [illegible] 45 אחוז לפחות.

בהסתדרות אומרים: "מול [illegible] הילדים והטלת אגרת חינוך, [illegible] בזוגות צעירים עם ילדים ובבעלי [illegible] בינוניות, עומדת כחלק [illegible] רפורמה במס המטיבה עם בעלי [illegible] הגבוהות ועם משפחות באותה [illegible] שאין להן ילדים".

אודי נחשון

גלגלי הבורסה

בנק ישראל הנפיק אג"ח בתשואה של 4.3%

שוב חל מיפנה בלתי־צפוי במניות התושיות. מימוש הרווחים, שהוריד שלשום שערים רבים בהן, נמשך יום אחד בלבד. אתמול כבר היו פי־שניים יותר עליות שערים, מאשר ירידות שערים בהן. הביקושים למניות ההסדר הסתכמו אתמול בכ־7 מיליוני ש"ח. בשוק איגרות החוב הסתכמו עודפי־הביקוש ב־3.8 מיליוני ש"ח. מזה 2.2 מיליוני ש"ח בצמודות למדד ו־1.6 מיליון ש"ח בצמודות למט"ח. שיחת היום היתה הצלחתה הבלתי רגילה של הנפקת אג"ח ע"י בנק ישראל.

בקרנות הנאמנות השקיע אתמול הציבור 6 מיליוני ש"ח, יחסית יותר ב"סולידיות", מאשר במתמחות במניות.

הנפקת הסדרה הנוספת של איגרות החוב הצמודות למדד מסוג "שגיא" ל־5 שנים זכתה בהחתמות־יתר גדולה. הבנק הציע לציבור בערך נקוב 25 מיליון ש"ח במחיר מינימום של 94% מע"נ. ההזמנות לסדרה זו הסתכמו ב־164 מיליון ש"ח והיא נמכרה במחיר של 99.5%. רשמית נושאות איגרות חוב אלה 4.25% ריבית לשנה. בפועל נעשה חשבון, שתשואתן השנתית תעלה ל־4.37% מאחר שנמכרו רק בחצי אחוז מתחת לפארי. לבנק ישראל תעלה סדרה זו יותר — 4.8% — מאחר שהוא משלם עמלה בשיעור של שני אחוזים לבנקים שהפיצו איגרות חוב אלה. לא עברו אלא שבועות מעטים מאז נמכרו אג"ח מסוג זה במחיר של 90% שהניבו תשואה שנתית למשקיעים בשיעור של 6.7% ושעלו לבנק ישראל יותר מ־7% בממוצע לשנה.

סל המטבעות ירד אתמול ב־0.10% ל־1.8701 ש"ח. בעוד ששער הדולר היציג עלה ב־0.05% ל־1.6220 ש"ח. דולר נוסעים עלה ל־1.9277 ש"ח. הדולר השחור נע בנטייה לעלייה בין 1.585 ל־1.595 ש"ח.

בשוק המניות עלו אתמול 180 שערים, לעומת 84 שירדו ו־126 שנשארו בלי שינוי. מהם עלו 34 ב־5% ויותר ו־11 ירדו ב־5% ויותר. נרשם 1 "קונים בלבד", לעומת 1 "מוכרים בלבד". ב־52 ני"ע היתה הפסקת המסחר.

המחזור בשוק המניות הסתכם ב־19.6 מיליון ש"ח. מזה 3.6 מיליון ש"ח במניות ההסדר.

במניות ההסדר עלו ב־%: אי די בי [illegible] 2.2; אי די בי א' — 1.7; אגוד [illegible] דיסקונט ב' — 3.5; דיסקונט א' — [illegible] מזרחי ש' — 1.1; מזרחי מ' — 4.9 [illegible] ש' — 0.8; פועלים מ' — 0.8; כללי [illegible] בל"ל — 0.6; מימון סחר 1 — 1.5 [illegible] ירדה פועלים מב' ב־10.0%. [illegible] השנתיות נעו בין 15.00% ל־16.50%.

במניות הבנקים והמסחריים [illegible] להסדר עלו ב־%: אה"ה — 3.4; [illegible] — 2.1; כללי מ"ר 1 — 0.6 [illegible] ב־%: הספנות 0.1 — 2.8; הבינלאומי [illegible] למניות פיבי היה היצע, שנקלט [illegible] בשערן.

במניות ההושפיות בלטה ביותר [illegible] ב־28.6% במניות כרמל [illegible] להן שער "קונים בלבד" [illegible] ברציפות", ב־10% עלה גלי [illegible] 1, מן 1, שלמה אנגל, זיקית 5, [illegible] ר־5, קרמני 5, אלגר מ', [illegible] ירדו ב־%: הראל 5, דקסטר.

בשוק איגרות החוב נרשמו [illegible] 3% בצמודות למדד [illegible] במט"ח. בצמודות לדולר [illegible] המחזור בשוק איגרות החוב [illegible] מיליון ש"ח.

במילוות קצר מועד [illegible] השנתיות בין 21.25 ל־21.85%, [illegible] של כ־4.3 מיליון ש"ח.

"אלידוב (ישראל)" הודיעה [illegible] רוב" חתמה על הסכם להשקיע [illegible] מקרקעין המצוי בקרן [illegible] אלנבי, הירדן הרברט סמואל [illegible] "מבנה האופרה". בפרוייקט זה [illegible] מסחרי — כ־7,000 מ"ר, [illegible] דירות — כ־13 אלף מ"ר [illegible] הכוללת בפרוייקט הינה [illegible] דולר. משך הקמת הפרוייקט [illegible] העסקה מותנית בקבלת אישור [illegible] הדרושים.

"א.צ.ע. ברנוביץ" — נכסים [illegible] הפסידה 169 אלף ש"ח [illegible] שנסתיימה ב־30.9.86, לעומת [illegible] של כ־167 אלף ש"ח בתקופה [illegible] 1985.

אלחנן הורוביץ

העורך הכלכלי: צבי טימור

האוצר בדרך ל"1984"

המגמה של האוצר להשתלט על כל תחומי החיים במדינה היא מגמה מדאיגה. תוך תקופה קצרה תיחשף המדינה למשטר טוטאליטרי או לדיקטטורה של אגף התקציבים. גם כיום מרשה לעצמו משה רבה, שהוא רק סגן הממונה על אגף התקציבים, לקבוע יעדים מדיניים וקווי מדיניות בתחום שירותי הרווחה, הבריאות וההשכלה. השלטת המגמה הטוטאליטרית נעשית בשם הליברליזם. אך למעשה היא מתאפיינת על־ידי הגדרות מאסכולה שונה לגמרי.

במדינה טוטאליטרית הממשלה מפקחת על כל תחומי החיים: הכלכלה, החברות, הוצאות הפרט, ההשכלה וההתארגנויות הפרטיות. יוצאים מכלל הפיקוח בכל תחומי העשייה הם רק בעלי ההון והקורפורציות הגדולות. הם יכולים לקבל החלטות עצמאיות.

האוצר מנסה לקבוע מה הם שירותי בריאות נאותים לאוכלוסיה. מנסה לצמצם עד למינימום את החופש למוסדות אקדמאיים, מתערב בתוכנית שירותי הטלוויזיה. מביע דעה על נחיצותו של ביקוח פסיכולוגי לגיל הרך ומטפל בעוד אלפי בעיות קטנות וגדולות, כאשר השקפת הרפרנט מקבלת משקל אבסולוטי. מעבר לכל פרופורציה. אנשי אגף התקציבים חורגים מתפקידם המקצועי ונכונו הלו להתערב בקביעת המדיניות על־פי השקפותיהם האישיות המעוותות למדי. יחד עם זאת הם נזהרים שלא להרגיז גורמים מסויימים ולא לבוא לידי מחלוקות עם מדיניות השר.

ההסכם שכפה האוצר על התק"ם הוא דגם של הסכם טוטאליטרי מסוג זה, המזכיר את ספרו של אורוול, "1984". התק"ם נזקק לפריסת חובות במספר קיבוצים שנקלעו לקשיים כתוצאה מהשקעות שבוצעו באשראי בריבית כבדה. ריביות אלו אכלו למעלה משליש של התוצר. כלומר, על האוצר לתקן כעת את עיוותי מדיניות העבר. תיקון זה, בשום אופן, אינו מקנה לאוצר את הזכות לקיים מערכת פיקוח ממלכתית על ארגונים וולנטריים כגון הקיבוצים. אין לו שום זכות להתערב בקביעת אורח חייהם, שיקוליהם החברתיים והכלכליים וסדר העדיפויות שלהם. האוצר גם לא נושא בסיכון עבור פריסת החוב שניתן על־ידי הבנקים ובאחריות הבנקים. הבנקים ידרשו בטחונות מקובלים עבור האשראי. לאוצר אין שום זכות התערבות, בשום מעמד. אין זה אלא ניסיון טוטאליטרי להכתיב לגוף שנקלע לקשיים תנאים בלתי־מתקבלים על הדעת, תוך ניצול המעמד המונופוליסטי של האוצר בשוק ההון.

לולא הלאים האוצר את שוק ההון בארץ ובחו"ל, הקיבוצים לא היו נזקקים כלל להסדר חובות באמצעות האוצר ובאמצעות תהליכים פרלמנטריים.

למרות המצב הכלכלי הקשה, על קיבוצים רבים של התק"ם לשקול מחדש את עצם הצטרפותם להסדר עם האוצר. לא מתקבל על הדעת שתנועה קיבוצית תיכנע ללחץ בלתי מוסרי ובלתי סביר של האוצר. אין ספק, כי על־פי מדיניותו המוצהרת, על האוצר להעמיד לרשות התנועה הקיבוצית את הסכומים לפריסת החובות באמצעות כלים בשוק ההון וללא תנאים מונופוליסטיים.

צבי טימור

החלטות מרכז התק"ם

ההסכם עם האוצר יביא להגברת הפיקוח המרכזי

מרכז התק"ם החליט על מס פנימי של [illegible] מיליון ש"ח לשנה לעזרת קיבוצים במצוקה. ביצוע תכנית הסיוע הממשלתית לאותם קיבוצים, יתאפשר, לדעת [illegible] התק"ם, הודות למימוש הער־[illegible] ההדדית התנועתית, על־ידי העברת [illegible] בין קיבוצי התנועה.

[illegible] התק"ם סיכמה כי 80 קיבוצים [illegible] 17% הקיבוצים המאורגנים בתק"ם [illegible] במצב טוב יחסית לאחרים. על אותם קיבוצים הוטל — לפי החלטת מרכז [illegible] שהתכנס אתמול — מס שנתי בהיקף [illegible] מיליון ש"ח למשך 4 שנים. המס יאפשר [illegible] המצוקה לסבסד את הריבית ולהורידה [illegible] ל־3.5 אחוזים — לאחר שיקבלו [illegible] מהבנקים לפריסת החובות. [illegible] הפריסה היא ל־15 שנים. כאשר [illegible] שחולקים לארבעה תשלומים [illegible] בריבית שנתית של 8 [illegible]

[illegible] הקיבוצים חולקו ל־7 קבוצות שכל [illegible] מכילה 12־11 קיבוצים. בין [illegible] מס פרוגרסיביים. 60 אחוז [illegible] על־פי כפולת מספר החברים. [illegible] ייכללו גם מועמדים, אך רמת [illegible] תהיה נמוכה ובהתאם למכסות [illegible] המוטלות עליהם. 40 אחוז [illegible] לפי מיקומו של הקיבוץ בכלל [illegible] הקבוצות.

[illegible] לקיבוץ יהיה כ־270 אלף [illegible] תיקבע מחדש כל שנה. לאחר 5 [illegible] ועדה שתיבחר במרכז התק"ם [illegible] של הקיבוצים המוגדרים כקיבוצי [illegible]

[illegible] להחלטה על מס פנימי הכינה מכירות [illegible] הסכמה משותף בין מוסדות [illegible] לבין כל קיבוץ בנפרד, לקביעת [illegible] החברתי והכלכלי. לפי אותה [illegible] כל קיבוץ בתק"ם למלא אחר [illegible] וההתחייבויות, כפי שקבעה [illegible] עם האוצר.

[illegible] יערוך תכנית פרספקטיבית [illegible] שמטרתה להצביע על הת־[illegible] ותוכנית חינוכית במגמה להגביר את [illegible] הכלכלית, כנוסף על הגדלת [illegible] של האוכלוסיה והמשך הקליטה [illegible] למגמה הדמוגראפי ולמקורות [illegible] כל קיבוץ. כל קיבוץ יפעיל צוות [illegible] להכנת תכנית פעולה להגברת הייצור, וזאת על־ידי ייעול ופיתוח מקורות הפרנסה. הצוות יבצע מעקב שוטף אחר ביצוע התכניות.

הגבלות בכל התחומים

מוסדות התק"ם יפרסמו לוח־עבודה לקיבוצים. במקביל ייערך תיכנון מחודש של מערך השירותים בקיבוצים מתוך מגמה לשמור על רמתם והתייעלותם. ימי העבודה בשירותים לא יהיו גבוהים מ־40 אחוז מימי העבודה בפועל. כן יצומצמו העבודה השכירה וקבוצת המתנדבים ב־25 אחוז, בתוך השנה הראשונה לתכנית. הוצאות הקיום יתאימו ליכולת הכלכלית של כל קיבוץ, ומשום כך תיערך בקיבוצי המצוקה תכנית מחודשת לאירגון הצריכה והשירותים וחלוקת התקציבים לחבר.

מוסדות התק"ם החליטו כי במסגרת ההתחייבות יוטלו מגבלות פיננסיות, לפיהן יהיה הקיבוץ רשאי לקבל סיוע כספי נוסף אך אשראי משוק ההון במסגרת תנאי התכנית בלבד, ללא הגדלת החוב הכולל, אלא אם כן יאושר הדבר על־ידי המוסדות המרכזיים של התק"ם. כל החלטה על קבלת הלוואה חדשה תחייב את החלטת ועדת הכספים של כל קיבוץ. ההשקעות תבוצענה במסגרת תכנית שאושרה על־ידי ועדת מעקב תנועתית לתכנית הסיוע הממשלתי.

החלטה זאת של מרכז התק"ם תביא להגברת הפיקוח המרכזי ותפגע בעצמאות ההחלטות של הקיבוץ.

כל קיבוץ השייך לקבוצות המצוקה יקיים מערכת פיקוח ובקרה אחר הקניות, הן לצורך הייצור והן בתחום הצריכה, וקניותיו יתבצעו על בסיס יכולתו לשלם עבור קניותיו.

בכל קיבוצי התק"ם תהיה מערכת בקרה שתעקוב אחר תהליך קבלת ההחלטות של הוועדות. מרוכז בפיקוח על הבנייה ובתקציבי ענפים חקלאיים ומפעלים תעשייתיים. דוחות הפיקוח יועברו אל ציבור החברים בקיבוץ על־ידי פירסומם באסיפת הקיבוץ ובתקשורת־פנים (כמו שידורי וידיאו פנימיים).

מרכז התק"ם מציע גם להגדיל את מספר הילדים בקבוצות הטיפוליות בבתי־הילדים. לשם כך יש להקים ועדת חינוך כוללת, שבתחום טיפולה יהיו נושא התקציבים וארגון העבודה תוך מגמה לחיסכון בימי עבודה. 70 אחוז והיוצאים ללימודים ארוכים יצטרכו ללמוד לימודים חיוניים לקיבוץ, לפי סדר עדיפויות שיוגדר על־ידי מוסדות הקיבוץ. לדעת המרכז יש לשים דגש על הכשרה טכנולוגית ומקצועית.

מרכז התק"ם קורא לערוך בדיקה מחודשת במסלול החיים של צעירי התק"ם החוזרים לקיבוציהם אחרי השירות בצבא. המרכז מציע לדחות את שנת החופש המגיעה לכל יוצא צבא ולאשר אותה רק אחרי ארבע שנות עבודה. עם זאת, יש להגדיל את מספר יוצאי הצבא במכסת הלומדים, וככך להגביר את שותפותם.

המרכז מציע לקיבוצים לטפל ברכוש הפרטי שבידי החברים ולהשתמש בו לחיזוק המערך הפיננסי של הקיבוצים. בנושא זה אין עדיין החלטות ברורות.

חיים מרגלית

"דובק" ינוהל ע"י ועדה קרואה

במסגרת הסדר שנכפה על חברת "דובק" על־ידי היועץ המשפטי של בנק לאומי ימונו 9 דירקטורים חדשים בחברה, מהם 5 נציגי ציבור, והשאר נציגי המשפחות גהל, שנור, פוליקנסקי ובידרמן. הדירקטוריון החדש אמור להיבחר היום באסיפה כללית של בעלי המניות בחברה.

יעקב מאכט, שהיה מנכ"ל משותף בבנק לאומי ומונה כ"איש קשר" ל"דובק" מטעם בל"ל ובנק דיסקונט (כנאמני קרנות "פיא"), המליץ בשבוע שעבר לדאוג לשינוי בהרכב הדירקטוריון, כדי להביא להגדלת ייצוגו של הציבור. כיום, מרבית חברי הדירקטוריון הם עובדי החברה, שמקבלים ממנה שכר. "יתר על כן", מציין מאכט בממצאי בדיקתו, "על־ידי הדירקטוריון קיים ועד פועל המורכב כולו מעובדים בכירים של החברה". עוד הוא ממליץ, שהיו"ר של החברה יהיה פעיל וכי ימונה מבקר פנימי בחברה, שידווח ישירות לדירקטוריון.

מאכט מונה כאיש קשר ל"דובק" לאחר שהחלה חקירת המכס נגד מנכ"ל החברה, זרח גהל. במסקנות הבדיקה שלו הוא מציין, כי החקירות שמתנהלות נגד החברה, מאז ספטמבר 86', לא הפריעו לניהולה השוטף והתקין, אבל "אם יוגש כתב אישום נגד גהל, ימנע הדבר שיתופו בניהול, ואז יהיה צורך לגייס מומחה לניהול ולטבק".

א.נ.

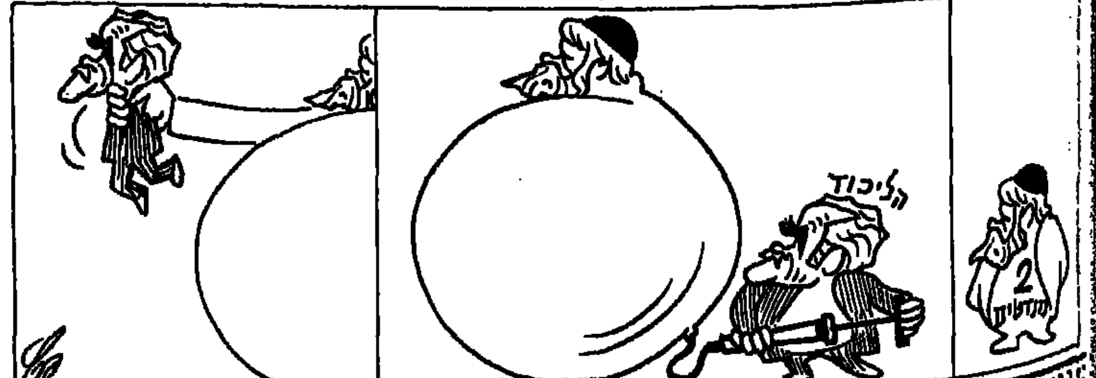

טור החדשות

עובדי בנק המזרחי יגבירו את ההפגנות

יום לאחר שעובדי בנק המזרחי התפרצו לישיבת הדירקטוריון, הם פתחו בצעדים חדשים נגד ההנהלה. אתמול הם הפגינו מול משרדי ההנהלה והכריזו, כי ימשיכו להפגין תוך הגדלה הדרגתית של מספר המפגינים בכל יום.

יעקב מרול, יו"ר ועד הפעולה, שהחליף את ועד העובדים שהתפטר, אמר אתמול, כי קיים נתק בין העובדים להנהלה, וגם לאחר ישיבת הדירקטוריון ביום ראשון לא היתה כל פנייה מצד ההנהלה אל נציגי העובדים.

בשלב זה הוסכם בין הצדדים על מתן תוספת שכר בסך 80 ש"ח לכל העובדים, אולם ההנהלה דחתה את דרישת העובדים לקבל את התוספת רטרואקטיבית מינואר 86', והיא תינתן רק מדצמבר 86'. העובדים הסכימו לכך בתנאי שיוכנסו שיפורים בהסדרי ההלוואות שיינתנו להם. מדובר בהלוואות ל־3 שנים עד 3,000 ש"ח. מרול אמר אתמול, כי ועד הפעולה ימשיך לשאוף לבסס את ההסכם על יותר שכר ופחות הלוואות. בינתיים, יימשכו ההפגנות מול ההנהלה הראשית בתל־אביב.

אודי נחשון

התעריפים החדשים לביטוח רכב יאושרו בימים הקרובים

בימים הקרובים ייאשר המפקח על שוק ההון והביטוח במשרד האוצר את תעריפי ביטוח הרכב החדשים, שייכנסו לתוקף ב־1 במארס. ובאוצר צופים כי התעריף הבסיסי יירד בשיעור של עד 7 אחוזים. במקביל צפוי צמצום בגובה ההנחות. כך שהתעריף הכולל יהיה ברוב המקרים ללא שינוי.

כמעט כל החברות כבר שלחו לאוצר את התעריפים המוצעים על ידן. ובעקבות בקשתו של המפקח על הביטוח להוריד את התעריפים הבסיסיים, התקבלו במשרד תעריפים נמוכים ב־4־7 אחוזים מהתעריף הנוכחי.

האוצר העביר לוועדת הכספים של הכנסת בקשה להפחתת דמי ביטוח חובה בשיעור של 4 אחוזים החל מ־1 במארס. מוצע שדמי הביטוח לרכב פרטי ינועו בין 179 ל־284 ש"ח, בהתאם לנפח המנוע. ביטוח החובה לרכב מסחרי ינוע בין 218 ־ 457 ש"ח. דמי הביטוח יוצמדו למדד ויעודכנו כל שלושה חודשים.

בענף הביטוח יש דריכות רבה לקראת אישור התעריפים החדשים של ביטוח הרכב, כיוון שבכך תוכרע גם פרשת "מועדון השקם". אם יוחלט סופית, ש"מועדון השקם" אינו קולקטיב גדול, הרי ההנחה שתאושר לחברת "רולב" תהיה מצומצמת, דבר שיעמיד בספק את כדאיות ההסכם בין "רולב" לחברי "מועדון השקם".

סוכנים יוצאו מהארגון

היום מתכנס הוועד הפועל של לשכת סוכני הביטוח, כדי לדון על המשך תגובת הסוכנים על פרשת "מועדון השקם". הסוכנים מוחים על כך שבמסגרת ההסכם עם "רולב" צומצמה בכ־40 אחוז העמלה שהם מקבלים. יו"ר הלשכה, הרולד סטצן, אמר אתמול, כי בפגישות עם הנהלת "רולב" הוא התרשם, כי ישנה הבנה לטענות הסוכנים. "נמליץ להוציא מהלשכה סוכנים שיסכימו לעבוד על בסיס עמלות מופחתות", אמר סטצן: "אין לי ספק שחברה שתתבסס על הפחתת העמלות תאבד את האמון של סוכני הביטוח".

אודי נחשון

התעשיינים נגד העלאת הארנונה

המלצות ועדת דרעי, שעסקה בקביעת ארנונות במשרד הפנים, אינן מקובלות על התאחדות התעשיינים, והן פוגעות בכל התעשיינים — על כך הבהירו נציגי התאחדות התעשיינים שנפגשו אתמול עם חברי ועדת הפנים של הכנסת.

נציגי התעשיינים טענו כי המלצות הוועדה מדברות על העלאת תשלומי הארנונה בעשרות אחוזים, כאשר בשלוש השנים האחרונות היה הממוצע של תשלומי הארנונה גבוה ביותר מ־100 אחוז מאשר עליית שיעורי המדד. התעשיינים מסרו לוועדת הפנים כי בלוד הועלתה הארנונה ביותר מ־200 אחוז, בירושלים — ב־170 אחוז, ובאשדוד — ביותר מ־120 אחוז. הם הדגישו כי יש מקומות בהם משלמים בעלי המפעלים ארנונה גבוהה יותר מאשר הארנונה על דירות פרטיות. תשלומי הארנונה אינם כוללים תשלומים עבור הוצאת אשפה.

נציגי ההתאחדות אמרו כי הם מכינים תכנית פעולה נגד תשלומי ארנונות כה גבוהים, וכי פנו לחברי ועדת הפנים כדי לקבל גיבוי לפעולותיהם.

נציגי לשכת המסחר, שנפגשו אתמול עם חברי ועדת הכספים של הכנסת, טענו כי במספר רשויות מקומיות תשלום הארנונה עומד על למעלה מ־20 דולר למ"ר, שהוא סכום הגבוה יותר מתשלום שכר הדירה עצמו. הם הודיעו כי אינם מוכנים להיות "פרה חולבת" של הרשויות המקומיות ודרשו להקפיא את תשלומי הארנונות ולדחות את הצעות ועדת דרעי.

חיים מרגלית

דיונים על רכישת "פרי זה"

תשלובת מזון, מהגדולות בארה"ב, פתחה לאחרונה במשא ומתן עם כונס הנכסים של מפעל "פרי זה" בחדרה, כדי לרכוש את המפעל.

כונס הנכסים, עו"ד ד"ר ליפה מאיר, מנהל משא ומתן עם עוד ארבע חברות, הרוצות ברכישת המפעל. יש לציין, שמאז החל "פרי זה" לעבוד מחדש תחת הנהלת תשלובת "תבורי", הוא עמד בכל ההזמנות. מנהליו מקווים כי היצוא ב־1987 יגיע ל־15 מיליון דולר.

כאשר קיבלה תשלובת "תבורי" את ניהול "פרי זה" בנובמבר 1986, הוסכם בין הצדדים כי היא תהיה זכאית לשני שליש מהרווחים נטו. במקרה של הפסדים, הוסכם כי תשתתף בשליש מן ההפסדים. כן סוכם כי לתשלובת "תבורי" זכות סירוב ראשונה לגבי רכישת מפעל "פרי זה". התשלובת טרם הודיעה מה כוונותיה, אף כי מנהל "פרי זה", אליהו ליש, הובא מתשלובת "תבורי".

כזכור, ארגוני הקניות של הגליל והדרום היו בעלי המניות הראשיים במפעל "פרי זה", ומניותיהם נגנבו ונמכרו על־ידי בעלי פ.י.ס. יורי סלנט וחני בליך.

חיים מרגלית

ישראל תסייע בהקמת בורסת יהלומים בטוקיו

ישראל תסייע ליפן להקים בורסת יהלומים — הראשונה במדינה זו. על כך הודיע נשיא בורסת היהלומים הישראלית, משה שניצר, לשגריר יפן בישראל, שהתארח בבורסה.

שניצר אמר, כי קיבל פנייה מתאגיד יפני שבו שותפות כ־50 חברות, המייבאות ליפן כ־70 אחוז מכלל היהלומים המלוטשים הנמכרים בה — להכין תשתית ארגונית לבורסה שתופעל במתכונת הבורסה הישראלית.

בשנה האחרונה נרשמה תוספת של 63 אחוז ביצוא היהלומים ליפן לעומת 1985, והוא הסתכם ב־236 מיליון דולר. שיעור גידול זה הוא כמעט כפול משיעור הגידול הכללי ביצוא היהלומים, שהיה 32 אחוז.

א.נ.

בעריכת עליזה תורי

מפה ומשם

מה חדש?

אקספרס פול סיימון

מאת עופר ניר

הוא כבר עשה את זה בעבר, עם שותפו לצמד, ארט גרפונקל. אבל זו הפעם הראשונה שפול סיימון מוכר תקליט סולו בכמויות שכאלה. „גרייסלנד", תקליטו האחרון, נמכר בבריטניה לבד ביותר ממיליון עותקים, תוך חודשים מעטים.

והקהל אוהב אותו לא רק בתקליט, גם בהופעה. למעלה ממאה־אלף בקשות לכרטיסים להופעותיו באלברט הול, באמצע חודש אפריל, נתקבלו על־ידי המפיקים. שלוש הופעות נוספות נקבעו, כדי לעמוד בלחץ הקהל. הופעות אלה, כמובן, מכורות מראש.

אבל הקהל רעב לפול סיימון והקומץ הזה אינו משביע. מה עושים? בריטיש ריייל, רשות הרכבות הבריטית, נרתמה לעזרה. היא מציעה כרטיס משולב, הופעה פלוס נסיעה הלוך־ושוב, מלונדון לבירמינגהאם, שם יופיע סיימון במרכז התערוכות הענק.

לא נס ליחם...

● הצעירים אולי קובעים מי יעלה ומי יירד במצעד הפזמונים, אבל לאחרונה מסתבר שהם נוטים חסד דווקא למבוגרים יותר שבין הזמרים. כך במצעד הבריטי וכך במצעד האמריקני. בארצות־הברית הגיע למקום הראשון הזמר בילי ויה ולהקתו „ביטרס". ויה הוא בן 42 וגם הלהיט הזה אינו צעיר במיוחד. הוא יצא לראשונה בשנת 1981.

בסיבוב הראשון שלו הגיע הלהיט „ברגע זה", רק למקום ה־79 במצעד האמריקני. לפני כשנה הושמע השיר בסדרת הטלוויזיה האמריקנית „קשרי משפחה" והקהל התעורר. היה לחפש את השיר השקט הזה ולחברות התקליטים לא היתה ברירה (ובדיעבד, נקטה צעד נכון) אלא להוציאו שוב לשוק האמריקני. הפעם, הלך „ברגע זה" עד לצמרת.

● גם קרלי סיימון, שהלהיט הגדול האחרון שלה היה „ג'סי", לפני למעלה משש שנים, שבה למצעד האמריקני בשיר פרי עטה. קרלי היא בת 41, אם מותר לנו לגלות. מבוגר ממנה בשנתיים, לו רייד, פריק של שירי נשמה וריתם־אנד־בלוז, שר במצעד האמריקני את „איש נשמה". לא לבד, שותפו לביצוע הוא סם מור, בן ה־53. „איש נשמה" הצליח לפני כעשרים שנה, בביצוע המקורי של „סם (מור) ודייב" (פורטר) ונכתב על־ידי פורטר ואייזק הייז. הביצוע המחודש מופיע בפסקול סרט חדש, הנקרא אף הוא „איש נשמה".

● אחרונה חביבה, אלקי ברוקס. לשעבר סולנית להקת „ויניגר ג'ו" (בה הופיע גם רוברט פלמר) ואחר־כך זמרת מצליחה, שנעה בין רוק לבין פופ של אמצע הדרך בלהיטים כמו „זריחה לאחר הגשם", „אל תבכה בקול" ו„פרל היא זמרת". ברוקס לא נהנתה מהצלחה רבה בשנים האחרונות ולמעשה נחשבה לכשלון מסחרי, עד כדי כך שחברת התקליטים שלה סירבה לחדש עימה את החוזה. היא חתמה בחברה אחרת וזכתה ללהיט גדול, „כבר לא שוטה", ובעקבותיו נכנסו שני אלבומים שלה למצעד המכירות, תקליט חדש ואוסף להיטים.

תקליטים

לקראת בוא „החונקים"

מאת עמית רוט

יותר ויותר תקליטים בזמן האחרון מצטברים אצלי בארון כשלידם הכיתוב: „לקראת הופעתם בארץ" או „בעקבות הופעתו בארץ". הסינרמה בוידיאליהו מביאה אלינו הרבה הופעות, וחברות התקליטים מנסות לעמוד בקצב. זה השלל בחודש האחרון:

החונקים — „זמן חלום" "OFF THE BEATEN TRACK" — סי.בי.אס.

סי.בי.אס. הגדילה לעשות ולקראת הופעות „החונקים" בעוד שבוע שחררה שני תקליטים שהיו צריכים להיות בשוק כבר די מזמן. „זמן חלום", תקליטם האחרון של „החונקים", לא היכה גלים בשוק הבריטי כשיצא שם לפני כחצי שנה, אף על פי שהוא מכיל את הלהיט המצוין „תמיד בשמש". צילומי חברי הלהקה הווידיאו, לבושים בבגדי כלא מופספים, מוכיחים שהם רוצים להתאוורר לא רק מבחינה מוסיקלית אלא גם מבחינת התדמית הרצינית והכבדה שלהם. ב„זמן חלום" ממשיכים חברי ה„סטרנגלרס" — דייב גרינפלד בקלידים, ז'אן ז'ק בורנל בבס, ג'ט בלק בתופים וכלי הקשה והסולן והגיטאריסט יו קורנוול — לפתח את הצליל הנקי והאטרקטיבי של הלהקה, כפי שהתרגלנו אליו בתקליטים בשנות השמונים. בתקליט נוספים כלים שאני קורא להם אמריקניים, מאחר שלאמריקה הם שייכים: גיטארה פדאל־סטיל, שמשמשת בעיקר במוסיקת קאנטרי, וחטיבת כלי נשיפה שאופיינית למוסיקת נשמה ואנרגיה.

ה„חונקים" מנסים כוחם גם במוסיקה עכשווית („זמן חלום" ו„גרול באמריקה") וגם בשירי פופ — ריתם־אנד־בלוז שנשמעים כמעט קלאסיים („רכבת השדים") ואלמלא היו מוסיקאים כל כך טובים, „זמן חלום" היה יכול להישמע כמו עוד תקליט של להקת רוק־פופ מבוגרת ומתמחנת. כמה שירים מצוינים בצידו השני של התקליט, כמו „שמי המאיה", מוכיחים ש„החונקים" לא שכחו עדיין מה זאת אנרגיה והרפתקנות אמנותית והם מזכירים את ימיהם המרתקים, כפי שמתועדים בתקליט „אוף זה ביטן טראק", שהוא תקליט חובה לכל מי שאוהב את הלהקה. באלבום הזה ניתן למצוא את השירים הפחות מוכרים מתוך עשרת התקליטים וה־25 התקליטונים שהוציאו „החונקים", בעיקר צידי ב' של תקליטונים ידועים וכמה נסיונות מוסיקאליים שנעשו החל ב־77' וכלה ב־1982.

השיר הבולט בתקליט הזה הוא גירסתם המחודשת ללהיט הגדול של כותב השמאלץ ברט בכרך — „המשך לצעוד" — שיצא בסופו של דבר גם בצד א' של תקליטון.

ג'יימס בראון – הסוד שלא התגלה בארץ

בגירסת „יום הדין" הנפלאה הזאת בא לידי ביטוי הדמיון הגדול בין „החונקים" ללהקת „הדלתות", וזוהי מחמאה גדולה לשתי הלהקות המצוינות.

ניק קירשאו — „רדיו מוסיקולה" — הד־ארצי

מלהקה שמנסה להתאוורר ולהרגיע [illegible] קלילה יותר, לומר שמתאמץ להישמע יותר צעיר. מיליוני מעריצות סוגרות, שתולות את תמונותיו בכל מקום, מקשות על הנוי המתייפייף הזה, שיופיע כאן באפריל. לכן, בהערכה שהוא ראוי לה כותב כזה ומוסיקאי מוכשר למדי. בנוסף ללהיט „רדיו מוסיקולה" ניתן למצוא כאן שירים כמו „את אינו יודע", ו„ג'יימס קגני", שמוכיחים כי ניק קירשאו הוא מכונת להיטים עם יומרות מוסיקאליות יותר רציניות מאלה של אבי היורופופ, והוא מצייר לא רק במראה [illegible] במשפט אחד: לא הייתי רוצה לקבל הקלטה של קירשאו במתנה, אבל לא מפריע לי לשמוע אותו ברדיו.

ג'יימס בראון — „כוח משיכה" — סי.בי.אס.

אחרון בסקירה הזאת, האיש עוד [illegible] לאנחות לפני שבועיים, ג'יימס בראון. ב„כוח משיכה" תוכלו למצוא את כל מה [illegible] שלא גילו מסיבות שונות [illegible] בהופעותיו בסינרמה. הסנדק של מוסיקת הריתם־אנד־בלוז, שנקראת לעתים „מוסיקת נשמה", הוא מצבור אנרגיה [illegible] שמתפוצצת בתקליט הזה בעזרת [illegible] המוסיקאי דן הרטמן, וחבורת נגנים [illegible] הכוללת את גיטאריסט הפלא סטיבי ריי ווהן והזמרת הבריטית אליסון מוייט.

כמה שירים מצוינים ואנרגיה רבה מצליחים להסתיר את חוסר המקוריות בתקליט, שבו ג'יימס בראון מעתיק מעצמו את הטריקים שהם למדו ממנו, וזו [illegible] זאת הכי טוב שאפשר.

מה יצא?

מזכרת מצמד שלא קיים

מאת עופר ניר

לחזור מחוץ־לארץ, לערימה ענקית של תקליטים חדשים, זה טוב כמעט כמו להימלט מן הכפור הצורב אל החורף הישראלי המצחיק. ואם יתגבר הגשם והשמיים יקדרו גם כאן, הרי שאפשר להפעיל את תנור החימום, לשבת מול הרמקולים ולעבור בנחת על התקליטים החדשים שראו־אור בזמן האחרון.

● בהוצאת „פונוקול", יצא אוסף של צמד שכבר אינו קיים. „סופט סל": דייב בול בכלי־נגינה שונים ומארק אלמונד בשירה, הפכו להצלחה בינלאומית בשנת 1981 בלהיט „אהבה מוכתמת", שהלכה והתגברה בשנתיים הבאות בזכות להיטים כ„אמור שלום, נופף להתראות", „לפיד" ו„מהו?". אלה ועוד שישה נוספים בתקליט־אוסף, מזכרת למעריצים.

● החברה הכללית למוסיקה הלעיטה את הקהל בתקליטים מגוונים, משהו לכל אחד, כמעט. תקליט חדש לאריתה פרנקלין, הכולל את הדואט שלה עם ג'ורג' מייקל; פסקול הסרט „סיד וננסי", המגולל את סיפור האהבה החולני בין סיד וישס מ„אקדחי הסקס" ונערתו, ננסי ספנגן; פסקול סרט שונה לחלוטין, „גבר ואשה, 20 שנה אחרי" למוסיקה של פרנסיס ליי; רוק מהוקצע של ותיקי להקת „חברה רעה", כמעט בהרכב המקורי, למעט אחד; אלבום בכורה בהדפסה מקומית של הלהקה הסקוטית „וואנג צ'אנג", עוד רוק־כבד בנוסח אמריקני, מלוטש ועשוי היטב, של להקת „בוסטון". התקליט „שלב שלישי", היה אחד המצליחים ביותר באמריקה, בחודשים האחרונים של השנה שעברה.

● עוד מן „החברה הכללית למוסיקה", שלושה תקליטים של הזמרת סאלי אולדפילד, זו שהיתה כאן לפני כשנה־וחצי במאשלה הגדולה באיצטדיון רמת־גן. סאלי, האחות של מייק, פופולרית מאוד בקרב הקהל הישראלי, טוענים בחברת התקליטים, ומרכים לרכוש את תקליטיה בימנו. שלושת התקליטים — „נושא המים", „משחקת בלהבה" ו„בהופעה" — מוצעים עתה למכירה, ביבוא, במחיר תוצרת מקומית. אגב, להיטה הגדול „מראות" מופיע פעמיים, בשני תקליטים, בביצוע אולפן ובהופעה.

● לא נשכחו גם תקליטי היורופופ למיניהם. חידוש, רוק־כבד, לא רע לגמרי, תוצרת שוודיה, זו להקת „אירופה", בתקליטה השלישי, ראשון בארץ, עם הלהיט „הספירה הסופית לאחור". אוסף ה„יורופפייבר" מס' 3 ראה־אור והוא כולל הפעם לא רק להיטים ממצעדי הדיסקו של אירופה, גם להיטים בריטיים מצליחים וביניהם „נוטוריוס" של „דוראן דוראן" ו„צעקה" של לולו. שתי זמרות יורופופ בתקליטים חדשים — סנדרה ו„מראות" שלה וסי.סי. קטץ' עם „מלון שברון הלב".

● עוד רוק־כבד, הפעם מן המייסטרים הגדולים באמת, אלה שהביטוי „לא נס ליחם" מתייחס אליהם — „סגול כהה". הלהקה שהתפרקה עוד בשנות ה־70 ושבה והתאחדה לפני כשלוש שנים, בתקליט שני מאז האיחוד המחודש „בית האור הכחול".

סי.סי. קטץ' — „מלון שברון הלב"

בהוצאת „פונוקול".

כמה תקליטים חדשים שיצאו בחברת „סי.בי.אס". להקת „זיג זיג ספוטניק", אולי הבולטת ביותר בכל הקשור למניפולציות של יחסי־ציבור, בתקליט הבכורה שלה שראה־אור בארץ חודשים רבים לאחר שהודפס בחו"ל; ניק קייב, מי שהיה סולן הלהקה האוסטרלית „מסיבת יום הולדת" בתקליט מעניין „בעיטה נגד הדורבנות", הכולל גירסאות משלו לשירים מוכרים של גלן קמפבל („כאשר אגיע לפניקס"), „המשתרים" („הקרנבל נגמר") ועוד;

● משהו שונה לחלוטין, פסקול הסרט „המשימה". מוסיקה כמו־דתית שהלחין אניו מוריקונה, הטוב־תמיד; תקליטה החדש של להקת „בלט ספנדאו", הנקרא „דרך הכאריקטורות", עם הלהיט בשם זהו חדש, לאחר זמן רב, מדבי הארי, סולנית להקת „בלונדי" לשעבר, תקליט הסולו שלה נקרא „רוקברד"; ועוד זמרת, קייט בוש, באוסף הלהיטים שלה הנקרא „כל הסיפור". הסיפור שלה כולל קלאסיקה כמו „אנקת גבהים" (בביצוע חדש), „וואו", „בבושקה", „הגבר עם ילד בעיניו" ועוד; לויד'ס פירסט אנד לאסט, זמרת הדיסקו הבריטית, [illegible] בתקליט הבכורה שלה בהדפסה מקומית „להשתחרר", עם הלהיט בשם זה, למסיבות.

עיסקת חבילה

„להיטים מס' 5" — בהוצאת סי.בי.אס.

מאת עופר ניר

המושג „ווליו פור מאני", כלומר: תמורה מלאה עבור הכסף, נפרץ בארצות האנגלו־סקסיות כמעט כמו ש„תבוא מחר" מתקשר עם ההווי הישראלי. שם מבקשים „ווליו פור מאני" גם עבור תקליטים וברוב המקרים, התמורה ניתנת. הדברים אמורים בתקליטי־האוסף, ה„קומפילייישנס", עתירי הלהיטים. בבריטניה חישבו ומצאו, כי החסכון בקניית אוסף להיטים, בתקליט כפול, עשוי להגיע לכמה עשרות לירות שטרלינג טובות, שלא הולכות ברגל.

החישוב פשוט. קחו אוספים דוגמת „לזה אני קורא מוסיקה" (סדרה שלא ראתה־אור בארץ) או „להיטים" (מתוכה יצאו שניים, מס' 3 ומס' 5, האחרון). הם מורכבים מ־28 להיטים. נאמר שכל השירים ראו־אור על גבי תקליטון וכל תקליטון עולה, נגיד, לירה וחצי שטרלינג. הרבה, נכון? הרבה יותר משש או שבע לירות־שטרלינג שנדרשים לשלם עבור תקליט האוסף.

את שתי הסדרות האמורות מאפיינת מהירות ההכנה. צריך להכות על ברזל הקהל בעודו לוהט. להיט של היום, יישכח מחר. הקהל, צעירים בעיקר, רואים באוספים הללו שיטה מצויינת להיות מעודכנים במצעדי הפזמונים של הזמן האחרון, במחיר שלא ירושש אותם. הארבע החברות, המרכיבות את שתי הסדרות, עושות כסף טוב. לרוב, מלווה כל תקליט כזה גם בקלטת וידיאו, שהיא רווח נוסף לחברה ולאמנים ששיריהם הודפסו.

כאמור, לא ראה אור בארץ אף לא אחד מתקליטי סדרת „לזה אני קורא מוסיקה", מסיבות שונות, שעיקרן ענין של זכויות הפצה בינלאומיות. לאחרונה יצא „להיטים מס' 5", אוסף של החברות „סי.בי.אס." „דבליו.אי.איי", על כל נספחיהן והחברות־הבת שלהן. חברת „סי.בי.אס." המקומית מפיצה את התקליט הכפול הזה.

„ווליו פור מאני" בהחלט. מה גם שאין לנו בשוק המקומי, הדפסות או אף יבוא קבוע של תקליטוני להיטים. אחרים מן השירים ראו אור בארץ, בהזדמנויות קודמות, אם על ידי תקליטים של האמנים עצמם או מסקולים. אבל, למי שהולך על להיטים ואין לו כוח לרכוש את כל התקליטים האלה, „להיטים מס' 5" הוא אופציה ברוכה ומוצלחת. יש כאן משהו לכל אחד, [illegible] („אירופה") דרך רוק אמריקני [illegible] להקת „טוטו") נשמה [illegible] שילה אי („אס.או.אס.") ועד [illegible] ומוכרים פול סיימון, רוד סטיוארט [illegible] הפנים". [illegible]

בסך הכל 28 להיטים, [illegible] הספיקו להתקרר. אבל עדיין אפשר [illegible] איתם משהו... אין טעם להזכיר את [illegible] קצה המזלג. „אל תבגן אותי [illegible] „פינה שונה", „נשיקה", „את [illegible] אל"... „לך כמו מצרי"... [illegible] הרקיע" ועוד ועוד. [illegible] אלה שצריך לשבת איתם בשקט [illegible] להם זמן ומאמץ [illegible] בהחלט יש מקום. גם לאוסף הלהיטים [illegible] הזה ויש מקום, לדעתי, גם [illegible] הבאים בסדרה.

רוד סטיוארט – גם ותיקים ומוכרים

מתוק

אל ג'ארו „השימה לאוהבים", הד־ארצי

מאת יוסי זמנן

[illegible] גם אל ג'ארו ממשיך להוציא תקליטים [illegible] את המוסיקה השחורה, נשמה הג'אז והפאנק, לטובת [illegible] שמאלצי שאמור להביא את הכסף.

מוסיקה מתקתקת, מרוחה, עטופה בהפקה נוצצת, מי אם לא נייל רודג'רס, הפקה שמקפידה על כל פרט. מיותר [illegible] בשמנה המוסיקאלי [illegible] לזה פול גאז' על ג'ודראל.

לג'ארו יש קול טוב, והוא יודע להשתמש בו. אלא שהוא לא משתדל. הנוסחה שהוא משתמש בה בתקליטיו האחרונים הוכיחה את עצמה, או סוחטים. חוליו אגלסיאס של הג'אז המסוחרר. בסך הכל תקליט שיעשיר את המגוון הכתוב בין כה וכה של מוסיקת המעליות והשוות השיווק.

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 08.03 שעת כושר. 08.15 חשבון פשוט ד' — סימני התחלקות (כ). 08.40 כלי סרדות — שווא 1. 09.00 אנגלית ה'. 09.20 בתרגום לערבית — טבע — שימור מזון. 10.10 אנגלית ו'. 10.30 הגיל הרך — רחוב סומסום. 11.00 צרפתית (ע"י) 11.15 חשבון ה' — השבר העשרוני. 11.30 גיאוגרפיה של א"י — ליד הנחל (כ). 12.00 גיאוגרפיה (ר"ס) — סקנדינביה — עמי הצפון. 12.25 ספרות (ע"י) — פוקנר — חרב. 13.00 מוסיקה (ע"י) — העשרה מוסיקה מהעולם השלישי — במקצב ורגאי ב'. 13.30 קשת ועכן — האדם עץ השדה (כ). 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 14.03 שעת כושר. 14.15 סרט קולנוע — ברק קיץ — סרט אהבה מלודרמטי עפ"י סיפורו של טורגנייב. 15.45 עץ נטעתי — סיפורה של אילנה שילנסקי. ילדה עולה חדשה מרוסיה, שהחליפה שמה מלינה לאילנה, עם עלותה לארץ בטו בשבט. הסרט מתאר את מסורת ט"ו בשבט כפי שהיה ידוע במקרא, כפי שנהוג היום בארץ וכפי שנהגו לחגוג אותו המקובלים. 16.15 שביל באמצע שביל בצר — בקעת צין. 16.25 רובוטריקים — פרק 11. 17.00 ערב חדש — מבחר רשף. 17.30 זגג לחדשות — עם הסרוה רמו, הקוף סיפס והארנבת משי. 18.00 מר בלוודר — הפרק השלישי: סופת הטורנדו. 18.30 קיצור החדשות וערבית. 18.32 מקצועות מסוכנים — סדרה תיעודית: צוללנים בלב ים (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 זוג או פרד * סדרת שעשועונים. התכנית התשיעית בסדרה, בהנחיית שמואל שי. 20.30 כלבוטק — מגזין לצרכנות ולאיכות החיים. 21.00 מבט לחדשות. 21.40 מבט שני. 22.20 מק'גייוור — הפרק השישי: אש תופת. 23.10 בית דין לילי. 23.35 מסוקו של מקום — על דויד ארץ הפלשתים — המוזכרת בפרשת השבוע בשלח. חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר. 07.09 בהאזנה נינוחה. 08.00 קונצרט בוקר. 11.57 מגישים שיר. 12.00 מן הסרטיה — סודה: סונטה לצ'לו ופסנתר, ברה מינור; שוסטקוביץ': שלישיית מס' 2 במי מינור. 13.05 בהאזנה נינוחה. 15.00 מוסיקה צעירה. 16.00 אתנחתא — בשידור חוזר — אידית רוג — [illegible] באך—בוזוני: טוקטה ופוגה ברה מינור. [illegible] של י.ס. באך (1685) שוברט: סונטה בלה מג'ור, ד. 959. 17.30 קולות — זמר הקונטרה־טנור רנה יעקבס, מקצ'יני ועד מוצרט. 18.00 מבחר הקלטות. 20.00 פניני אופרה. 20.05 אינטרלוד — רצף מוסיקלי. 20.27 מגישים שיר. 20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו — התזמורת הפילהרמונית הישראלית מנצח קלאודיו אבאדו. מאהלר: סימפוניה מס' 9. 23.00 מחזורי יצירות — ורביעיות של היידן.

רשת א'

07.30 רדידקל — תכנית יומית בעברית קלה. 07.57 מגישים שיר. 08.05 [illegible] — עם בני הגדל. 09.05 טלרדיו — שירות מידע לשומעים. 10.05 פניני בוקר. 11.10 השידור היומי לבתי"ס. שירותים לחינוך המיוחד: עץ האוקליפטוס. 11.30 שירי עמים. 12.05 מצלילי הזמר כבקשתך. 13.00 חדשות ותכנית באנגלית. 13.30 חדשות ותכנית בצרפתית. 14.05 בראש צעיר — מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.30 השכלה הדעת לכל. 16.05 גם אלה היינו. 17.10 שירים עבריים. 17.20 האוניברסיטה המשודרת — בטחון לאומי ומדיניות החוץ של ישראל — יצחק רבין. 18.05 מיגות ערב. 19.05 שעה תלמוד. 19.30 שידורים לעולים. 22.05 שנינו יחד וכל אחד לחוד.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 עושים עניין — עם גבי גזית ושלום קיטל. 09.05 ביקור בית — עם רבקה מיכאלי. 10.05 כל צבעי הרשת — מגזין יומי. 11.30 סעו לשלום — עם גדעון הוד. 12.10 אלף־אלף ביבית — עם אהוד מנור. 13.05 בחצי היום — חדשות ומוסיקה. 14.05 בת צחוק — חוי הזמנר. 15.05 רגעי קסם. 16.05 שירים ושעורים. 17.05 יומן לכלכלה. 17.10 על מספרים ואנשים — מגזין המשק והחברה. 18.05 אצבע על הדופק — שבועון בענייני בריאות ורפואה. 18.45 היום בספורט. 19.00 היום הזה. 19.35 עולם חדש — מגזין הרשתי לענייני האדם וסביבתו. 20.05 פרקי חזנות בבקשתך. 22.05 עד פעם אחת — תכנית צליל. 23.05 קפה ראשי — [illegible] בהשתתפות המאזינים עם שולמית רווה.

גלי צה"ל

06.00 אוניברסיטה משודרת — שלושה עשר: שיחות עם שותק — אסטרגון במחכים לגודו של סמואל בקט. [illegible] החדשות הראשונות של היום — [illegible]. 07.00 [illegible] — עם אילנה [illegible]. 08.00 בוקר טוב ישראל — שעה אקטואלית יומית. 09.05 אילין בוקר — עם אלי ישראלי. 10.05 המסקה 10 — עם מיכל ניב. 11.05 [illegible] — עם [illegible] רשף. 13.05 מגילה יומית — [illegible]. 14.05 [illegible]. 16.05 [illegible]. 17.00 [illegible]. 18.04 [illegible] על כלכלה — עם שמואל נחושתן. 18.45 משולש — עימות יומי בענייני השעה. מנחה: יוסי עוזרד. 18.57 הודעות לחיילים. 19.05 שירים מכאן — שירים עבריים — עם שירה גרא. 20.05 תום השדרה נגדים בצה"ל — שיחה עם נגדי המערך הטכני בצה"ל מגוון הודעות והיילות. מנחה: תא"ל דוד הרמש, סגן ראש אכ"א (ש.ח.). 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת — שלושה עשר שיחות עם שותק (ש.ח.). 22.05 על הדבש ועל העוקץ — שירים שחברה אוהבים. 23.05 עשרים וארבע — היום שהיה — עם ירון וילנסקי. 23.55 שיחת חצות — עם המשפטנית מרוסי רות גביזון. 00.05 ציפורי לילה עם עזרא לוי. תוכנית מוסיקלית בנימה אישית. 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים.

שידורי צה"ל ב־FM

19.05 רדיו רדיו — עם יואב קוטנר. 20.05 סבבבבסיס — מידע, דשים, משחקי רדיו ומוסיקה לחיילים שנשארו בתורנות עם דורי בן־זאב. 22.05 על הדבש ועל העוקץ — שירים שהחברה אוהבים. 23.05 קול הג'אז הזה — עורך ומגיש: רני קרמל.

רשת ג'

06.05 בחזרה לאושר — להיטים ותיקים. 07.05 שיר נבוקר בבוקר. 08.05 מת, כבר תשעה עם אבי אתגר. 10.05 שבעים מי יודע. 11.05 אהבה יומיומית עם יוסי סיאס. 12.05 רק מוסיקה. 13.05 רק בימי חול עם מנחם פרי. 14.05 זמזום חוזר. 15.05 חדש, חדיש ומחודש עם שש עשרה. 16.05 הצגה יומית עם יקיר אביב. 18.05 מקום בצמרת — מצעד הפזמונים הישראליים. 21.05 אדום עתיק — שירים שלא נס ליחם. 23.05 פנימי כאן — עם לאה ליאור.

קולנוע

תל־אביב

אסתר: אריה מהאוור האוסר 9.30, 7.15, 4.30
אורלי: סנור 9.40, 7.15, 5
בית לסין: שחק אותה סם 23.15
בית ציוני אמריקה: ג'ינג'ר ופרד 9.30, 7.15, 4.30
גן־הדר: משפט העשרים 9.30, 7.15, 5
טעם החיים לפי מונטי פייטון 23.45
גת: ג'ק פלש המקסף 9.15, 6.15, 3.15
גורדון: אוהנוי פוטולו 9.30, 7.00
דקל: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15, 5
דרייב אין: חורה לנעורים 9.45, 7.45, 5.45
הוד: בית ספר לשוטרים אהבלים 9.30, 7.15, 5
לימור חיש: הג'ונגל המטורף מתעורר
מוזיאון תל־אביב: סיפור מהחיים
סינמה 1: בי"ס לבלשים אהבלים 9.30, 7.15, 5
סינמה 2: אהבה בשחקים 9.30, 7.15, 5
פאר: אהבה נרדה 9.30, 7.30, 5
פאריס: כס הדמים 12, 2, 5, 7.15, 9.30
מציצים 23.30
רב־חן:
חן 1: המקצוע לוהם 9.30, 7.30, 5
חן 2: נלשוע אתמול והיום 9.45, 7.25, 5
חן 3: מלקולם 9.45, 7.40, 5
חן 4: קטיפה כחולה 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: חטיפה נעימה 11, 2, 5, 7.40, 9.45
שחף: חנה ואחיותיה 9.30, 7.00, 4.30
תל־אביב: הג'ינג'ה האמריקאי II 9.30, 7.15, 5

רמת־גן

ארמון: ג'ק פלאש המקסף 9.30, 6.40, 4
לילי: חנה ואחיותיה 9.30, 7.15
ארמון: המקצוע לוהם 9.45, 7.30, 5
רב־חן:
גן 1: חטיפה נעימה 9.40, 7.20, 5
גן 2: זכרונות אהבה מפירנצה 9.40, 7.20, 5
גן 3: מלקולם 9.40, 7.30, 5
גן 4: נלשוע אתמול והיום 9.15, 6.15

ירושלים

אוריון: הג'נג'ה האמריקני II 9.30, 7.15, 4.30
אורגעט: המקצוע לוהם 9.15, 7, 4.30
בית אגרון: חלום דיסני —
שלגיה ושבעת הגמדים 17.00
טיסה נעימה... עוד יותר 18.30
נערי הכרך 20.15
בית החזות 22.30
אקספרס של חצות 24.00
כפיר: חורה לנעורים 9.30, 7.00, 4.30
אורגיל: קטיפה כחולה 9.15, 7, 4.30
מיטשל: עזבת ארוזו 9.00, 7.00
סמדר: המכבסה היפהפיה שלי 9.30, 7.00
תבירה: אוהנוי פוטולו 9.15, 7.15, 4.30
אוריון
אור 1: קרוקודיל דנדי 9, 6.30, 4
אור 2: הבזמן חוד העוקץ 9.00, 7.00, 4.30
אור 4: איפה העדינות לעואל 9.00, 7.00, 4.30
אור 5: את מכוכב אחר 9.00, 7.00, 4.30
עדן: בית ספר לבלשים אהבלים 9.00, 7.00, 4.30
תיאטרון ירושלים: ג'נג'ר ופרד 18.30

חיפה

ארמון: המקצוע לוהם 9.00, 6.30, 4
אורה: שושנת קהיר הסגולה 9.15, 7.00, 4.30
חן: סגור
עצמון 1: הקוטב הלוהם 9.15, 7.00
עצמון 2: חורה לנעורים 9.30, 7.15, 4.45
פאר: קרוקודיל דנדי 9.15, 7.00, 4.30
קרן אור: המחתרש: אהבה במנהטן 9.15, 7.00, 4.30
רון: הג'ינג'ה האמריקאי II 9.00, 6.30, 4
אמפי: חנה ואחיותיה 9.15, 7.00, 4.30
אורלי: קטיפה כחולה 9.15, 6.45

נתניה

שרון: המקצוע לוהם 9.15, 7, 5
סטודיו: [illegible] 9.15, 7, 5

חולון

סבוי: חנה ואחיותיה 9.30, 7.15, 5
מגדל: המקצוע לוהם 9.00, 6.00
ארמון: לתפוס מלך 9.30, 7.30, 5

בת־ים

עצמאות: הג'ינג'ה האמריקאי II 9.30, 7.15, 5.00

הרצליה

היכל: בי"ס לבלשים אהבלים 9.30, 7.15, 5.00
מלון דניאל – ואודיטוריום: מכבסה יפהפיה שלי 21.30, 19.15

עכו

אודיטוריום: מרגלים שכאלה 9.00, 7.00
ב', ד', ה'

באר־שבע

חן: הג'ינג'ה האמריקאי II 9.30, 7.30, 4.30

פתח־תקוה

היכל 1: צרות גדולות בצ'ינה טאון 9.30, 7.15, 5
היכל 2: חורה לנעורים 9.30, 7.15, 5
היכל 3: בי"ס לבלשים אהבלים 9.30, 7.15, 5

עפולה

מופתרון: שוטר ללא חוק 8.30

רעננה

אורות: נסיעה נעימה 9.00, 7, 4.30

גבעתיים

הדר: הג'ינג'ה האמריקאי II 9.30, 7.15, 5.00

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי
הערב יום ג', 10.2
המלך מתיא הראשון: 16.00, 18.30
הפרדס: 21.00
חוות – בבימרתף: 20.30

צוותא — לתרבות מתקדמת
יום ג' 10.2 בשעה 16.30 על „מאפוים במנהיגותו של בן־גוריון" ישוחח ד"ר זאב צחור
בשעה 20.30 „המסע של אמא סאבורי"

שרותים ● עזרה ● התחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים: מזור — חביבה רייך 20
חולון: אהרון — הופיין 52
ירושלים: אידיאל — מ. מסתרי ק. יובל
נתניה: המגן — שד' ויצמן 13
פתח־תקוה: קופ"ח כללית — חיים עוזר
רמת־גן: גרמנה — ביאליק 30
תל־אביב: בבלי — עוזיאל, 1 פינת טולדנו; 10 אורלוזורוב — ארלוזורוב 76.
חיפה: הדס — חורב 53

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

הדסה ע"כ – ילדים, עיניים, א.א.ג., אורטופדיה. ביקור חולים – פנימית, נשים. שערי צדק – כירורגיה.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'–ה' 08.00–20.00; בימי ו' 08.00–15.00. טלפונים: 03־433300, 03־435500.

יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה: ת"א – 226027 (24 שעות); חיפה – 04־229488 (11.00–20.00); נהריה – 04־920014 (11.00–20.00).
קו פתוח להורים במצוקה: מוקד בי־דיל – טל. 222782.
„קו פתוח" – אוזן קשבת ללילות ובוגרים 03־231888 (24 שעות).

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד הסתדרות לרפואת שיניים בישראל
תל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 25.00 בערב.

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00. אחרי הצהרים בתאום טלפוני בלבד.
רמת־גן: מגדל שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 03־285822, 294869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לעזרה באזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'–ה' בשעות 17.00–21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111
ער"ן ילדים ונוער — טל' 261115
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
ער"ן נתניה — טל' 053־35316

סילוק מטורדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 7751111. [illegible] רמלה — 101, טל' 221072 [illegible] נתניה 053־93584 [illegible] — 101, טלפון 04־731401, נהריה — טל' 04־923333, בת־ים — 5511111, באר־שבע — טל' 057־74767.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'–ה': 16.00; בימי ו' וערבי חג 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'–ה': 7.00
מתל־אביב לחיפה: בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.00 [illegible]
מתל־אביב לנהריה: בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00; בימי ו' וערבי חג 6.00, 8.00, 12.00
מחיפה לתל־אביב: 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00; בימי ו' וערבי חג 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00
[illegible] 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30; בימי ו' וערבי חג 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30
מנהריה לחיפה ותל־אביב: בימים א'–ה' 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38; בימי ו' וערבי חג 9.05, 10.35
* ורכבות תוספה ביום א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

מודעות

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה

תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
תיק בנין 098־0807/2

הננו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לבניית חדר מדרגות עד לקיר החיצוני ולמפלט הכניסה ולקו בנין צדדי ברחוב משמר הירדן מס' 59 חלקה 747.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בפסי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה – תל־אביב־יפו

חיפה

הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי מגן ליבוביץ בע"מ, לאיחוד החלקות 4־7; 9; 106 גוש 11665 באיזור התעשיה הישן, בסטייה מתכנית חפ/141 המראה אותם כשטח מגרשי בניה נפרדים.

אפשר לעיין בבקשה במחלקה לתכנון עיר, בנין העיריה, רח' ביאליק 3, חיפה, בימים: א',ג',ה' בין השעות: 08.00–11.30.

הזכאים להגיש התנגדות לבקשה, יגישוה לפי הכתובת הנ"ל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר ינובייץ, מהנדס העיר

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה

תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
תיק בנין 051־0888/2

הננו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לניצול חלל הגג [illegible] 6% הקלה וקווי בנין ולמוסך במקום [illegible] ברחוב [illegible] מס' 51 גוש 6314 חלקה 163.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בפסי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה – תל־אביב־יפו

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן (להלן הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בגוש 6183 חלקה 245 רחוב לח"י מספר [illegible]

כל המעוניין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת [illegible]

התנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רחוב המעגל 26 רמת־גן תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעיתונות.

בכבוד רב,
אורי עמית, ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה – רמת־גן

הועדה המקומית לתכנון ולבניה של

נהריה

הודעה על פי סעיף 149 (2), (1). לחוק התכנון והבניה תשכ"ה

[illegible] לחוק התכנון והבניה הנ"ל, כי [illegible] לועדה המקומית לתכנון ולבניה של נהריה, למתן הקלה [illegible] 4.55 מ' [illegible] שעל החלקה 117 בגוש 18172 [illegible] נהריה.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה המקומית, בעיריית נהריה. לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

ח. לבב, יו"ר הועדה (משנה) המקומית לתכנון ולבניה נהריה

נתיבים סוכנויות לאלמנטרי בע"מ
ח.פ. 51־110316־0

ניתנת בזה הודעה כי באסיפה כללית שלא מן המנין של החברה הנ"ל שנערכה ונתכנסה כדין ביום 6.2.87 במשרדה הרשום של החברה, התקבלה ההחלטה הבאה כהחלטה מיוחדת: להוסיף למטרות המופיעות בתזכיר החברה את המטרה שלהלן: לעסוק בענף הביטוח בתחום האלמנטרי.

יצחק לוסטיג
יו"ר האסיפה הכללית

מיקה מערכות נחול בע"מ
ח.פ. 51־077077־9

ניתנת בזה הודעה כי באסיפה כללית שלא מן המנין של החברה הנ"ל שנערכה ונתכנסה כדין ביום 6.2.87 במשרדה הרשום של החברה, נתקבלה ההחלטה הבאה כהחלטה מיוחדת: להוסיף למטרות המופיעות בתזכיר החברה את המטרה שלהלן: לעסוק בענף הביטוח בתחום ביטוח חיים.

יצחק לוסטיג
יו"ר האסיפה הכללית

הועדה המקומית לתכנון ובניה „אונו"

מודעה לפי סעיף 149 — חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

המבקשים:

1) הרץ חיים וגילה, המקום: קריית אונו רחוב גורדון 6, גוש 6494 חלקה 224. מהות הבקשה: בנית בית מגורים תוך הגדלת שטח הבניה עד 6% מעל המותר.
2) דקל יעקב ולבנה, המקום: קרית אונו רחוב רב הוז 2, גוש 6492 חלקה 142. מהות הבקשה: בנית בית מגורים תוך הגדלת שטח הבניה עד 6% מעל המותר ובנית מרתף וניצול חלל עליית הגג.
3) צחי ויעל לירון, כפר אזר רחוב הגפנה, גוש 6178 חלקה 143. מהות הבקשה: בנית בית מגורים תוך הגדלת שטח הבניה עד 1% מעל המותר ובנית מרתף.
4) קרליבך מרים ומיכאל, המקום: רמת אפעל רחוב גרופית 20, גוש 6176 חלקה 390. מהות הבקשה: בנית תוספת לבית מגורים תוך הגדלת שטח הבניה עד 6% מעל המותר.
5) צמנת פנינה ויוסף, המקום: רמת אפעל רחוב אל על 20, גוש 6176 חלקה 334. מהות הבקשה: בנית תוספת לבית מגורים תוך הגדלת שטח הבניה עד 6% מעל המותר.

כל הרואה עצמו נפגע על ידי בקשה זו רשאי להגיש את התנגדותו תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו למשרדי הועדה הנ"ל שכתובתו המועצה המקומית קריית אונו.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

נהריה

הודעה על פי סעיף 149 (2), (1)
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבניה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה של נהריה, למתן הקלה בקוי בנין והיינו הקמת מבנה מסחרי בקוי בנין מערבי ומזרחי של 4.50 מ' במקום 5.00 מ' המותרים, שעל החלקה 101 בגוש 18172 ברח' לוחמי הגיטאות 20 נהריה.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה המקומית, בעיריית נהריה. לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

ח. לבב
יו"ר הועדה (משנה)
המקומית לתכנון ולבניה
— נהריה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
„הדרים"
הוד־השרון רח' השחיים 34 טל' 052־21178

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לדיון, בקשה לבנית מגורים (יחידת דיור שניה) ברח' הדרים במגדיאל, הוד־השרון. גוש 6407 חלקה 203 על ידי צברי רחמים ואסתר, והמהווה חריגה, היינו הגדלת אחוזי הבניה המותרים במסגרת 6%.

כל מעונין, אם כבעל זכות במקרקע, בבנינים או בנכסים אחרים שהתכנית משפיעה עליהם, יוכל לעיין בהעתק התכנית במשרדי הועדה המקומית בשעות הקבלה הרגילות, ולהגיש התנגדויות מנומקות בכתב לתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.

תאריך 5.2.87

א. שמעוני
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה „הדרים"

תמונת הליגה בכדורסל לעונת 1986/87. מחזור הסיום לא שינה דבר. רון דייויס מבית"ר ת"א מלך הסלים עם 697 נקודות

אם זו ההכנה לפליי־אוף אז רק מכבי ת"א וחולון מוכנות

מי נגד מי במשחקי הפליי־אוף
● ראשון: מכבי ת"א — בית"ר ת"א.
● שני: הפועל חולון — הפועל חיפה; הפועל הגליל־העליון — הפועל ת"א; אליצור נתניה — מכבי חיפה.

קווין מאגי הוביל את מכבי תל־אביב לנצחון 87:117 על אליצור נתניה ★ בניסטר היה האיש של חולון בנצחון 75:101 על מכבי חיפה ★ הפועל ירושלים הפתיעה בנצחון 87:101 על הפועל הגליל העליון ★ הפועל תל־אביב נזקקה ליכולת על של דון רובינזון כדי לנצח את מכבי רמת־גן 84:87 ★ שתי היורדות נפרדו בהפסדי חוץ: הפועל גבת בחיפה להפועל 88:84, והפועל רמת־גן בתל־אביב מול בית"ר 115:103

מאגי ועוד 8 קולעים

מכבי תל־אביב — אליצור נתניה 87:117 (47:51)

קווין מאגי הוכיח אמש לכל מי שמפקפק מי הכדורסלן מספר 1 בישראל את יכולתו. מאגי במסגן כדורסל משובח קלע לסל אליצור נתניה 44 נקודות (29 במחצית השניה) וקלט 18 כדורים חוזרים. תפוקה שהוליכה את חבריו ממכבי ת"א לנצחון מוחץ 87:117 על סגנית האלופה מהעונה שעברה אליצור נתניה.

מאגי לא היה בודד במערכה. עוד כנגדו היו לי ג'ונסון, דורון ג'מצ'י, מיקי ברקוביץ, חן ליפין וגרג קורנליוס שבמחצית השניה עשו "בית ספר" לשחקני אליצור.

שחקני עיר היהלומים החזיקו מעמד במחצית הראשונה בלבד.

אולם שלוש עבירות שביצעו וילי סימס וקארל נברסון "הרגיעו" במעט את להקתו של יוסי הררי במחצית השניה.

באליצור צר את העיין גרג גידנס כשהחליף את וילי סימס במחצית הראשונה. גידנס הצליח לבצע כמה תרגילי אנ.בי.איי, עובדה שהעניקה לחבריו יתרון 36:39 בדקה ה־15. עד לדקה זו הוליכה מכבי ת"א בהפרשים שהגיעו ל־9 נקודות (18:27) בדקה ה־8. לקראת סיום המחצית הצליחו מאגי וג'מצ'י להפוך את הקערה ולהוליך במחצית — 47:51.

במחצית השניה נראתה מכבי אחרת. מכבי במיטבה. קבוצה המשחקת כמו אלופה אמיתית. הכדורים זרמו אל שחקני הפנים ג'ונסון, מאגי וקורנליוס ואלה ידעו לסיים את המסירות בסלים נאים, כאשר מאגי משתלט על הריבאונדים בהתקפה (סה"כ 10 כדורים חוזרים בהתקפה). באליצור הצליח רק טרי פייר לקלוע (קלע את כל 18 נקודותיו במחצית השניה).

חבל רק ששחקני אליצור שיחקו באגרסיביות רבה. במיוחד שיחק בשאפתנות מיוחדת וילי סימס שבחר לתקוף את קווין מאגי שלא נשאר חייב. השניים אף ספגו עבירה טכנית לאחר התקוטטות קלה ביניהם. גם מוטי ארואסטי ודני ברכה החליפו "לטיפות" אך ברוח טובה יותר.

הפרש השיא לזכות מכבי ת"א נקבע רק בסיום כאשר מיקי ברקוביץ וליאור ארדיטי קלעו שלושה סלי 3 נקודות וקבעו — 87:117.

שפטו מנשה הרמן ואברהם זגול, לעיני 3500 צופים, בהיכל הספורט ביד־אליהו.

● קלעו למכבי ת"א: מאגי 44, ג'ונסון 21, ג'מצ'י 19, ברקוביץ 13, ליפין 8, קורנליוס 5, ארדיטי 3, ארואסטי 2 ולאסוף 2.
● קלעו לאליצור נתניה: פייר 18, נברסון 18, ג'ונסטון 16, מלוביץ 13, גירנס 11, סימס 6 וברכה 5.

יצחק ויסהוף

החיה שאג — חיפה נבהלה

הפועל חולון — מכבי חיפה 75:101 (40:63)

"החיה" של הפועל חולון, קני בניסטר בתנופה. לאחר הצגה המשכנעת שלו בגליל בשבוע שעבר. המשיך אמש ביכולתו הגבוהה והיה מהגורמים שמוטטו את מכבי חיפה בהפרש בן 26 נקודות — 75:101.

בניסטר עם 27 נקודות ו־8 כדורים חוזרים הסתייע ביכולת טובה של חברו ג'יימס טרי שקלע 24 נקודות וקלט 14 כדורים חוזרים. גם לניב בוגין וישראל אלימלך היו דקות מצויינות.

מכבי חיפה איכזבה. מאמן הקבוצה פנחס גרשון כמעט ולא שיתף את דורון שפע, כוכב הקבוצה, במחצית הראשונה עובדה שהקלה את המלאכה על שחקני חולון.

במחצית השניה נאלצה מכבי חיפה לרדוף אחר יריבתה העדיפה ואז התעלה שחום העור ריצ'י ג'ונסון שלבדו לא יכול היה להושיע את קבוצתו.

חולון פתחה את המשחק בצורה מצויינת. בדקה ה־5 הוליכה 13:21 ובדקה ה־10 — 21:31. חולון הצליחה, מהדקה ה־15 עד לדקה ה־17, לקלוע 13 נקודות לעומת 4 של חיפה ובדקה ה־18 הוליכה — 40:61.

במחצית השניה התנהל משחק ללא מתח עם מבצעים נאים של בניסטר, טרי ובורמור כאשר מנגד גילה התנגדות רק ריצ'י ג'ונסון האורח. הפרש הנקודות נע בין 25־31 נקודות.

אלימלך קלע בדקה ה־38 את שתי הנקודות האחרונות של חולון במשחק — 69:101 אולם חיפה צימקה ל־75:101. בדקות אלו שיחקה חולון עם החמישיה השניה שלה.

שפטו יצחק רמות ונפתלי עובדיה, לעיני 500 צופים, בחולון.

● קלעו להפועל חולון: בניסטר 27, טרי 24, בורמור 20, אלימלך 13, בוגין 10 ויעקבי 7.
● קלעו למכבי חיפה: ג'ונסון 19, פלאורס 16, שלכטר 14, שפע 7, גורדין 7, א. רוזנברג 4, גולדשמיט 4, י. רוזנברג והגלרמן 2.

יוסי חן

דון רובינזון איש המשחק

הפועל תל־אביב — מכבי רמת־גן 84:87 (39:46)

דון רובינזון היה הכוכב התורן של הפועל ת"א. הוא הביא אתמול נצחון לקבוצתו, לאחר שלושה הפסדים רצופים, על מכבי רמת־גן 84:87.

42 נקודות אישיות, כמעט מחצית מסך הנקודות של קבוצתו, ושליטה מוחלטת בהגנה הפכו לאיש המשחק.

לקראת סיום המחצית הראשונה הוא נצמד, לפי הוראת מאמנו, לתומס ג'יימס שקלע עד אז 23 נקודות ומאז ועד השריקה הסופית שיתק את תומס שהוסיף רק שש נקודות.

נכון שלא היה חסר הרבה שהמכבים מרמת־גן יחוללו הפתעה בסיום. אור גורן התעורר רק במחצית השניה בה קלע 16 נקודות אבל לא הצליח לגרום למהפך. הוא הביא את קבוצתו מפיגור בן 10 נקודות 46:56 (דקה 25), למצב של שיוויון 60:60 (30) ולמשחק מאוזן משך ארבע דקות נוספות.

אז פתחה הפועל ת"א פער שנע בין 4 עד 6 נקודות. פער שנשמר עד לסיום.

16 שניות לפני הסיום כשהפועל הוליכה בפער בן 2 נקודות 84:86 התחטיא גורן זריקה ואחריה ביצע עבירה במתכוון על עמוס פרישמן שניצל זריקה אחת מהשתיים. אחר כך דאגה הפועל להחזיק בכדור משך 16 שניות שלא נתנו למארחים סיכוי לנסות ולהשוות. בסיום מיהרו שחקני תל־אביב לברך את דון רובינזון.

שפטו רמי פישר ואהרון בר, לעיני 250 צופים, באולם בכפר המכביה.

● קלעו להפועל ת"א: רובינזון 42, מרסר 22, קאליש 7, ווליס 6, ריקמן 6 ופרישמן 4.
● קלעו למכבי ר"ג: תומס 29, גורן 24, גיבסון 12, נאווי 9, בינו 8 ושירלצקי 2.

אורי שטינבך

שאפתנות ירושלמית ועבירות צפוניות

הפועל ירושלים — הפועל הגליל־העליון 87:101 (44:49)

באווירת סוף עונה זכו אמש כדורסלני הפועל ירושלים בנצחון בית על הפועל הגליל העליון 87:101. נצחון שלא שינה דבר לשתי הקבוצות. ירושלים הבטיחה את הישארותה בליגה כבר בשבוע שעבר בעוד הגליל איבד את ההסגבות גם בן במחזור הלפני אחרון.

הנצחון הירושלמי, לעיני 1200 צופים באולם מנחת בבירה, הושג הרבה תודות ליכולת שהציג שחקן החיזוק ריקי בראון, שקלע 27 נקודות במהלך 40 הדקות והפגין משחק הגנה מצויין.

כדורסלני הגליל העליון שחסרו את רכוש הפצוע שמואל זיסמן שיחקו בהילוך ראשון ואחרי מחצית שקולה בה היה יתרון בן חמש נקודות למארחים לא יכלו לשאפתנות של הירושלמים שניצלו את צבירת העבירות של הצפוניים ויצרו פער מבטיח לנצחון.

הירושלמים פתחו פער 55:62 בדקה ה־27, פער שגדל וצמח 83:97 בדקה ה־38 ו־87:101 בסיום.

שפטו חלש טור וורניק ושי שטריקס.

קודם למשחק טקס סיום העונה של ירושלים שהבטיחה את הישארותה במחזור הלפני אחרון.

● קלעו לירושלים: בראון 27, האורד 21, מילר 20, קנו 15, בן־ארי 8, דניאלס 6 ובלאט 4.
● קלעו לגליל העליון: וויט 19, ליף 19, ברי 18, חזן 9, הנפלד 6, בן־עטר 6, מטלון 6 וסמית 4.

נפתלי קורן

הפועל רמת־גן: שלום ולהתראות

בית"ר תל־אביב — רמת גן 103:115 (55:52)

במשחק כדורסל שלא התעלה לרמה גבוהה גבר בית"ר תל־אביב על היורדת לליגה הארצית, קבוצת הפועל רמת גן, 103:115 לאחר שהרמת־גנים הוליכו 52:55 בתום המחצית הראשונה.

שחקני עיר הגנים החזיקו מעמד 29 דקות מול שחקני המנורה. ששתי הקבוצות לא שמרו בהגנה עובדה שהביאה לתוצאה הגבוהה.

שחקני הפועל רמת גן הוליכו בפתיחה 2:17 אך הבית"רים בראשותם של ג'ונס ודייויס העלו את התוצאה ל־16:22 לזכותם.

חולשה מרחימה בשורות המארחים נוצלה על ידי קיט בנט (21 נקודות במחצית זו) שהעלה את יתרון קבוצתו ל־28:40 ו־43:46 בדקה ה־14. עד למחצית הקטינו שחקני בית"ר ת"א ל־52:55.

במחצית השניה העלו הרמת גנים את יתרונם ל־57:68 מסלים של אורי בן ארי ומנחם זולדן ורק בדקה ה־29 הצליח אביגדור מוסקוביץ להשוות 73:73.

בהמשך העלו שטיין הצעיר ודייויס את יתרון התל אביבים ל־84:97 ו־91:101 מסל של דייויס. עד לסיום 103:115 לתל אביב.

בסיום המשחק היה המאמן הרמת גני אלברט חמו עצוב מאוד. הוא קיווה לסיים את הליגה בנצחון.

שפטו, ללא דופי, דוד דגן וצבי שגב, לעיני 500 צופים, בהיכל הספורט ביד אליהו.

● קלעו לבית"ר תל־אביב: דייויס 41, ג'ונס 27, מוסקוביץ 18, שטיין 18, הבארד 6, קלהאם 2 ווייסמן 1.
● קלעו להפועל רמת גן: בנט 33, גונס 24, בן ארי 18, זולדן 15, אסף כהן 7 ובאורנר 6.

יוסף חכם

הטיול שכמעט הסתיים בתאונה

הפועל חיפה — הפועל איתן גבת 84:88 (37:57)

מה שנראה לכדורסלני ואוהדי הפועל חיפה בתום המחצית הראשונה (37:57) כ"טיול" קל ונעים מול היורדת לליגה הארצית, הפועל איתן־גבת הפך לאחר ההפסקה למשחק שקול ובסיום נאלצה חיפה להקפיא את הכדור באמצעות שני רבוים על מנת להבטיח את נצחונה — 84:88.

שתי המחציות היו שונות. עד להפסקה שיחקה חיפה הייטב שלטה מתחת לסלים ויתרונה כלל לא הוטל בספק לנוכח החולשה של הקבוצה הסימפטית מהעמק.

במחצית השניה התהפכו היוצרות. חיפה נקלעה לחולשה מדהימה ומן העבר השני ניעורה גבת לחיים. כניסתם של הרכז גלעד שמחוני (פיטר אמיתי וחוטף כדורים בחסר) ואריאל פורת (יד הזהב שלו עדיין פועלת) סחפה את חבריהם להתקפות מתפרצות רבות כאשר גם שחומי העור הארדי ומאר שיפרו מאד את יכולתם.

הפועל חיפה הוליכה לאורך המשחק כולו למעט שיוויון 6:6 בפתיחה. חיפה רכשה יתרון 13:18 ו־16:24. גבת צימקה ל־24:25 אך חיפה עלתה ל־28:41 ו־37:57 בהפסקה.

גבת לא ויתרה וצימקה בהדרגה 65:74, 72:78, ו־78:84 בדקה ה־36. חיפה הצליחה לשמור על יתרונה — 84:88 בסיום.

שפטו ברוך זלינגר ושלום וולצר, לעיני 1000 צופים, בהיכל הספורט ברוממה.

● קלעו להפועל חיפה: יוסטון 21, דלזל 20, קסקי 18, וולס 16, שם־טוב 7, אופיר 4 ושביט 2.
● קלעו לאיתן־גבת: הארדי 25, פורת 16, אלון שמר 13, מאר 12, אורן שמר 8, שמחוני 6 וינאי 4.

יוסף גלזר

כדורסל

מאת ישראל פז

המחזור ה־22, האחרון בליגה הלאומית בכדורסל, לא שינה דבר. שמונה הקבוצות לפליי־אוף נקבעו כבר במחזור קודם. רק הפועל ירושלים, שחוללה הפתעה בנצחה בבירה את הפועל הגליל־העליון — 87:101, חלפה על פני מכבי רמת־גן (מקומות 9־10), שנוצחה באולמה ע"י הפועל ת"א — 87:84.

שתי היורדות שנקבעו במחזור ה־21 נפרדו בהפסדי־חוץ: הפועל רמת־גן נוצחה בהיכל־הספורט ביד־אליהו ע"י בית"ר תל־אביב — 115:103, והפועל איתן גבת הפסידה ברוממה להפועל חיפה — 88:84.

שתי הראשונות שיכנעו במשחקיהן הביתיים: מכבי ת"א, עם קווין מאגי המצוין, מוטטה ביד־אליהו את אליצור נתניה — 87:117, והפועל חולון, בהצגה מבריקה במחצית הראשונה, עם קני בניסטר וישראל אלימלך היעילים, לא הותירה כל סיכוי באולמה למכבי חיפה — 75:101.

שמונה קבוצות עדיין נותרו במעגל המשחקים, שתי קבוצות — הפועל ירושלים ומכבי רמת־גן — יצאו לפגרה בת... שבעה חודשים ואילו הפועל איתן גבת (לאחר עונה אחת בלאומית) והפועל רמת־גן (לאחר 14 עונות) ישחקו בעונת הבאה בליגה הארצית.

טבלה לאומית

.1	מכבי ת"א	22	21	1	1792־2455	43
.2	הפועל חולון	22	17	5	1812־2029	39
.3	הגליל־העליון	22	15	7	1963־2026	37
.4	אליצור נתניה	22	14	8	2050־2108	36
.5	מכבי חיפה	22	12	10	2022־2071	34
.6	הפועל ת"א	22	12	10	1953־1938	34
.7	הפועל חיפה	22	9	13	2005־1934	31
.8	בית"ר ת"א	22	9	13	2046־1939	31
.9	הפועל ירושלים	22	8	14	2079־1957	30
.10	מכבי רמת־גן	22	7	15	2155־1988	29
.11	הפועל גבת	22	6	16	2050־1877	28
.12	הפועל רמת־גן	22	2	20	2352־1957	24

קווין מאגי קולע שתיים מ־44 נקודותיו אמש בנצחון מכבי תל־אביב על אליצור נתניה 87:117. וילי סימס (מספר 4) נכשל בחסימה וג'ים ג'ונסטון (משמאל) מתפעל ממבצעו של מאגי. (צילם: אריה קנפר)

מלך הסלים

.1	דייויס (בית"ר ת"א)	697
.2	מאגי (מכבי ת"א)	602
.3	יוסטון (הפועל חיפה)	532
.4	הארדי (הפ. גבת)	526
.6	גורן (מכבי ר"ג)	518
.6	מרסר (הפועל ת"א)	514
.7	ג'ונסון (מכבי ת"א)	510
-	האורד (הפ. ירושלים)	510
.9	ברי (גליל־עליון)	475
.10	בנט (הפועל ר"ג)	471

מלך 3 הנקודות

.1	גורן (מכבי ר"ג)	80
.2	קנו (הפועל ירושלים)	61
.3	ג'מצ'י (מכבי ת"א)	58
.4	פרישמן (הפועל ת"א)	48
.5	א. רוזנברג (מכבי חיפה)	46
.6	דייויס (בית"ר ת"א)	45
.7	דלזל (הפועל חיפה)	45
.8	ברקוביץ (מכבי ת"א)	44
.9	זיסמן (גליל עליון)	39
.10	בנט (הפועל ר"ג)	34

חמישיית המחזור

● רון דייויס (בית"ר ת"א).
● ריקי בראון (הפועל ירושלים).
● דון רובינזון (הפועל ת"א).
● קווין מאגי (מכבי ת"א).
● קני בניסטר (הפועל חולון).

נקבעו אלופות הפועל בכדורסל

נערים: הגליל־העליון — גבעתיים 84:87 (בהארכה). נערים: חולון — עפולה 54:63. ילדים: חולון — עפולה 44:48. נערות: חיפה — גבעת־חיים, מאוחד 70:77. ילדות: יפעת — גבעת־חיים, מאוחד 33:34. קט־סל, בנים: אשדות־יעקב, איחוד — נס־ציונה 38:48. קט־סל, בנות: הגליל־התחתון — רפנה 29:32.

בגמר אליפות ארצות הברית באולמות בטניס

מאיוט הכניע את מקנרו

הטניסאי האמריקני ה. שובב־גזן מקנרו נוצח בגמר אליפות ארה"ב באולמות בפילדלפיה ע"י בן ארצו טים מאיוט בארבע מערכות 3:6, 1:6, 3:6, 1:6.

מקנרו שזכה ארבע פעמים באליפות זו פתח בסערה את המשחקים עד שהגיע לחצי הגמר שם נתקל ביריב קשה במיוחד של הישראלי עמוס מנסדורף וכאשר לא הצליח להכניעו בנקל החל לאבד את עשתונותיו.

היום החל הטורניר בממפיס בהשתתפותו של הישראלי עמוס מנסדורף. דירוגו בסיבוב הראשון יהיה טניסאי שיעפיל מן המוקדמות.

האם ניו־דלהי פתחה בנסיגה?

"יש עדיין שאלות מדיניות שיש לפתור אותן; ביום שלישי בבוקר נדע את הכל" - כך אמר אתמול בבוקר מזכיר הוועדה המארגנת את אליפות העולם בטניס־שולחן בניו־דלהי, מ.ק. צאואן.

לאחר האופטימיות ששררה שלשום עם קבלת האיגרות החיוביות מהודו התקשר אתמול יוסף ישועה, מזכיר האיגוד הישראלי טלפונית עם ניו־דלהי בשאלה היכן יקבלו הישראלים את אשרות־הכניסה.

התשובה ההודית ירדה כ־מקלחת־צונגן. "אם מתחילים לדבר שוב על בעיות מדיניות זה כבר לא טוב" - הדגיש מנכ"ל ההתאחדות לספורט, שמואל ללקין.

אין ברירה, נחכה להבוקר.

הוארך מעצר יודה האבן על הקצין

מאת יוסף חכם

דוד לוי, בן 23, נעצר במוצאי־שבת ע"י המשטרה בתום משחק הליגה בין מכבי יבנה ומכבי חיפה — 1:1 — לאחר שידה אבן בקצין המשטרה, פקד אבי איליאל.

נגד לוי הוצאה אתמול פקודת מעצר בבית־המשפט והואשם בגרימת חבלה חמורה ובהתפרעות במקום ציבורי.

מפקד משטרת מרחב השפלה, ניצב־משנה אסף חפץ, הוקיע את ההתנהגות הבלתי־ספורטיבית של אוהדי מכבי יבנה, וכמו־כן את האגודה שלא עשתה דבר כדי למנוע את ההתפרעות של האוהד, ובנוסף לא סייעה למשטרה לאתר את החשוד.

בורוסיה תחנוך האיצטדיון בכפ"ס ותפרד מפוגל

קבוצת הכדורגל המערב־גרמנית בורוסיה מנשנגלדבאך תתמודד היום עם הפועל כפר־סבא במשחק שיחנוך רישמית את האיצטדיון. במשחק זה תפרד הפועל כפר־סבא משחקנה ישראל פוגל.

לפי בקשת המאמן נסים בכר תחוזק הקבוצה בנסים כהן מבית"ר תל־אביב.

במזג־אוויר "גרמני" זכתה פ.צ. קלן בטורניר הבין־לאומי בחיפה

פ.צ. קלן — בורוסיה מנשנגלדבאך 2:5

כדורגל

מאת יוסף גלזר

רק אלף צופים טעמו אמש מיחותה המשובח של הבונדסליגה במשחק גמר טורניר החורף הבינלאומי לקבוצות שהשתתפו באיצטדיון העירוני בקרית־אליעזר. בגביע זכתה פ.צ. קלן שגברה, בתום הצגת כדורגל משובחת, על בורוסיה מנשנגלדבאך 2:5 לאחר יתרון 0:2 במחצית.

שחקני קלן זכו בצדק בנצחון במשחק שהתנהל במזג אוויר "גרמני" שהרטיב את קהל הצופים עד לשד עצמותיהם אך סחף את שתי הקבוצות לקצב מהיר ולמבצעים נאים.

כבר בדקה ה־16 כבשה קלן שער ראשון כאשר גיטס מסר כדור עומק, בין שני בלמי בורוסיה שנכשלו ברחקות הכדור והבלם פאול שטיינר, שעלה מעמדת הבלם, השתלט על הכדור ברחבה ומול קמפס קבע 0:1.

בדקה ה־27 כבר הוליכה קלן 0:2. לינהוף הגביה לרחבה וארמין גרץ נגח פנימה.

מנשנגלדבאך לא ויתרה ובדקה ה־57 צימקה ל־1:2. לינן הגביה כדור קרן וקריסטיאן הוכשטטר נגח פנימה 1:2.

לא חלפו אלא שלוש דקות וגלדרבך הצליחה להשוות שוב מרגלי הופשטטר, הפעם לאחר מסירה של קרינס.

קלן לא איפשרה ליריבתה להלום זמן רב מידי וכעבור דקה שוב עלתה ליתרון. בתום פריצת יחיד מסחררת של הקפטן הבינלאומי קלאוס אלופס, שהיה הטוב במגרש, — 2:3.

הדקות הגדולות של אלופס ושל קלן הניבו שער רביעי בדקה ה־64 שוב בתום פריצת יחיד של אלופס שהיטעה גם את השוער קמפס כחולפו על פניו — 2:4.

הטרנס של קלן נמשך ביתר שאת בדקה ה־76 הושלם הנצחון בשערו של הבלם הדני הבינלאומי מורטן אולסן שרחק מקרוב פנימה 2:5.

שפט יצחק בן־יצחק בעזרת הקוונים שיינר ועובדיה צבי.

בתום הטורניר העניקו ראש העיר חיפה אריה גוראל, שבחסותו נערך הטורניר, יו"ר ההתאחדות לכדורגל שאול סוירי וחבר מזכירות ההתאחדות דב שחר את הפרסים לקבוצות, כאשר הקפטן קלאוס אלופס הניף את הגביע לקול תשואות הקהל.

● קלן: שומכר, הנרבך, שטיינר, ווליין, גיטס, אולס, לינהוף, (פריטון) גילינקירכן (ביין), גרין, ודקיק, אלופס.
● גלדבך: קמפס, ויינהולד, ברוקפה, ברינס, דרייז, פרונצק, ברנד, הוכשטטר, באקלורין, לימן (טולח) ראוח וקרינס.

שער בכורה לגוטמן

בנצחון מכבי חיפה 0:4 על מכבי תל־אביב

מכבי חיפה זכתה במשחק המקום השלישי בטורניר החורף הבינלאומי לאחר שהביסה את מכבי ת"א — 0:4, לאחר 0:2 במחצית.

יתרונם של החיפאים לא הוטל בספק לאורך כל המשחק כאשר מההרכב החיפאי חסרו דניאל בריאילובסקי ואברהם אבו־קרט הפצועים ומכבי ת"א שיחקה ללא טני גינזבורג, דוד אזולאי, כבי כהן, אלון נתן, אלי דריקס והחל בדקה ה־17 גם ללא אבי כהן.

כבר בדקה ה־11 כבשה מכבי חיפה שער ראשון: ברוך ממן שיגר כדור למשה סלקטר משמאל, שחלף על פני השוער אשר סימן־טוב ובאגו מסר בעט פנימה — 0:1.

סלקטר, הטוב במגרש, הבקיע את השער השני בנגיחה בדקה ה־28, גם הפעם לאחר הגבהה של ממן מהשמאל — 0:2.

בדקה ה־72 הגביה ירון גבעול מהשמאל ואיתי מרדכי, שהקדים את סימן־טוב, בעט פנימה — 0:3.

חמש דקות לסיום נחתמה תוצאת המשחק משער בכורה של הארגנטינאי אלחנדרו גוטמן. רפי אוסמו בעט מקרוב, לקורה, גוטמן בעט, סימן־טוב הדף וגוטמן השתלט על הכדור ושיגר פנימה — 0:4.

שפט עובדיה בן־יצחק, עם הקוונים רוזנברג ודינצ'י, לעיני 1000 צופים, בגשם שוטף באיצטדיון קרית־אליעזר.

בתום המשחק העניקה אגודת מכבי ת"א גביע לזכרו של מנהלה חיים לייבוביץ ז"ל לשחקן הישראלי המצטיין בטורניר, שוער מכבי חיפה, אבי רן.

● מכבי חיפה: רן, אהרוני, (מרילי) אלי כהן, אוסמו, קלינגר, ליאור רוזנטל, גבעול, ממן (גוטמן), איתי מרדכי, סלקטר, עופר מזרחי (ארמלי).
● מכבי ת"א: סימן־טוב, קרמר, א. כהן (שמעונוב), אשר, א. לוי, מ. כהן (ארבון), גוזלי, גולדברג, גריאני (גרבי), סנדורי, אליוף.

שים רב

המסך הבוגדני

אוהבי הכדורסל, ובטוחני שאוהבי הספורט כולם, נהנו שלשום בערב (עד להפסקת החברבורית) מהשידור החי של משחק הכדורסל בסיאטל, המערב נגד המזרח, שנסתיים בנצחון מפתיע של המערב (149:154). אמנם, הצד המסחרי של המשחק הפריע לא פעם אבל הרמה והאיכות היו לעילא־ולעילא.

אנו, שצופים בקביעות במשחקים בישראל, וגם בגביע־אירופה, יודעים להבחין בין רמת האנ.בי.איי. לבין השאר. לעתים ההבדל תהומי אם־כי מדובר באותו משחק.

הכל רק שההנאה והפסקה כשהיתה בשיאה: כשהמאבק היה שקול לגמרי. או היה אותו נתק שהותיר אותנו פעורי פה, כל אחד חש את הטפול שנעשה לו. ממש, ברשה. בגלל סיום כזה מוטב היה שלא להקרין כלל את המשחק.

דבר אחר הפריע לי במיוחד: הפרשנות. אני מעריך את כל פרשנינו, כולם אנשי כדורסל מובהקים. אבל דומני שהיתה הגזמה בדיבורים. כל כך הרבה ברברת עד שלעתים קילקלה את הטעם הטוב. במקום דיבורים מיותרים אפשר היה להקרין יותר סרטי וידאו, כמו למשל על ד"ר ג'יי. לי. אישית, הפריעו הדיבורים הרבים ולא פעם מהמשחק. הייתי מסתפק בפרשן אחד — אריה מליניאק (מצויין).

בקיצור כאשר מחליטים על שידורים חיים יש לשמור על מידה בדיבורים והעיקר — על ההפעלה ההולמת מלהשאיר אותנו במתח עד הסוף. זו היתה ממש מרושעת.

איינבורג קפץ שתי כיתות

מאת ראובן חנניה

על אף הפעילות הבינלאומית הגדולה בשבוע שעבר החליט המאמן הלאומי מילאנקו מיהיך לקיים היום אימון לנבחרת הלאומית.

המאמן הלאומי זימן לאימון היום שישה שחקנים חדשים. את שחקן בית"ר ירושלים אבי כהן, את חלוץ מכבי נתניה יגאל מנחם, את חלוץ מכבי תל־אביב אלי דריקס, את שני שחקני מכבי חיפה ניר קלינגר וליאור רוזנטל. ואת שחקן נבחרת הנוער משה איינבורג.

שרף קלעה סל נצחון למכבי בדרבי הת"א 60:62

מאת יוסף חכם

סל של שלוש נקודות, שקלעה רונית שרף, 50 שניות לסיום, במחזור ה־16 בליגה הלאומית לנשים בכדורסל, העניק לקבוצת מכבי תל־אביב נצחון דחוק בדרבי על קבוצת הפועל תל־אביב — 60:62, לאחר 27:32 להפועל ת"א במחצית.

במשחק, שהיה באולם הפועל ת"א, גילו המארחות יתרון ברוב הדקות.

הירבו לקלוע למכבי ת"א: שרף 19 (5 סלי שלוש נקודות), בריאולבסקי 12 וגיזסטר 12. להפועל ת"א: מקובר 20 וגת 12.

● באולם בכפר־המכביה ברמת־גן הכניעה אליצור ת"א את מכבי דרום/רמת־חן — 57:90, לאחר 31:41 במחצית. הירבו לקלוע לאליצור ת"א: דרייגור 20, גרוסמן 20 ובלומנפלד 17. למכבי דרום: ביטון 14 ווילברמן 14. שפטו: קינן וגלצר.

● קבוצת הפועל גבעת־חיים ניצחה באולמה את מכבי רמת־חן — 54:80. הירבו לקלוע לגבעת־חיים: דימנט 29 ורון 23. לרמת־חן: גורס 20.

● אליצור ראשון־לציון — אס"א ירושלים 55:66 (34:24).

● הפועל חיפה — הפועל גלבוע 54:66 (19:34).

● בירושלים גברה קבוצת הפועל ירושלים על בני־יהודה ת"א — 68:76.

טבלת הנשים (לאחר המחזור ה־16)

.1	אליצור ת"א	782־1338	31
.2	מכבי ת"א	946־1310	30
.3	גבעת־חיים	963־1176	30
.4	הפועל ת"א	930־1113	28
.5	בני יהודה	1081־967	25
.6	הפועל י־ם	973־1007	25
.7	אל. ראשל"צ	1081־1093	24
.8	הפועל חיפה	999־932	20
.9	הפועל גלבוע	1160־993	20
.10	אס"א י־ם	1222־867	19
.11	מכבי דרום	1181־988	19
.12	מכבי ר"ח	1255־814	18

זאב כגן, כדורסלן־כדורעפן לאומי בעבר, מנתח את הליגה:

כל הקבוצות חייבות להיזהר מבת"ים בפליי־אוף

כדורעף

מאת יצחק ויסהוף

זאב כגן הוא אחד הרב־גוניים שהיו בספורט הישראלי, כיום, בגיל 38 משמש, כמנהל קבוצת הכדורעף של הפועל קרית־אתא מצמרת הליגה הלאומית. כגן מאמן גם את קבוצת־הבת של הפועל קרית־אתא, המופיעה בליגה הארצית, ובשורותיה עדיין משחק.

עד לפני ארבע שנים שיחק כגן כדורסל. והיה מגורמי עליית מכבי קרית־מוצקין לליגה הלאומית. קודם־לכן שיחק במשך שנים רבות בשורות מכבי חיפה, והיה אחד המצטיינים בקבוצה זו. בד בבד עם הופעה בליגה הלאומית בכדורסל שיחק כגן כדורעף בשורות הפועל קרית־אתא. עד לעונת 83־1982 — בליגה הלאומית.

כגן מאוכזב מהרמה המוצגת כיום בליגה הבכירה שלנו בכדורעף: "לצערי הרמה בליגה לא עלתה מאז השנים שאני הייתי שחקן פעיל בלאומית. כיום יש ארבע קבוצות שהן ברמה מעל לייתר: הפועל מטה־אשר, הפועל המעפיל, הפועל כפר־סבא והפועל קרית־אתא, המהוות את חוד־החנית. התעלומה הגדולה של הליגה היא הפועל בת־ים. זו קבוצה בעלת פוטנציאל מעולה שכלל לא נמצאות במקומה הריאלי. מטה־אשר והמעפיל הן בראש. עובדה מצערת, המוכיחה עד כמה רמת הכדורעף דורכת במקום, היא הפועל המעפיל. בשורות קבוצה זו מככב עדיין שחקן בן 38, אביש קרפובסקי, ויכולת הקבוצה תלויה בו. גם בשורות מכבי חיפה, שהיא, לדעתי, הפתעת־העונה, נופיע שחקן בן 40, רובי פרידמן, שהצלחת הקבוצה תלויה בכושרו. עובדה זו היא לשבחם של השחקנים הוותיקים שציינתי. אך לרעת הליגה כולה".

ההגמוניה נשמטת

זאב כגן משוכנע כי הסתיימה ההגמוניה של הקיבוצים בכדורעף הישראלי. "איני אומר זאת כדי לפגוע בקיבוצים. אך הרכב האוכלוסיה כיום בקיבוצים אינו מסוגל לפתח עם את ענף הכדורעף. מרכז־הכובד עובר לעיר. ההוכחה היא בצמרת הטבלה. לבד ממטה־אשר והמעפיל, הייתר בחלק העליון הן קבוצות עירוניות".

על הצפוי במשחקי הפליי־אוף אומר כגן: "הפתרון לקביעת האלופה תלוי בהפועל בת־ים. ברגע שבת־ים תחזור לרמה שהיא מסוגלת להציג היא יכולה לנצח את כל הקבוצות בארץ. כיום אין קבוצה שהיא משכמה ומעלה. אין קבוצות בטוחות. קבוצה כמו הפועל קרית־אתא, שאני קרוב אליה, היא קבוצה צעירה, שתניב את הפירות המקווים בעתיד. רוב שחקני הקבוצה הם חיילים ושניים מהשישייה התגייסו רק עכשיו: ירון טרייבנר ויורם בן־חנו. בעוד עונה־שתיים תהווה קרית־אתא גורם בצמרת. עד אז תנסה לתפוס מקום טוב ככל האפשר לקראת משחקי הפליי־אוף.

"לדעתי — מרגיש כגן — קבוצות לא רוצות לשחק במשחקי־ההכרעה נגד הפועל בת־ים. הן חוששות מהתעוררות שלה. הקרב כיום הוא על המקום השלישי. אם ננצח הערב את הפועל מטה־אשר נהיה במקום השלישי, ואז לא נשחק עם הפועל בת־ים".

רמה ירודה

לזאב כגן מילה על קבוצות התחתית: "שערוריה" זו ההגדרה על מצבן של קבוצות החלק התחתון של הטבלה. "הרמה שם היא כמו לפני 30 שנה, או הציגו רמה גבוהה יותר".

מוסיף כגן: בליגה הארצית יש שמונה קבוצות במחוז הצפון, לאחר שארבע התפרקו. גם בלאומית התפרקה קבוצה אחת, וזה אומר דרשני. רמת קבוצות התחתית מביישת את כל הליגה. חייבים לצמצם את הליגה לשמונה עד עשר קבוצות. אז תהיה הרמה מקצועית יותר. יש לשנות גם את שיטת הפליי־אוף, שהיא שיטה טובה, אך לא חשבו עליה עד הסוף. אם קבוצה מפסידה 3:0, ואחר־כך מנצחת 0:3, אז ההכרעה היא בנקודות הקטנות. זה דבר פסול. צריך לקיים משחק שלישי, ואני מקווה כי דבר זה יתוקן בשנה הבאה".

על הנבחרת אומר כגן: "רמת שחקני הנבחרת היא מעל לליגה. המסע לארה"ב היה מוצלח. אולם צריך לקחת אותו באמת־מידה נכונה. ולא לקפוץ משמחה. קנה המידה שלנו הוא באירופה. ושם לצערי אין אנו מתקדמים בצורה סבירה. אני מקווה כי טורניר־האביב הקרוב והמשימות האחרונות של הנבחרת יצביעו על התקדמות. בשלב זה אינני אופטימי".

שישיית המחזור

●
● ארנון עמיר (הפועל המעפיל).
● שי ריזון (הפועל שריד/העמקים).
● רובי פרידמן (מכבי חיפה).
● טל כהן (הפועל מטה אשר).
● אלדד לחוביין (הפועל מטה אשר).

עיקול זמני על כספי הפועל חיפה, כדורסל

מאת יואב אביב

קבוצת הפועל חיפה בכדורסל ומנהלה אביטל סיטין נתבעים על ידי חברת ספורט טורס אינטרנשיונל אינק מארה"ב לשלם 10 אחוז מסכום של 280 אלף דולר, סכום החוזים עליהם חתמה קבוצת הפועל חיפה עם השחקנים מייקל ריי ריצ'רדסון וקיט בנט מרמת־גן. כן ביקשה החברה לעקל את חשבונות קבוצת הפועל חיפה.

בבקשה להוצאת צו עיקול זמני ובתביעה שהוגשו אתמול לבית משפט השלום בחיפה נטען נגד סיטין והפועל חיפה כי התובעת רשומה כחברה זרה בארה"ב שעיסוקה הוא ייצוג ותיווך בכדורסלנים זרים. לטענת התביעה נחתם בדצמבר 86' הסכם בין הפועל חיפה למייקל ריי ריצ'רדסון לפיו ירוויח ריצ'רדסון סכום של 200 אלף דולר כסכום בסיסי בעונת הכדורסל 88/87 כשחקן בשורות הפועל חיפה.

כמו כן חתמה חיפה הסכם עם קיט בנט לפיו יקבל השחקן סכום של 60 אלף דולר כבסיס לאותה עונת משחקים.

לטענת החברה שני הכדורסלנים רשומים ברשימתה ומכח ההסכמים שנחתמו גם בינה לבין הפועל חיפה מגיע לה סכום של 10 אחוז משווי העיסקאות.

קבוצת הפועל חיפה ואביטל סיטין טרם הגישו כתב הגנה.

חמו: אני קובע לגבי שוגר

מאת יוסף חכם

מאמנה של קבוצת הכדורסל של הפועל ר"ג שנשרה לליגה הארצית אברהם חמו, הודיע אתמול כי רק הוא יוכל לגרום לכך ששחקן האנ.בי.אי שוגר ריצ'רדסון יוכל לשחק בעונה הבאה בישראל.

"אני הוא זה שהביא את ריצ'רדסון לארץ במטרה שישחק בהפועל ר"ג. ריצ'רדסון היה בבדיקות סמים כאן בישראל וכל מימצאי הבדיקות נמצאות אצלי. אני צריך להעביר את המימצאים לפיב"א והיא תחליט האם השחקן יוכל לשחק בארץ או לא" אמר חמו.

לפני משחק המזרח נגד המערב בארה"ב הודיע מזכ"ל פיב"א בורה סטנקוביץ' כי קיימים סיכויים טובים שריצ'רדסון יוכל לשחק בישראל.

משחקי חוץ הערב לשתי המובילות בלאומית

שתי הראשונות בטבלת הליגה הלאומית בכדורעף — הפועל המעפיל/עין־החורש והפועל מטה אשר — ייצאו הערב למשחקי־חוץ מסקרנים במחזור ה־19.

● הראשונה, הפועל המעפיל/עין־החורש, תתמודד ב־7 בחומה, נגד מכבי חיפה, מפתיעת העונה. על־אף הצטיינותה של מכבי חיפה תיחשב מעידה של המעפיל הפתעה גדולה. בסיבוב הראשון — 0:3 להמעפיל. ישפטו אבי ולצברג ואריה פרקש.

● באותה שעה תקיים השנייה, הפועל מטה אשר, מאבק־צמרת בקרית־אתא עם קבוצת הפועל המקומית. קרית־אתא, המקווה לשמור על מקומה השלישי, תשתדל להתנקם מול יריבתה הבכירה שניצחה בסיבוב הראשון — 1:3. ישפטו: רדו רוזנטל וגבי קראוס.

● מאבק מסקרן יהיה ב־8 בתל־אביב, בין מכבי תל־אביב והפועל העוגן. התמודדות על כרטיס הכניסה לפליי־אוף העליון. מכבי ת"א תנסה לנצל את ביתיותה ולגמול להעוגן על נצחונה בסיבוב הראשון — 2:3. ישפטו: אודי טמפלהוף ונתי תרום.

● האלופה, הפועל בת־ים, תארח ב־7 את הפועל שריד/העמקים. עדיפות לבת־ים. בסיבוב הראשון הפתיעה שריד/העמקים בנצחון — 1:3. ישפטו אלכס בוקור ואלכס ציזמריה.

● קבוצת הפועל כפר־סבא תנצח, קרוב לוודאי, באולמה את הפועל רמת־אביב (7), כמו בסיבוב הראשון — 1:3. ישפטו: אהרון קמל ופיני שמפלינר.

הטבלה

.1	הפ. המעפיל	18	8־53	35
.2	הפ. מטה־אשר	17	7־48	33
.3	הפ. קרית־אתא	17	25־43	29
.4	הפ. כפר־סבא	17	26־40	29
.5	מכבי חיפה	18	34־34	27
.6	הפועל בת־ים	17	30־33	26
.7	שריד/עמקים	17	31־27	25
.8	הפועל העוגן	17	42־19	22
.9	מכבי ת"א	17	45־18	21
.10	הפ. רמת־אביב	17	46־16	20
.11	אליצור ת"א	18	54־15	18

לאהרון להב
אתך באבלך
במות
האב
רות וישראל פז

החוטפים דחו הריגת בני־הערובה

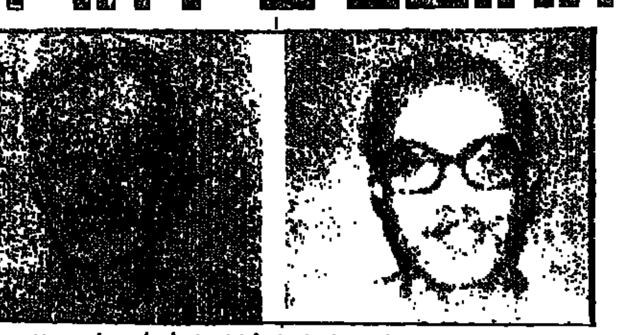

ארבעת החטופים האמריקנים (משמאל לימין): טרנר, סטין, פולהיל וסינג (צילום: אי.פי.)

(סוף מעמוד ראשון)

שלושת הפרופסורים האמריקניים שחטפו, לא תהיה לארה"ב ברירה, אלא להגיב במהירות ובהחלטיות על־ידי תקיפת מטרות מחבלים בלבנון.

תגובה כזו תתבטא, לדבריהם, בתקיפה מן האוויר על־ידי מטוסי הצי האמריקני השישי בים התיכון.

אשר לתביעת המחבלים, שישראל תשחרר 400 מעמיתיהם הכלואים בדרום־לבנון ובישראל, אמרו מקורות בבית הלבן ובמשרד החוץ האמריקני, כי ארה"ב אומנם לא תבקש מישראל להכנע לדרישה, אך תמנע בה בעת מלבקש מישראל לא להכנע לתביעה זו. „בסופו של דבר, זו חייבת להיות החלטה ישראלית", אמרו המקורות.

שליחו המיוחד של הנשיא רייגן, גנרל ורנון וולטרס, הודיע אמש, בראיון ברדיו מונטה־קארלו, כי ארה"ב לא תבקש מישראל להסכים להחליף את 400 המחבלים הפלש־תיניים בבני־הערובה האמריקניים בלבנון. „שכן זו תהיה סחטנות ללא קץ".

לא ניכנע לסחטנות

הגנרל אמר: „קשה מאוד להיכנע לסחטנות, בלי שזו תתחדש ללא הפסק".

כן אמר, כי הנוכחות הצבאית האמריקנית בקירבת חופי לבנון „מועילה לגבי כל האפשרויות", ואינה קשורה בהכרח באיומים להרוג את בני־הערובה האמריקנים.

ארמירל ויליאם קראו, הרמטכ"ל של צבא ארה"ב, אמר אתמול בוושינגטון, כי הצי ה־6 מוכן לבצע כל פעולה שעליה יצווה הנשיא רייגן. אך הוא סרב לדון באופציות הצבאיות של ארה"ב.

דובר משרד החוץ האמריקני, צ'רלס רדמן, אמר אתמול, כי אל לחוטפים להאמין, שהם יכולים לשכנע את וושינגטון ללחוץ על ישראל, כדי שתשחרר את 400 המחבלים, באיום להרוג את בני־הערובה.

דובר הבית הלבן, מרלין פיצווטר, אמר, כי ארה"ב אינה מקיימת מגעים עם ישראל בעניין שיחרור המחב־לים, ומדיניותה היא לא לשלם כופר נפש ולא לעודד מדינות אחרות לעשות כן.

לא היתה פנייה

במשך יום אתמול לא היתה כל פנייה אמריקנית לישראל בעניין תביעת חוטפי האמריקנים בלבנון לשחרר 400 מחבלים, הכלואים בדרום־לבנון ובישראל.

גורמים מדיניים בירושלים ציינו, כי ישראל רואה את הנושא כאמריקני.

עם זאת יתכן, שקויימו מגעים בין ישראל לארה"ב באופן בלתי־רשמי.

מלשכת ראש הממשלה נמסר, כי יצחק שמיר מתנגד לכניעה

לטרוריסטים, אם רוצים לחסל את התופעה אחת ולתמיד.

פרס: לא פנו אלינו

שר החוץ שמעון פרס, אמר אתמול, כי ישראל לא תמלא אחר תביעותיהם של החוטפים. בשיחה עם כתבים, לאחר פגישת תידרוך עם וועדת הכנסת בירושלים, אמר פרס: „שום איש לא פנה לישראל וישראל לא תנקוט כל יוזמה בעניין זה."

פרס הוסיף, כי ישראל אינה יודעת אפילו מי הם 400 האסירים שהחוטפים דורשים את שחרורם.

יש סיבוכים

פרס הביע ספקות בקשר להצעתו של מנהיג תנועת „אמל", נביה ברי, לכלול את הנווט הישראלי, השבוי בידי אנשיו, בחילופי שבויים תמורת בני־ערובה. „כאשר קוראים בתשומת־לב את דברי ברי, ניתן להבחין מיד בסיבוכים הכרוכים בדבר," אמר פרס.

מקורות מדיניים הסבירו, כי יהיה קשה מאוד לממשלת ישראל להחליף מספר גדול של מחבלים פלשתיניים מורשעים תמורת הנווט הישראלי. נוכח הזעקה הציבורית שקמה ב־1985, כאשר שוחררו 1,150 מחבלים ערביים תמורת שלושה חיילים ישראליים שבויים.

רבין: בטיפולה של ארה"ב

שר הבטחון, יצחק רבין, אמר אתמול, כי ישראל לא תשמש „בנק בין־לאומי" שייכנע למעשי סחטנות של איזה שהוא אירגון טרור בעולם.

בקבלת־פנים, שנערכה בבסיס חיל־הים לצוות הספינה, ששבה בסוף השבוע עם 50 מחבלים, אמר שר הבטחון, כי הנושא, נמצא בטיפולה של ממשלת ארה"ב. ואם וכאשר ארה"ב תפנה אלינו — נשקול מה לעשות. עם זאת הרגיש, כי ארה"ב, על־פי מדיניותה, נחושה בדעתה לא להיכנע לטרור ולמעשי סחטנות של מחבלים.

בהתייחסו לנווט הישראלי, אמר רבין, כי ישראל רואה ב„אמל" את האחראית לחייו ולשלומו של הנווט, על־פי הודעתו של נביה ברי, כי הוא נמצא בידי אנשיו.

עוקבים בדאגה

מאות סטודנטים לבנוניים מודאגים התקהלו אתמול בקבוצות קטנות סביב מכשירי רדיו בקמפוס של אוניברסיטת ביירות, תוך ציפיה לחדשות על גורלם של ארבעת הפרופסורים.

„רצח המורים הללו משמעותו תהיה רצח 2,500 סטודנטים בלבנון," אמר אחד הסטודנטים במרירות, בשיחה עם כתב.

2,500 הסטודנטים ו־150 אנשי סגל־ההוראה של האוניברסיטה מקיימים שביתת־מחאה מאז נחטפו ארבעת הפרופסורים. סטודנטים ומורים נראו אתמול מתגודדים על מדרגות הפקולטות ברחבי הקמפוס, תוך כדי שיחות עירניות על האיום להוציא את הפרופסורים להורג. כרזות בגנות החטיפות מתנוססות ברחבי הקמפוס. „החינוך שלנו בסכנה — הצילו אותו" — נאמר באחת הכרזות.

בון נרתעת

בבון מסרו מקורות ממשלתיים, כי ממשלת גרמניה המערבית לא תיענה לבקשת ארה"ב להסגיר לידיה את המחבל הלבנוני מוחאמד עלי חמאדי, החשוד שהשתתף בחטיפת מטוס „טי.וו.איי." לביירות, ביוני 1985, כל עוד מוחזקים שני מערב־גרמנים כבני ערובה בלבנון. (ע"ר, ע"צ, איי.פי.)

זו הודעתנו האחרונה

(סוף מעמוד ראשון)

רואים, כי ישראל לא תעשה את השירות הקל ביותר לבעלת בריתה האסטרטגית אמריקה, כדי שארבעה אמריקנים ישוחררו. אם ישראל איננה מוכנה לשקול מחדש את עמדתה, על העם האמריקני להפעיל לחץ על ממשלתנו לשכנע אותה לשקול מחדש את קשריה עם ישראל, לפחות אחרי מותנו.

„הפעילו לחץ!"

„שוב אנו מודיעים, כי נוצא להורג בחצות הלילה. עד אז, אם אתם אוהבים אותנו ולבבותיכם פועמים למעננו, הפעילו לחץ על ישראל לגלות רצון טוב. תבטיח נא ישראל לארגון, ברורות ורשמית, כי 400 המוג'הדין הפלשתיניים ישוח־ררו. אחרת, לא נהיה בחיים אחרי חצות הלילה, שעת הפרידה.

„לבסוף, אנו מבקשים מכל כלי־התיקשורת, וביחוד מכלי־התיקשורת האמריקניים, להפיץ מסר זה, המהווה את הרצון האחרון של כמה קורבנות של העקשנות הישראלית חסרת ההתחשבות.

„אנו מזהירים את ארה"ב לא לערוך התקפה על מדינה כל שהיא, ביחוד לבנון, כדי שלא יסוכנו חייהם של אורחים אמריקניים.

שלוש חתימות

„שמעי, אהובתי, אינני רוצה עוד לראות אותך בוכה. אמרי להם לשחרר את ה־400. אני אוהב אותך וירג'יניה. אלן סטין, בעל. (למכתב צורף תצלום של סטין, ובו הוא נראה — מחייך.)

„באדר, אני אוהב אותך. אני מקווה כי שלום לתינוק. התפללי ועזרי לנו, אני מבקש ממך. ג'ס טרנר, בעל.

„פורדה, אני אוהב אותך. מצטער שהסתבכתי בעסק־ביש. אהבתי לאמא, ס. רב. ולשתי המשפחות שלנו. לסטודנטים שלי. מצטער שאכזבתי אותם. ביחוד את לוסי ומייקל. רוברט ב. פולהיל".

תחינת הנשים

הנשים של שלושת בני־הערובה התחננו אמש בסמוכי לפני החוטפים לא להרוג את בעליהן ולאפשר זמן למו"מ.

„בבקשה, בבקשה, חוסו על חיי בעלינו. בבקשה, האמינו, כי נעשה כל אשר לאל ידינו להבטיח את מילוי תביעותיכם", אמרה אשתו של רוברט פולהיל, פיריאל, במסיבת עתונאים בביירות, שלוש שעות לפני מועד פקיעת האולטימטום.

אשתו של אלן סטין, וירג'יניה, אמרה: „בבקשה, תנו לנו ארכה כדי לראות את הפירות של מאמצינו, המאמצים של העם בלבנון והמאמצים של העולם".

אשתו ההרה של טרנר, באדר, אמרה: „אנו עושות כמיטב יכולתנו כדי להביא לשיחרורכם". (ע"ר, ע"צ)

מחלוקת על הנוסחה לסיום

(סוף מעמוד ראשון)

מול יהודה ושומרון.

עוזי ברעם: לא נתחבא, התק"ם וההקלאות קשורים במערך. לא נסחר להגן על ההקלאות בכל פה. התנהגות הליכוד היא גנגסטרית חסרת תקדים. שמיר ונסים עומדים חסרי אונים מפני הליכוד, אף אחד מהם אינו מסוגל להביא לכלל החלטה.

ע. וייצמן הצטרף לדעת שחל: מעכשיו הממשלה סיימה את דרכה. עתה ממתינים לראות מה יהיה הגב שישבור את גב הגמל הקואליציוני.

ראש מועצת שדרות אמיר פרץ אמר כי ההתמודדות האמיתית היא בין עירי הפיתוח ליו"ש ולא עם הקיבוצים. משום שביו"ש ועירי הפיתוח מדובר על תוספת תקציבית ואילו בקיבוצים מדובר על פריסת חובות.

מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר אמר שהליכוד חילק מחמאות לעירי הפיתוח ואילו להתנחלויות חילק כספים. בתמורה קיבל הליכוד את קולות התושבים מערי הפיתוח. השר גד יעקובי גילה כי הציע בוועדת שרים לסווג מחדש את ערי הפיתוח לפי המרחק שלה ממרכז הארץ. לדעתו אין הצדקה להגדיר כיישוב סוג א' יישוב הנמצא מהלך חמש דקות נסיעה מכפר־סבא.

וייצמן: בחירות ב־87'

ע. וייצמן העריך כי הבחירות ייערכו ב־87'. יעקובי העריך שב־88'. על כך העיר וייצמן: הייתי שומר אותך כמ.פ. רזרבי. יעקובי: במלחמת לבנון ישבת בקיסריה ושתקת. מה אתה מחלק לי תפקידים. במהלך הישיבה התפייסו השניים ולחצו ידיים.

לישיבתה של סיעת המערך קודמה פגישה בין נציגי הסיעות: אורי שחל ורמון (מערך) נסים קורפו קופמן ווינשטיין (ליכוד) הליכוד תבע שהמערך יתחייב מראש לתמוך בכל הצעה של האוצר, בוועדת הכספים מראש.

המערך הודיע כי ידון בכל הצעה לגופה, אך יסתייג מכל הצעת האוצר אשר תוגש בניגוד להסכם הקואליציוני. על כך הגיב השר נסים: עכשיו ברור, שאתם מתכוונים לא לאשר כל הצעה. אם כך תחוורנה הצעותי לקבינט ושם יוכשו תיקו.

מרכז סיעת הליכוד בוועדת הכספים אריאל ויינשטיין: איננו רוצים מנצחים ומנוצחים. אנו רוצים פרוצדורה זהה ביחס לקבלת ההחלטות בוועדת הכספים. בתוך שעתיים הסתיימה הישיבה ללא סיכומים, שני הצדדים יצאו להתייעצויות עם ראשי המפלגות.

סיעת הליכוד נפגשה אתמול עם ראשי ערי הפתוח והמתנחלים ביו"ש, אך לא הגיעה לכלל סיכום מיידי. סגן ראש־הממשלה דוד לוי הסכים לדברי יו"ר ערי הפתוח, שאול עמור, כי אין לאשר פריסת חובות לתק"ם, ללא אישור תקציב לערי הפיתוח וליו"ש. השר לוי אמר שעניינו של הליכוד איננה צרה בקיבוצים, אך יש לעגן את כל הכספים בתקציב בבת אחת. רון נחמן, מאריאל, אמר שאין ביישוב, המונה 6000 נפש תחנת מגן דוד הוספכים את המתנחלים לאזורים מסוג כ'. עותניאל שנלר, יו"ר יש"ע, תומך בסיוע לכל המגורים, לרבות התק"ם.

לא אוטומטית

בהתייעצות שנערכה אמש בלשכת שר החוץ שמעון פרס שבה השתתפו השרים משה שחל וגד יעקובי וכן הח"כים עוזי ברעם ודשי אודי ומזכירי התק"ם הוחלט כי מפלגת העבודה לא תתחייב בעתיד לאשר כל הצעה של האוצר להקצבת כספים ליו"ש. בהתייעצות נאמר כי אמנם בקווי היסוד של ממשלת האחדות מדובר גם בהתנחלויות, אך נאמר גם, כי יש להגיע להסכמה בין שתי המפלגות (הליכוד והמערך וכל הקשור להן). על כן הוחלט אמש כי גם בעתיד כל הצעת סיוע להתנחלויות ביו"ש חייבת להיות בהתאם להסכם הקואליציוני ולא תנתן אוטומטית ע"י האוצר.

שמיר איים על חבריו

אתמול נועד רה"מ יצחק שמיר עם חברי הליכוד בוועדת הכספים של הכנסת ודרש מהם בתוקף לסיים את המרד נגדו ונגד שר האוצר משה נסים ולהגיע להסכם מהר עם המערך על ענייני התקציב והיתרה לתק"ם. שמיר איים שאם לא יושג הסכם כזה, לא יהיה מנוס ממשבר ממשלתי ומבחירות חדשות וציין „שהאשמים בכך לא יהיו במערך".

שמיר התייחס בדבריו למרד שאורגן ע"י אנשי השרים דוד לוי ואריאל שרון מבלי לנקוב בשמם. הוא דרש מהח"כים של הליכוד להגיע לעמדה מוסכמת עם שר־האוצר משה נסים שאף הוא נכח בפגישה.

בעוד שמיר עוסק במלאכת השכנוע הגיע אל ח"כ יהושוע מצא טלפון בהול משר השיכון דוד לוי. לוי דרש ממצא שלא יגיע לשום הסכם ולשום פשרה. ח"כ מצא העביר פתק לח"כ חיים קופמן מתומכיו של השר לוי בו נכתב: „דוד דורש שלא ניכנע".

הצעת הליכוד

למרות ניסיונות ההפרדה של לוי נאלצו קופמן ומצא ליישר קו עם יתר הח"כים של הליכוד ולנסות להציב בפני המערך אפשרות של הסדר. לאחר שרה"מ שמיר עזב את לשכתו המשיכו הח"כים במו"מ עם שר־האוצר נסים, עד אשר סוכמה הצעה לפיה יאושר התקציב, תאושר הבקשה של הסיוע לתק"ם, אך היא תחולק ל־4 חלקים ולכל חלק יידרש אישור מחודש של ועדת הכספים. כמו כן הוחלט שהשר נסים יעביר כסף להתנחלויות, לאחר בדיקה של המסמך שיוגש לו ע"י מתנחלי גוש אמונים.

„לא תהיה צמיחה"

(סוף מעמוד ראשון)

שגיאות העבר

„דווקא כאשר תוקפים הכל את הריבית ששררה במשק ותוקפים את כל תחלואי התק"ם, החקלאות ועיירות הפיתוח — חוזר בנק ישראל על שגיאות העבר", אמר גילרמן. בעקבות העלאת הריבית החודשית צפוייה העלאת ריבית הזכות שמשלמים הבנקים על פקדונות שקליים, אולם שיעורי הריבית הזו תלויים במצב הנזילות של הבנקים ואין כל בטחון בכך שריבית הזכות תעלה בשיעור זהה לשיעור עליית הריבית במשק, כלומר מ־19 ל־31 אחוז על בסיס שנתי.

לרסן האשראי

בבנקים אמרו אתמול, כי הצעד הזה היה דרוש, אולם היתה הפתעה מסויימת משיעור העלאת הריבית — ב־63 אחוז. בבנקים רואים בכך מדיניות מרסנת מאוד שנועדה להילחם בגידול החד באשראי ומצד שני — לסייע בעצירת גרעונות הנזילות אליהם נקלעו הבנקים בחודשים האחרונים.

עוד מציינים בבנקים, כי הורדת חובת הנזילות שלהם על כספי העו"ש, התק"מ והתפ"ס ל־30 אחוז בשנה תשחרר עבורם מקורות כספיים. יצויין, כי בעקבות העלאת הריבית על־ידי בנק ישראל יעודכנו בהתאם שיעורי הריבית על משיכות היתר בבנקים.

„לא תהיה צמיחה"

העלאת שיעורי הריבית ע"י בנק ישראל דווקא עכשיו תערער את היציבות במשק קבע ארנון טיברג מנכ"ל התאחדות התעשיינים בהתייחסו להודעת בנק ישראל על העלאת שיעורי הריבית באחוז אחד לחודש.

טיברג אמר שלא היה צורך בצעד זה משום שבחודשים הקרובים צפויים מדדים גבוהים בהתאם לתוכנית הכלכלית של הממשלה. בעבר העלה בנק ישראל את הריבית וטען כי הוא עושה זאת בגלל המדדים הנמוכים. מה טעם בהעלאה זו שואל טיברג.

לדבריו מנהל בנק ישראל מדיניות שגויה במקום מדיניות תקציבית מרסנת. בתנאים כאלה אין שום סיכוי שתהיה צמיחה במשק או שמישהו יהיה מוכן להשקיע במשק.

מבדיקה שערך כתבנו עולה, ששיעור הריבית הריאלית במונחים שנתיים על חשבונות חח"ד יגיע עד 30־40 אחוזים. הבנק לא התחייב ששיעור הריבית יירד בחודשים הקרובים וציין רק שהירידה תתאפשר אם לא יעלה הגרעון התקציבי וייבלם הגידול באשראי.

מנגנון לעיסקת החבילה

התעשיינים בלשכת המסחר מחו אתמול נמרצות על צעדו של בנק ישראל וציינו שהוא מנוגד לרוח הסכם עיסקת החבילה ויגרום לערעור היציבות במשק. גם נציגיהם של גופים במצוקה מחו על מדיניות הבנק המרכזי אשר יתרום להגדלת חובותיהם לבנקים.

תגובה זועמת

התעשיינים והסוחרים הגיבו אתמול בזעם על החלטת בנק ישראל להעלות את הריבית הבנקאית. „כוונת בנק ישראל להעלות את הריבית הבנקאית היא צעד אומלל שיגרום נזק חמור למשק", אמר אמש נשיא איגוד לשכות המסחר, רני גילרמן. להערכת גילרמן, ייקור הריבית יגרום לערעור אמון הציבור בתוכנית הכלכלית ויסכן את היציבות המשקית. „לא ייתכן לדרוש מהציבור איפוק וריסון ומצד שני לייקר בהתמדה את מחירי התשומות הנמצאות בשליטת הממשלה".

טלקס

● הופיע „פורום" - בטאון מפ"ם ברוסית

„הפורום", ירחון מספר 2 בשנה הרוסית, בטאון מפ"ם בקיבוץ הארצי, בעריכתו של ברון שלי קרוט (נגבה), הופיע בדפוס וחולק למינויים והפצה בקרב עולי בריה"מ החדשים והוותיקים.

בפורום משתתפים פעילי עליה מסוריביה בבריה"מ ועולים מרוסיה, והוא מכיל רשימות ומאמרים על בעיות קליטה והשתלבות העליה הרוסית בחברה הישראלית. (שע"ה)

● „יד שרה" מסייעת לבתי־חולים

אגודת „יד שרה" בבת־ים תענה לפניות בתי־החולים באיזור ומשאילה להם ציוד אורטופדי עבור חולים מנותחים. בנוסף לפעילות השוטפת של האגודה בהשאלת ציוד רפואי ל־300 חולים מוגבלים.

לאחרונה החלו צוותי מתנדבים של האגודה גם להגיש סיוע ביתי לחולים קשים המקבלים טיפול שוטף בתוך הקהילה. המתנדבים עוסקים במלאכות בית שונות החל בשמרטפות ועד לעזרה בבישול. אשר שולמי

● ישראלים נעצרו במצרים בחשד שהפיצו דולרים מזויפים

כוויית. – העתון הכוויתי „אל־נהצה" מוסר. כי הקונסוליה הישראלית בקהיר הודיעה, שעשרות תיירים ישראליים נעצרו במצרים בחשד שהפיצו דולרים מזויפים בשווקים המצריים.

השלטונות המצריים, בדרישה של הקונסוליה הישראלית, עוצרים כמעט מדי יום תיירים ישראליים בחשד שהם מחזיקים מטבע זר מזויף. השלטונות מחזיקים אותם לפרקי־זמן ממושכים והם עוברים חקירות ממושכות, מכות ועינויים.

עוד הוסיפו הדו"חות, כי השגרירות הישראלית וכן הקונסוליה הישראלית בקאהיר התערבו כדי להחזיר לתיירים את הכסף שהוחרם, אך ללא הועיל. כי ביקשו להפסיק את התופעה של מעצר התיירים הישראלים אלא שהשלטונות המצרים ראו בכך התערבות ישראלית בענייניהם הפנימיים של מצרים.

הקונסול הישראלי במצרים יצחק עטאר, אמר לדברי העתון, כי מה שעושים השלטונות המצריים לישראלים אינו נסבל עוד וכי השלטונות מתייחסים אליהם בעוויות רבות. כתב העתון. (ע"א)

עיריית ירושלים
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
(להלן: החוק)
בב/600/86
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר סילמן ישראל והלן הגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן: הוועדה) בקשה להתרת הקלה בכס — גוש 39 חלקה 37, ברחוב רבי כהנוב, שכו' חסר בירושלים — דהיינו: בניה בקיר משותף וחזית משותפת בעתיד עם חלקה מס' 36.
את ההתנגדויות להתרת קיר משותף וכל אשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23, ירושלים.
ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום, פרט ליום ו' בין השעות 12.00–14.00.
אברהם כהילה — סגן ראש העיר
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

מחיר הנפט הגולמי עלול לעלות ל־25 דולר החבית

לונדון. — מחירי הנפט הגולמי עלולים לעלות בקרוב מ־18 ל־25 דולר החבית, בעקבות ההסכם שהושג באחרונה בין סעודיה לבין חברות הנפט האמריקניות הגדולות — ציינו פרשנים כלכליים בלונדון, על־סמך ניתוח נתוני השוק.

הם ציינו, כי ההסכם חיזק את האמון בהצלחת מדיניות התפוקה והמחירים של אופ"ק.

שרי הנפט של המדינות הערביות במפרץ הפרסי חזרו והצהירו אתמול, כי הם תומכים במאמצי אופ"ק לייצב את מחירי הנפט בעולם ברמה של 18 דולר החבית, באמצעות הגבלת התפוקה.

שש המדינות החברות במועצה לשיתוף־פעולה במפרץ מפיקות יחדיו כחמישית מכלל תפוקת הנפט העולמית. שש הן סעודיה, איחוד הנסיכויות הערביות, כוויית, קטאר, עומאן ובחריין. ארבע הראשונות חברות באופ"ק ושתי האחרונות מאמצות את המדיניות של הארגון, אף שאינן חברות בו. (ע"ר)

ארגון איסלמי קיצוני שזמם להפיל המשטר נחשף במצרים

קהיר. — שלטונות הבטחון המצריים חשפו ארגון איסלמי קיצוני, הפועל בחוגי סטודנטים אקדמיים, ועצרו 40 מחבריו — מוסר העיתון „אל־אהראם".

החקירות מתנהלות בחשאיות מוחלטת, בגלל הקשר שיש לארגון עם מדינה זרה, המממנת אותו ומפקחת על פעולותיהן, מוסר העיתון.

רשויות החקירה מציינות, כי לארגון יש סניפים בכמה מדינות ערביות ומטרתו להפיל את השלטון בכוח: חברי הארגון פרטו בחקירות את תוכניותיהם.

צפוי, שהחקירות יסתיימו בשבועות הקרובים ואח"כ יועבר הדיון לבית־הדין העליון לבטחון המדינה. (ע"מ)

„היפהפיה המרדימה מפלורידה" — סיפור רע לאנשי עסקים

פורט לודרדייל, ארה"ב. — רשת של יפהפיות מצויידות בסמי הרדמה פועלת עתה בדרום־פלורידה: הן מרדימות אנשי־עסקים אמידים ושודדות אותם — מסרה המשטרה.

החוקרים מעריכים, כי רשת זו היתה אחראית בששת החודשים האחרונים ל־20 מקרים של שוד באמצעות הרדמה, שבכל אחד מהם נשדדו 10,000 עד 20,000 דולר. עד כה נעצרה רק אשה אחת, אך המשטרה עלתה על עקבותיהן של שתיים נוספות.

הנשים הצעירות, בנות 25 עד 35 שנה, מאתרות את קורבנותיהן במועדוני־הלילה ובמלונות־הפאר של פלורידה. כאשר אחת מהן מזמנת אל קורבנה, היא בוחשת סם־הרדמה במשקה של איש העסקים, כדי לנטרל אותו ולשדוד אותו.

המשטרה חוששת, ששיטה זו תגרום להריגת בני־אדם, בשל עוצמתם של הסמים. „שניים מהנשדדים היו שרויים בעילפון במשך 12 עד 17 שעות ואינם זוכרים דבר." אמר אחד הבלשים. בהזכירו, כי במעשי־שוד דומים בניו־יורק, בלוס־אנג'לס ובשיקאגו, מתו מספר אנשי עסקים ממנת־יתר של סמים. (ע"צ)

„אנשי צפרדע" פלשתינים נעצרו בחלדה

פאריס. — „אנשי צפרדע", שהשתייכו לאש"ף, נעצרו באחרונה בחוף חלדה בלבנון — מוסר העיתון „אל־זמן".

לדברי העיתון, נחתו קבוצות „אנשי צפרדע", המשתייכות לארגון פלשתיני באיזור חלדה, סמוך לחוף הרחצה העממי. הם נעצרו והועברו למקום אחר לצרכי חקירה.

אין העיתון מוסר פרטים על מספרם ועל מועד הנחיתה ולאיזה ארגון הם שייכים. (ע"מ)

הדולר שוב יורד: „ארה"ב מעוניינת בירידה נוספת"

לונדון. — הדולר ירד אתמול בשיעור ניכר של 5 פניג מערבי־גרמניים בשוקי־המטבע העולמיים, לאחר שקודם לכן עלה ערכו.

המומחים סברו, כי באחרונה חל שיפור בכלכלה האמריקנית, וכי קבוצת חמש המעצמות המערביות העיקריות תתכנס בקרוב כדי לפעול בתיאום לבלימת הירידה בערך הדולר. בעקבות כך, החלו גורמים רבים לרכוש את המטבע האמריקני.

אולם לאחר מכן התחיל ערכו לרדת מחדש, לאחר ששר האוצר האמריקני, ג'ימס בייקר, אמר בטלוויזיה, כי חמש המעצמות לא תיכננו פגישה כלשהי.

בעקבות כך, שוב חוששים הסוחרים, כי ארה"ב מוכנה להניח לדולר להמשיך לרדת, כדי שהיצוא שלה יגבר וכדי לצמצם את הגרעון המסחרי העצום שלה.

אחרי דברי בייקר, ירד הדולר ל־1.83 מארק ולסביבות 153.50 ין. (ע"ר)

● צריף ששימש לאיחסון פרחים, השייך לרעייתו של השופט זילבר בחיפה, הוצת אתמול בבוקר בבנימינה. הצריף נשרף כליל על תכולתו.

● לאחרונה נערך תרגיל מטה וביצוע למרכז ההפעלה ומטות ההפעלה של מערך מל"ח פיקוד צפון.

● רשות הניקוז של הגליל המערבי, בשיתוף עם איגוד ערים לאיכות הסביבה ומשרד־הבריאות, החלו בפעולה שנועדה למנוע את המשך זיהום נחל הנעמן, בשפכים ובכימיקלים המוזרמים אליו מ־מפעלים באיזור.

43 חיילים נהרגו כשמורדים הפילו מטוס באפגניסטאן

איסלאמאבאד. — מורדים מוסלמיים אפגניים הפילו אתמול, באמצעות טיל, מטוס בקירבת גבול פקיסטן, והרגו 43 אנשי־צבא שטסו בו — מסרו דיפלומטים.

דיפלומט אחד טען, כי היה זה מטוס נוסעים וכי נהרגו 30 איש, כולל נשים וקשישים מלבד ששת אנשי הצוות. אולם דובר המורדים אמר, כי היה זה מטוס־תובלה של חיל־האוויר האפגני, ו־43 האנשים שנהרגו היו כולם אנשי־צבא אפגניים. (ע"צ, ע"ר)

ארה"ב מברכת על שיחרור מתנגדי משטר בבריה"מ — דורשת להגדיל מספרם

וושינגטון. — ארה"ב ברכה אתמול על הידיעות בדבר שיחרור מתנגדי משטר בבריה"מ, אך קראה למוסקווה לשחרר את כל אסירי־המצפון, [illegible] ולהתיר לכל היהודים, המבקשים זאת, להגר. [illegible] דובר משרד החוץ האמריקני, צ'רלס רדמן, אמר: „ארה"ב תעקוב מקרוב [illegible] וצעדים חיוביים נוספים מצד ממשלת בריה"מ [illegible] השפעה חיובית על אווירת היחסים בין ארה"ב לבריה"מ." [illegible] מקווה, שהצהרות שהשמיעו באחרונה פקידים [illegible] יורשו יהודים נוספים להגר, יובילו למתן רשות [illegible] המבקשים לצאת.

[illegible] כי 98 יהודים הורשו להגר מבריה"מ בחודש ינואר, ורק 14 [illegible] בדרכם לישראל בוינה. (ע"ר, אסט"א)

● [illegible] ישראלי יתמנה לקונסול כללי של ישראל באטלאנטה, בירת [illegible] — מסר אתמול דובר משרד החוץ הישראלי. [illegible] לראשונה שערבי יתמנה לתפקיד דיפלומטי בישראל. המינוי [illegible] של שר החוץ, שמעון פרס. המועמד הוא בוגר [illegible] הגליל התחתון, אולם שמו לא יימסר לפירסום אלא לאחר [illegible]

● אלכסנדריה. — נמל אלכסנדריה נסגר אתמול מחמת סערה עזה [illegible] הגלים הגיע ל־3.5 מטרים ומהירות הרוח ל־50 קמ"ש. (ע"צ, ע"ר)

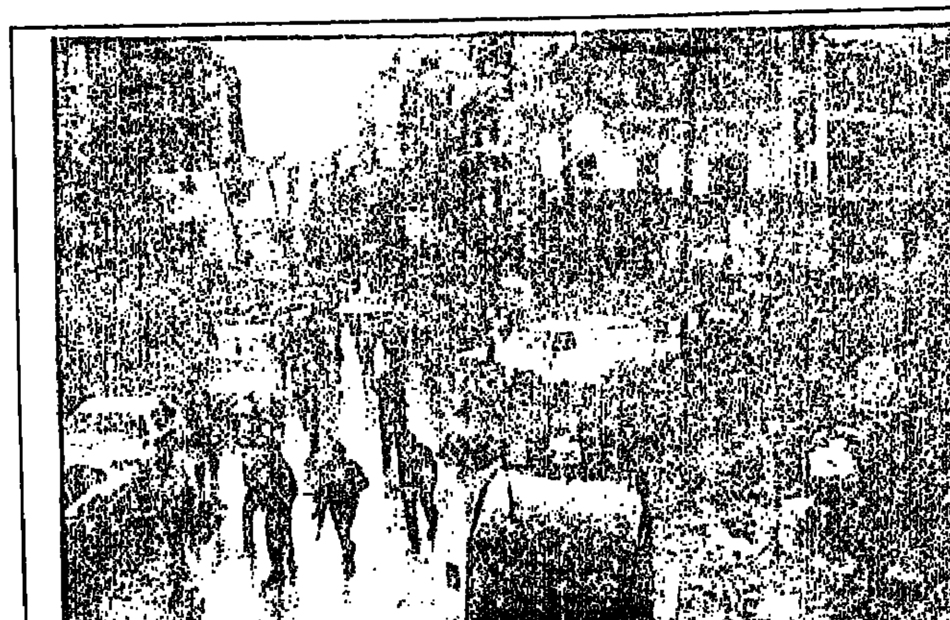

ביירות. – לפחות 15 בני־אדם נהרגו אתמול ו־40 נפצעו, בעת שמכונית תופת התפוצצה ברחוב הומה תלמידים, ברובע מוסלמי־שיעי, בדרום ביירות.

המפיצוץ אירע ברובע רואייז, בעת שתל־מידים רבים עזבו את בתי־הספר. עם סיום הלימודים. צוותי־הצלה חשו למקום בגשם שוטף וחיפשו אחר נפגעים נוספים בין הריסות בתים ובתוך מכוניות חרוכות. הפיצוץ נגרם על ידי 50 ק"ג של גז נוזלי בעל עוצמת־נפץ חזקה, שהוטמנו במכונית „מרצדס". (ע"ר) (תצלום: אי. פי)

קולומביה הסגירה לארה"ב את „סוחר הסמים הגדול בעולם"

קרלוס ריווראס, סנטור קולומביאני לשעבר מואשם בניהול רשת הקוקאין הגדולה בעולם ■ כוננות הוכרזה בנציגויות ארה"ב מחשש נקמה

ג'קסונוויל, פלורידה. — „מלך הסמים" — קרלוס להדר ריווראס, המואשם בניהול רשת הקוקאין הגדולה שבעולם, נעצר אתמול והשופט סירב לשחררו בערבות, כאשר הופיע בבית־המשפט בג'קסונוויל, בפלורידה, תחת משמר כבד.

השופט האמריקני, הארוי שלזינגר, פסק, כי החשוד, בן 37, סנטור לשעבר בקולומביה, מהווה סכנה פוטנציאלית לציבור ויש לכלוא אותו עד לפתיחת משפטו, ב־23 במארס, באשמת סחר בקוקאין.

הוא נעצר בשבוע שעבר בקולומביה, אחרי חילופי־יריות עם המשטרה, והוסגר במהירות לארה"ב. בבית המשפט כינה אותו התובע הפדרלי, רוברט מרקל, „נארקו־טרוריסט" ו„סוחר הסמים הגדול ביותר בעולם".

להדר, שנראה עייף מאור, כפר באשמה. הוא היה מוקף שישה סוכנים פדרליים חמושים, שעקבו מקרוב אחר הנוכחים באולם בית־המשפט, שהיה מלא מפה לפה. סוכנים פדרליים אחרים, חמושים בנשק אוטומטי, סיירו סביב בית־המשפט.

שלטונות ארה"ב, החוששים מפני פעולות־גמול של סוחרי־סמים קולומביאניים, הכריזו על כוננות בנציגויות האמריקניות ברחבי העולם.

להדר מואשם, כי הוא המנהיג של „קרטל מדלין", רשת, שבסיסה בקולומביה, ואשר סבורים כי היא אחראית ל־80 אחוז מהקוקאין המוברח לארה"ב. הסגרתו בוצעה על סמך כתב־אישום, שהוצא ב־1981 בג'קסונוויל, ואשר האשימו בניהול רשת, שהבריחה יותר מ־4 טונות קוקאין לארה"ב ב־1979 ו־1980.

אם יורשע, הוא צפוי למאסר עולם.

בקולומביה היה להדר קשור בגל של מעשי אלימות נגד שופטים, אנשי משטרה ועיתונאים, שהתנגדו לסחר־הסמים המשגשג. (ע"ר)

ילדה בת שנתיים מובאת למנוחתה בארון־קבורה מאולתר בעתרת אמפארי, בסרי־לאנקה. היא היתה אחד מ־27 בני־אדם, בכללם תינוק בן פחות מחודשיים, שנטבחו ביום א' בגרזנים בידי מורדים טאמיליים. (צילום: אי.פי.)

עובדים משיגים באלימות הטבות שלא יקבלו בבוררות

— קובל יו"ר המוסד לבוררות מוסכמת, השופט בדימוס צבי ברנזון ● „דיבור אינו דיבור, התחייבות אינה התחייבות"

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" וכתב עתי"ם

יו"ר המוסד לבוררות מוסכמת, השופט בדימוס צבי ברנזון, אמר כי שכרן של האחיות הוא הגבוה ביותר מכל קבוצות העובדים בבתי־החולים הממשלתיים, והממשלה נכנעה לתביעות האחיות, למרות פסיקת המוסד לבוררות מוסכמת שהעלה את שכרן ב־12 אחוז. אילו האחיות היו מקבלות את פסיקת המוסד, היה נמנע סבל רב מהחולים — אמר.

יו"ר המוסד לבוררות מוסכמת, דיבר אתמול במסיבת עיתונאים בבית־אגרון בירושלים, לרגל עשר שנים לקיומו של המוסד. הוא תקף את קבוצות העובדים, המנצלים את כוחם „להפריע ולהזיק", כדי להשיג לעצמם הטבות שכר, וגוררים אחריהם מגזרים נוספים. השופט בדימוס ברנזון אמר עוד, כי הממשלה ומוסדות ציבוריים אחרים אינם עושים די, כדי ליישב את סכסוכי העבודה במשק, במסגרת המוסד לבוררות מוסכמת.

„ועדי העובדים הם כלי־כולים ביחסי העבודה, אינם מקיימים הסדרים קיימים, דיבור אינו דיבור, התחייבות אינה התחייבות. באמצעי לחץ הם משיגים את מבוקשם בין אם צודק או לאו. יש רתיעה של נציגויות העובדים לבוא למוסד לבוררות מוסכמת, כי אצלנו הם ישיגו את מבוקשם רק אם זה צודק", אמר השופט ברנזון והוסיף: „באמצעים אלימים הם משיגים הרבה יותר מאשר יוכלו להשיג אצלנו, וזו אחת הסיבות שהמוסד ממלא רק תפקיד חלקי בקיום יחסי עבודה תקינים".

השופט ברנזון אמר, כי כל הגופים הציבוריים הכירו בפסיקת המוסד לבוררות, לבד מהסוכנות שבעקבות פסק־דין של המוסד שתקף את הנהגת הסוכנות, הפסיקו לפנות למוסד. באותו פסק־דין, תקף המוסד לבוררות מוסכמת את תנאי השכר של העובדים הבכירים בסוכנות, כאשר כל מנהל מחלקה זוכה לתנאים של מנכ"ל משרד ממשלתי, וכל ראש־לשכה זוכה לתנאי שכר של שר בממשלה. „הדבר לא מצא־חן בעיני ראשי הסוכנות והם הודיעו, כי הם מסתלקים מחברות במוסד", אמר השופט ברנזון.

בעשור שבו קיים המוסד, נדונו 161 תביעות, כאשר 11 תביעות הוגשו על־ידי מעסיקים ציבוריים ואילו 150 תביעות הוגשו על־ידי עובדים.

„לאחר שבאחד מפסקיו העז המוסד לבוררות מוסכמת למתוח ביקורת על התנהגות הסוכנות והצורה הנהנתנית שבה היא מתנהלת, כאשר כל ראש מחלקה הוא בחזקת שר וכל מנכ"ל בחזקת מנכ"ל משרד ממשלתי — ביטלה הסוכנות את השתתפותה בו. גם קופת־חולים ההסתדרותית הודיעה כי לא תראה עצמה עוד חברה קבועה בו". כך קבל אתמול שופט בית־המשפט העליון בדימוס צבי ברנזון במלאות עשר שנים לקיום המוסד לבוררות מוסכמת שבראשו הוא עומד. ברנזון התריע על החולשת הזיקה למוסד זה מצד גורמים ציבוריים חשובים ובכך מתחזקת האפשרות לעיוותים במשק, מחוסר גורם חיצוני אובייקטיבי.

עליה תלולה במספר הלוקים בסרטן השד, הריאות והעיכול

כנראה בעקבות תזונה לא נכונה, ועישון ● עליה גם בשיעור הלוקים בסרטן האשכים — „ייתכן כי בשל לבוש צמוד מדי"

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

על עליה מדאיגה בתחלואת סרטן הריאות, סרטן מערכת העיכול וסרטן השד מסר אתמול מנהל מכון סרטן השד בבית־החולים איכילוב בתל־אביב, ד"ר סמריו חייציק.

לדבריו, העליה בשיעור הלוקים בסוגי סרטן אלה נובעת מתזונה לא נכונה, עישון ו... עליה בתוחלת החיים.

בתשובה על שאלה לגבי העליה במספר מקרי סרטן האשכים, אמר ד"ר חייציק כי משערים שהדבר נובע מלבוש צמוד מדי לגוף. בעבר פורסם בארה"ב על ריבוי מקרי סרטן אשכים אצל נהגי משאיות ואופניים, בשל חשיפתם לרעידות מתמשכות, אף כי קטנות, תוך־כדי נסיעה.

ב־23 בפברואר ייחנך מכון הקרנות חדש בבית־החולים „איכילוב" ובו שיפורים שהם „המלה האחרונה" בעולם בתחום הטיפולים האונקולוגיים.

ד"ר משה ענבר מהמחלקה האונקולוגית ב„איכילוב" הסביר, כי המאיץ הקווי מחליף את מקומו של מכשיר הקובלט. שניהם משמשים להקרנה, אולם יתרונו של המאיץ הקווי נעוץ בכל, שהוא מדוייק יותר במיקוד ההקרנה ופועל בדיוק באיזור שאותו רוצים להקרין. מבחינת החדירה, המאיץ הקווי מאפשר לחדור בדיוק לרקמות שאותן רוצים להקרין, בלי לפגוע ברקמות שמאחורי הגידול — דבר שאינו מתאפשר בקובלט. כמו כן, משך זמן ההקרנה והטיפול באמצעות המאיץ הקווי, קטן יותר בהשוואה לטיפול בקובלט. ככל שהדיוק רב יותר, תופעות הלוואי פחותות.

בציוד החדש הושקעו מליון ומאתיים אלף דולר.

חדרה מוחקת את העבר

הטרקטור העירוני שוב עלה על מבנה היסטורי

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

לאחר שנהרס בשבוע שעבר בית־גורביץ', מבתיה הראשונים של חדרה, ולמרות הסערה הציבורית שקמה בעקבות ההריסה, עלה הטרקטור על מבנה נוסף משנת 1896, בית־צבי, ששימש כבית־הס' הראשון בחדרה לאחר היציאה מהחאן.

ביום שבת הקרוב תיערך עצרת־מחאה נגד הריסת אתרים היסטוריים בגן המייסדים בחדרה, מול בית גורביץ' ההרוס.

חברי־הכנסת שהבטיחו את בואם לעצרת הם עדנה סולודר, יו"ר הוועדה לשימור אתרים של ועדת החינוך של הכנסת, ח"כ אלעזר גרנות, ח"כ יעקב שמאי וח"כ רן כהן.

כן הבטיחו השתתפותם תנועות נוער רבות וחברי קיבוץ גן־שמואל.

בית־צבי נבנה על־ידי שלמה נחמן בוטקובסקי שמת מקדחת. אחיו צבי סיים את מלאכת הבנייה. הבית שימש כביה"ס הראשון בחדרה והיו לימים גן־ילדים וספריה עירונית. הוא היה ממוקם במגרש של בניין מגורים משותף.

אושר הסיוע למרכז הפחם באוניב' הנגב

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

משרד האנרגיה אישר השבוע סיוע בסכום של 172,000 דולר למרכז הפחם של אוניברסיטת בן־גוריון בנגב — על כך מסר אתמול שר האנרגיה משה שחל, לנשיא האוניברסיטה, חיים אילתה.

מרכז הפחם הוא המקום היחיד בארץ בו נחקר ביסודיות נושא הפחם כמקור אנרגיה חלופית לדלק.

שחל אמר, כי כמעט כל תקציב משרדו מופנה לפרויקטים בנגב. הוא דיווח על פרויקטים נוספים בנגב, הנמצאים כבר בשלבי ביצוע, ביניהם בניית מתקן הדגמה לשריפת פצלי שמן במישור רותם.

רמת אשכול

הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי מר זאב ילין, לאשר תוכנית בניה בחלק מגרש 349 בגוש 10792 רמת אשכול. הבקשה: ברוסה בדירגות. הבנותו: 1. בליטה של 30 ס"מ במרפסות. 2. עודף שטח בניה מעל למותר.

אשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רח' ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות 08.00–11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר ינוביץ', מהנדס העיר

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים

הודעה על־פי סעיף 149 ו־151 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

גוש 6154 חלקה 132, רח' הרוגנה 14 גבעתיים. תיק בניה מס' 57

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה בקשה להקמת בית מגורים בן 3 קומות מעל קומת עמודים משולשת עם מקלט על־קרקעי.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך המועד של 14 יום החל מיום הפרסום של הודעה זו. באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישורה של הוועדה.

יצחק ירון — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, גבעתיים

כרמל מערבי

הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי משה מנדלמן וטוקרמן — לאשר תוספת בניה בקומות א' וב' ברחוב החשמ 40 (42) חלקה 38, 37 בגוש 10740, כרמל־מערבי. הבקשה: חריגה בעודף שטח בניה מעל למותר לדירה.

אשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רח' ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות 08.00–11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר ינוביץ', מהנדס העיר

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן (להלן: הוועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס בגוש 6207 חלקה 263, רח' הירקון מס' 6 — דהיינו: הקלה 6% משטח החלקה ו־2.5% עבור תוספת קומת.

כל המעוניין הרואה את עצמו נפגע על־ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. ההתנגדות צריכה להימסר לידי הוועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

אורי עמית — ראש העיר, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, רמת־גן

פרסום בקשת פירוק לחברת מוצרי בשר הכרמל בע"מ

נמסרת בזה הודעה בקשה לפירוק החברה הנזכרת לעיל על ידי בית המשפט המחוזי של חיפה הוגשה ביום 10.7.86 לבית המשפט הנזכר לעיל על ידי בצת מושב עובדים להתיישבות שיתופית בע"מ, וכי ניתנה הוראה שבקשת פירוק זו תבורר בפני בית המשפט היושב לדין בחיפה ביום 25.2.87 וכל נושה או משתתף של החברה הזאת הרוצה לתמוך במתן צו בעניין הבקשה או להתנגד לכך, רשאי להופיע בשעת הבירור, אם בעצמו או באמצעות עורך הדין שלו, והעתק מן הבקשה הזאת יינתן לכל נושה או משתתף של החברה הזאת הדורש מן החתום מטה בשלמו את התשלום הקבוע בעדה.

ב"כ המבקשים: עו"ד ראובן בילט, רחוב בילו 11, ת"א 65222

הערה: כל הרוצה להופיע בשעת בירור הבקשה האמורה חייב למסור, או לשלוח ע"י הדואר, לאיש החתום לעיל הודעה על רצונו זה. ההודעה תציין את השם והכתובת של האיש או, אם זוהי פירמה, את השם והכתובת של הפירמה. היא צריכה להיות חתומה ע"י האיש או הפירמה או ע"י עורך הדין שלו או שלהן (אם יש להם עורך דין) וצריך למסרה או — אם היא נשלחת ע"י הדואר — צריך לשלוח בזמן שיספיק למען תגיע אל החתום לעיל לא יאוחר משעה אחת אחרי הצהריים של יום 24.2.87.

„פרחים, פירות ועצי בר" הוא שמה של תצוגת צילומים חדשה שפותחת אגף הנוער של מוזיאון ישראל ביום א' 15.2 ב־3.30 אחה"צ, לכבוד ט"ו בשבט ובמסגרת שבוע שמירת הטבע. בתצוגה כ־30 צילומי צבע מרהיבי־עין של צמחיית ארץ־ישראל, בכללה שדות פרגים ואירוסים, חצלף, צבעוני החרמון, פרי הקטלב ושושן צחור. המוצגים צולמו על־ידי שי גינות, צלמת רשות שמורות הטבע. (בצילום: שושן צחור)

עין בעין — עופר ניר

הגרלה ברוטב חריף

16 שירים בקדם־אירוויזיון: מי ראשון, מי אחרון ומי במקום הטוב באמצע

זה כבר עניין של מסורת. כך, לפי חנוך חזון, איש רשות השידור, המהווה הראשי באירוע המסעיר: הגרלת סדר השירים בקדם־אירוויזיון. בשנה שעברה, שאז היתה המסורת, התקיימה ההגרלה בקפת הבימה. השנה, לא רחוק משם, במסעדה הודית „מנדוריי", בכיכר דיזנגוף, כיבוד בהתאם, חריף. מאוד.

בשנה שעברה, נתכבד בשליפת פתקי ההצבעה, גם של הנה הפעם, הוא מומין להוצאה־לפועל של מערכת הצדק הקדוש אירוויזיונית, את מי ש„הביאה את הכבוד הגדול ביותר", ציטוט שלו, גלי עטרי, זוכת אירוויזיון 79'. איזה מתח איזו דרמה!

והפור נפל. אריק סיני יפתח את הקדם בשיר „לחזור הביתה" אחריו, לפי הסדר, „די לי די" של אילנה אביטל, „כינור" בביצוע ... פישרן, „שיר" בביצוע כמה וכמה זמרים וזמרות שהורכבו לצורך העניין ובהם עמוס ברזל ודלית כהנא; „אולי הלילה" של ירון ... „מוסיקה היא נשיקה לנצח" בביצוע האחים ורדינה ... „אהובה" שישיר חיים משה. כאן, אגב, פורצת חבורת משה בתשואות ומסתבר שהוא הימר, עוד קודם להגרלה, שהוא יהיה מס' 7. יופי לו.

הלאה, השיר השמיני בקדם, בסינרמה, 1 באפריל, יהיה „קפיצון" של הבעל ואשה משה ואריה דיין אחריו, „ירושלים" בביצוע ... מרקש, בתו של זאב הקריקטוריסט ומס' עשר יהיה, אם ירצה השם, „נוסטלגיה" של אתי אנקרי.

קחו נשימה, עוד שישה שירים לפנינו. „חופה הייי" תשיר רליה ... צביקה פיק יבצע את „רומינגר" ואיתית שוקל את „הקליק". עוד שלושה — „קאוינו עולמי" של מיקי קם, „ארוביקה" בביצוע ישראלה קריבושה ו„חופה חולה" בביצוע צתן דשנר. בן דשנר. מה ישנו כולם, ממילא רוצים לחזור בקדם־אירוויזיון, או מה יוסיף ומה יגרע עוד אחד.

16 שירים, במופע שיימשך יותר משלוש שעות, עם נקודת הצבעה חדשה באולם עצמו. 16 שירים שיועמסו על האוזן ואחר מכן, רצוי עם גימיק (מה שנותן לצמדים המשפחתיים כהן ורן, סיכוי רציני), עם לגראנד־פינאל.

ובינתיים, הם טובלים, ברעות מופגנת, עוף ברוטב חריף ומחליפים קללות על השריפה כפת. בעוד חודשיים, לאחר הגמר, יישלפו הצפרניים של המפסידים, כמובן.

וכמעט שכחנו. ירדנה ארזי, מנחת אירוויזיון 79' עם דניאל פאר, תנחה גם השנה. עם יורם ארבל. הפעם, לפחות, לא יהיה מי שיוציא לו את המסך. עניין של כבוד לאומי. קדם־אירוויזיון לא מבטלים. אלי חבל.

שערי מטבע־חוץ בבנק הפועלים — 9.2.87

	היחידה	בנקנוטים: קניה	בנקנוטים: מכירה	העברות והמחאות: קניה	העברות והמחאות: מכירה	שערי יציג
סל מטבעות	1	—	—	1.6597	1.6805	1.6703
דולר אמריקני	1	1.58	1.65	1.6124	1.6326	1.6228
מרק גרמני	1	0.85	0.89	0.8641	0.8749	0.8701
לירה סטרלינג	1	2.39	2.50	2.4287	2.4590	2.4415
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2603	0.2635	0.2615
ין יפני	100	1.02	1.07	1.0430	1.0560	1.0504
גילדן הולנדי	1	0.75	0.79	0.7680	0.7776	0.7713
פרנק שוויצרי	1	1.01	1.06	1.0268	1.0396	1.0307
כתר שבדי	1	0.24	0.25	0.2446	0.2477	0.2457
כתר נורווגי	1	0.22	0.23	0.2267	0.2296	0.2280
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2293	0.2321	0.2302
מרק פיני	1	0.34	0.36	0.3479	0.3522	0.3500
דולר קנדי	1	1.18	1.24	1.2060	1.2211	1.2134
דולר אוסטרלי	1	1.04	1.11	1.0738	1.0872	1.0801
ראנד דרום־אפריקני	1	0.52	0.78	0.7697	0.7793	0.7746
פרנק בלגי	10	0.40	0.43	0.4103	0.4245	0.4209
שילינג אוסטרי	10	1.21	1.27	1.2295	1.2448	1.2364
לירה איטלקית	1,000	1.20	1.27	1.2199	1.2351	1.2243

טלקס

● נורייב – לסיבוב הופעות בפסח

הרקדן הנודע רודולף נורייב יגיע לארץ בפסח לסיבוב של ארבע הופעות עם להקה של 30 רקדנים.

נורייב, שהוא כיום המנהל האמנותי של בית האופרה בפאריס, הופיע בארץ בפעם האחרונה לפני 12 שנה.

ב־14 באפריל הוא יפתח בחיפה את פסטיבל תיאטרון הילדים. ב־15 באפריל יופיע בעין־גב, ב־16 באפריל בהיכל התרבות בתל־אביב וב־18 באפריל בבנייני האומה בירושלים. (שע"ה)

● ברית תאומות בין עכו לפיזה

עיריית עכו מקיימת מגעים עם שלטונות איטלקיים לכריתת ברית ערים תאומות עם כמה ערים באיטליה, בעיקר העיר פיזה.

ראש עיריית עכו, אלי דה־קסטרו, נפגש עם נציגים מפיזה שלהם עניין נרחב בפיזאני ובנמל הפיזאני בעכו העתיקה.

קבוצת אדריכלים והיסטוריונים מאיטליה שהתארחה באחרונה בעכו גילתה עניין במחקר ושימור אתרים היסטוריים וארכיאולוגיים הקשורים לאיטליה בעכו. עתה מתנהלים מגעים להקמת מרכז אקדמי בעכו לחקר ההיסטוריה האיטלקית בעיר.

יהודה צור

● „רם תעשיות" מייצא ברזל לארה"ב

„רם תעשיות", מפעל לייצור ברזל בניין מפסי רכבת ישנים, נחנך אתמול באשדוד בהשתתפות השר שרון, ראשי התאחדות התעשיה, השגריר הבריטי ומוזמנים רבים.

המפעל שהושקעו בו 16.5 מיליון דולר, הוא בבעלות ראובן אסא ושותפים בריטיים והוא ייצר בשלב ראשון 3000 טונות ברזל בחודש ויעסיק 100 עובדים. זהו המפעל הראשון בארץ שיוצא ברזל בניין לארה"ב. המשלוח הראשון בסך 500 טונות כבר יצא לדרכו.

רפאל גאון

● תזמורת של סירובניקים בת־ים

תזמורת קאמרית בת 28 נגנים, שרובם עולים חדשים סירובניקים יוצאי בריה"מ, הוקמה על־ידי עיריית בת־ים. בחודש הבא היא תופיע בפני נשיא המדינה חיים הרצוג, שיזמין אותה [illegible] בפתיחת חגיגות 60 [illegible].

אשר שילוני

הארכת מעצר רביעית לחשוד כ„האנס מהדרום"

יועבר להסתכלות פסיכיאטרית בתנאי מעצר ● התביעה מתכוונת להגיש נגדו כתב־אישום בימים הקרובים

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

שופטת בית־המשפט השלום בת"א, דבורה ברלינר, האריכה בשמונה ימים נוספים את מעצרו של מהנדס האלקטרוניקה החשוד במעשי האונס בדרום והורתה להעבירו להסתכלות פסיכיאטרית בתנאי מעצר.

השופטת קבעה בהחלטתה, כי שתי חוות הדעת המוסמכות שהוגשו בפניה מצביעות בצורה חד־משמעית על הצורך באשפוז החשוד לצורכי הסתכלות והוסיפה, כי „מסיבות אלה אני נענית לבקשה ומאריכה את המעצר בימים הנותרים עד להשלמת 30 יום".

כן האריכה השופטת בהסכמת הצדדים את תוקפו של צו איסור פירסום שמו של החשוד וכל פרט מזהה אחר.

זו הארכת המעצר הרביעית של מהנדס האלקטרוניקה, היושב במעצר כבר 22 יום.

החשוד הוכנס לאולם בית־המשפט כשראשו עטוף כמעיל, ל„הגנה" בפני הצלמים הרבים שבאו בפתח.

בא־כוחו של החשוד, עורך־דין ניר גרשוני, התנגד בתוקף לאישפוז משטרתי ודרש לאפשר למרשו להיבדק בבית־החולים בו קיבל טיפול לפני מעצרו.

נציג המשטרה, מפקח ישי, התנגד לבקשת השיחרור וטען כי המשטרה ממשיכה לחקור מספר רב של נשים ובכוונתה להמשיך ולערוך מיסדרי זיהוי. הוא הגיש לשופטת רשימה שהכילה שמות נשים האמורות להיות נוכחות במיסדרי הזיהוי.

נציג המשטרה הוסיף, כי בכוונת התביעה להגיש בימים הקרובים כתב־אישום נגד החשוד על יסוד החומר שהצטבר בתיק.

בכוונת המשטרה לפנות ליועץ המשפטי לממשלה כדי שיאשר הארכת מעצר מעבר ל־30 היום המותרים בחוק. הסניגור התנגד להארכת המעצר ואמר, כי בכל מסדרי הזיהוי שנערכו עד כה לא נמצא דבר נגד החשוד. „חומרת הדברים הולכת ויורדת, ולא הולכת ועולה", אמר.

עוד נודע, כי בניגוד לפירסומים שהופיעו בכלי התקשורת בימים האחרונים, לא זומנה החיילת שנאנסה ונורתה בראשה ברום למיסדרי הזיהוי שנערכו בשבוע האחרון. בכוונת המשטרה לזמן אותה למסדרי זיהוי נוספים המוקלטים בוידאו שייערכו לחשוד.

גורמים שונים המקורבים לחקירה הביעו פיקפוק ביעילותם של מיסדרי הזיהוי הנערכים מקץ שנתיים.

הוארך מעצר תלמיד הישיבה החשוד בהצתת רכוש ערבים

זרועות הבטחון מעורבים בחקירתו של תלמיד ישיבת „שובו בנים" אריק וולפוביץ בחשד שהיה מעורב בהצתות ובגרימת נזק לרכוש ערבי, לאחר רצח תלמיד הישיבה אליהו עמדי. כך מסר נציג המשטרה בדיון שני על הארכת מעצרו אתמול בבית־משפט השלום בירושלים. מסיבה זו, כך התברר, התקיים ביום ו' הדיון הראשון בבקשת המשטרה לעוצרו, בדלתיים סגורות.

וולפוביץ הסגיר את עצמו ביום ה' למשטרה, לאחר שהסתתר במשך חודשיים במקומות שונים. המשטרה חושדת, כי וולפוביץ מעורב בהשלכת בקבוקי תבערה לעבר בתים של ערבים, בהצתת מכוניות וחנויות של ערבים ובגרימת נזק לרכוש של ערבים, בעיקר נידוב צמיגים של מכוניות.

במהלך הדיון, גילה קצין המשטרה, מפקח משנה אבי שמני, כי בזירת אחת ההצתות נמצא זוג משקפיים, אשר על־פי המידע שייכים לחשוד.

עוד מסר, כי המשטרה חושדת שוולפוביץ נכווה באותה הצתה ויש לבצע בדיקה פתולוגית של הכוויות. (עתי"ם)

משרד־הבטחון יפצה קבלנים על הפרת הסכם בפינוי סיני

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

בית־המשפט המחוזי בבאר־שבע הורה למשרד־הבטחון לשלם פיצויים בסך למעלה מחצי מליון ש"ח לשני קבלנים פרטיים על הפרת הסכם עימם בעת פינוי סיני. משרד־הבטחון גם ישלם את הוצאות המשפט, שכר טרחת עורך־דין וריבית והצמדה.

התובעים הם המהנדס אליהו סאבר, בעל חברה לבניין והנדסה אזרחית, ו„אינטר דקו", חברת מסחר לתעשיות. בכתב התביעה שהגישו השניים נאמר, כי ב־1981 זכו במכרז להעברת מבנים משדות התעופה עציון ואיתם לשדה התעופה נבטים. הם התבקשו להיערך לביצוע העבודות ולהתחיל בביצוען בקצב מהיר משנאמר בחוזה. 24 שעות לאחר שהחלו בעבודות הפירוק קיבלו מברק ביטול ממשרד־הבטחון. בדיעבד התברר להם כי המבנים נמכרו לאמריקנים, עבור הכוח הרב־לאומי.

„התנהגות הנתבעת מהווה הפרה בוטה של החוזה בין הצדדים", נאמר בכתב־התביעה. „המקנה לתובעים זכות לפיצוי מלא בגין אובדן הרווח וההוצאות שנגרמו להם.. התובעים שימשו למעשה מכשיר לקידום המו"מ עם האמריקנים, מו"מ שהחל קודם לכן, בלי שיהיה להם מושג על כך".

התובעים כותבים, כי הוצע להם פיצוי מגוחך, שאין בו ממש. „לא יתכן", טענו, „כי יוקנה למדינה יתרון מסחרי שינוצל על־ידה בדרך לא הוגנת, כלאחר יד, תוך עריכת חישוב מסחרי קר של כדאיות כלכלית מהד־גיסא, ונסיון לניצול סעיף סטנדרטי שיועד למקרים יוצאי דופן ולשימוש בתום לב — מאידך־גיסא".

בכתב־ההגנה שהגיש משרד־הבטחון נדחו טענות התביעה על הסף. נאמר שם, כי בין הצדדים נקבעו פיצויים מוסכמים למקרה של הפסקת עבודה לצמיתות, וכי פיצויים אלה היו מפורטים בהסכם. משרד־הבטחון הסכים ומסכים לשלם, נאמר שם, את הפיצויים הללו.

בפסק־הדין שלו קבע, כאמור, השופט המחוזי אליהו גלסנר, כי על משרד־הבטחון לפצות את הקבלנים. „איני גורס שלא היה בידי התובעים להוכיח כי שימשו מכשיר לקידום המו"מ", אמר השופט גלסנר. „אולם מתוך יתר הטענות משתמעת טענת היעדר תום לב בעצם ניהול מו"מ מקביל עם האמריקנים בתקופת הליכי המכרז, ללא ידיעת התביעה".

הטור השבועי

פנסיונרים תקציביים יפגינו —

בתגובה על סירובו העיקש של האוצר לכבד את החלטת ועדת [illegible] של הכנסת לשלם לפנסיונרים התקציביים פיצוי בשעור של 26.7% החליטו ארגוני הפנסיונרים לנקוט [illegible] ארגוניים. בימים הקרובים יועמדו משמרות מפגינים [illegible] על־יד משרד האוצר וכמו כן יארגנו הפגנה המונית של פנסיונרים תקציביים על יד הכנסת בירושלים ועל יד משרד [illegible]. הצעדים הארגוניים, אושרו ע"י הסתדרות עובדי [illegible] הסתדרות הפקידים והסתדרות הגימלאים, כידוע [illegible] האוצר כי הפנסיה התקציבית נשחקה בתקופה [illegible] בשעור של 26.7%. בעקבות הגשת ממצא זה בדקה [illegible] הכנסת את הנושא באופן יסודי, שמעה את נציגי [illegible] הסתדרות עובדי המדינה והסתדרות הגימלאים ארגוני [illegible] התקציביים והחליטה פה אחד לאשר את תשלום [illegible].

[illegible] צבור הגימלאים ותפקידי הסתדרות הגימלאים [illegible] א. אברמוביץ יו"ר הסתדרות הגימלאים לפני כנוס [illegible] של מפד"ל וכמו כן בפני פנסיונרים של תנועת [illegible] הכללית „אחווה".

[illegible] בעצרת חגיגית לציון יום הגימלאי השתתפו [illegible] גימלאים, העצרת נערכה בסימן 66 שנה להסתדרות [illegible] לעולת בן־גוריון, ברכו — א. גורל ראש העיר [illegible] מזכיר מועצת הפועלים, יוסף בלושטיין יו"ר [illegible]. על חיי בן גוריון [illegible], הינחה את העצרת יצחק [illegible].

[illegible] הרצה שמואל פוטיק במועדון הוותיקים על [illegible].

[illegible] הפעילה משה סמולר ברכות מקרב לב בהגיעו [illegible] להמשיך חדדד כח לחי.

נלכדו 2 הנאשמים ברצח שנמלטו מכלא קישון

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

פעולה משותפת של היחידות המרכזיות של משטרת ישראל ושל מרחב חיפה ותל־אביב הביאה אתמול למעצרם של שני האחים הנאשמים ברצח סוכן הסמר־שוטר, אברהם ורמאנו, מטירת הכרמל, שנמלטו מכלא קישון.

שני האחים הנאשמים ברצח, מקס ומאיר איפרגן, נמלטו מבית המעצר קישון ב־2 בינואר, בעת שמשפטם נשמע בבית־המשפט המחוזי בחיפה.

השניים מואשמים, כי יחד עם חבר נוסף שלהם, הגיעו בינואר 86 לחנותו של אברהם ורמאנו ודרשו ממנו למסור לידיהם את פדיון כספי הטוטו. ורמאנו התנגד למילוי דרישתם ולבסוף מסר להם 100 ש"ח, אולם חרף זאת נורה בראשו ומת.

מאז נמלטו האחים איפרגן ערכה המשטרה מצוד נרחב אחריהם ותהילה היה חשש כי יצליחו לעזוב את הארץ.

בעקבות מידע מודיעיני יצאו היחידות הנזכרות והצליחו ללכוד את שני האחים שלשום בלילה בבירוזה באזור. ברשותם נתפסו שני כלי נשק, דרכונים ו־40 גרם חומר חשוד כהרואין.

בפלילים

250 ש"ח קנס למפקח משטרה שהיכה אזרח

250 שקלים קנס ו־30 ימי מאסר על תנאי הוטלו אתמול על מפקח סימון דנן ממרחב חיפה, לאחר שהורשע בבית־הדין המשמעתי של המשטרה בפתח־תקווה בשימוש באלימות שלא לצורך.

גזר־הדין טעון אישור המפכ"ל של המשטרה.

שופטי בית־הדין קבעו בגזר־הדין, כי מדובר בעבירה חמורה המכרסמת באמון הציבור במשטרה ובשיתוף הפעולה עימה, וזאת כאשר מדובר בשוטר בעל תפקיד פיקודי. הוא הורשע בעבר בשתי עבירות קודמות, אחת מהן על שימוש באלימות. עוד ציינו השופטים, כי קצין המשטרה לא הביע חרטה על מעשיו.

בכתב־האישום נאמר, כי ב־6 בנובמבר 1984 סמוך לשעה 10 בערב היה שוטר אחר בסיור במרכז קריית־שמונה. הוא עצר מונית, לאחר שנהגה נהג בפנס בלתי תקין. לאחר דין ודברים הזעיק את מפקדו דנן. המפקד היכה בפניו של נהג המונית, מוניר מרהג', והאיש נחבל בעינו השמאלית ונזקק לטיפול רפואי. (עתי"ם)

כבל את בנו בשלשלאות משום שעישן סיגריות

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

תושב הכפר מכר נעצר אתמול על־ידי משטרת עכו כחשוד בהתעללות בבנו בן ה־14 משום שזה נהג לעשן סיגריות בניגוד לרצונו.

השוטרים, שהוזעקו אתמול על־ידי אלמונים ששמעו קול בכי קורע לב בוקע מאחד הבתים בכפר, מצאו את הנער במקלחת כשהוא ערום, שער ראשו קצוץ ורגליו כבולות בשלשלאות. מתחת לעינו השמאלית היו סימנים ברורים של „פנס".

בחקירתו סיפר הנער כי נהג לברוח מביתו משום שאביו היה מכה אותו בגלל עישון סיגריות, והאב כבל אותו כדי למנוע את בריחתו.

השטיח הפרסי „התעופף" בניקוי

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

משטרת מרחב חיפה חוקרת את בעל חנות השטיחים החיפני ניסים שקלים בחשדות למירמה וגניבה ובתום החקירה תמליץ להעמידו לדין ולעצרו לפני שיצליח להעלים את השטיח בגינו נחקר.

הפרשה החלה בנובמבר 86', כאשר תושבת חיפה התלוננה במשטרה על היעלמותו של שטיח שמסרה לניקוי. היא סיפרה, כי ניסים שקלים הגיע לביתה וביקש לרכוש את שני השטיחים הפרסיים שבדירתה. אולם היא סירבה וביקשה ממנו רק לנקותם ולתקנם.

לטענת האשה נטל שקלים את השטיח הראשון והחזירו לאחר ניקוי ותיקון לשביעות רצונה. אולם השטיח השני, ששווי כ־50 אלף דולר, נעלם ובמקומו הוחזר לה שטיח אחר.

שקלים הודה בחקירתו כי קיבל את השטיח לניקוי אך טען כי שוויו קטן בהרבה מכפי שטוענת המתלוננת. שקלים שוחרר בערבות ויצא את הארץ.

קבלן חשוד בקבלת כספי משכנתאות במירמה

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

אלי רהאן בן 60, קבלן בניין מחדרה, נעצר כחשוד במירמה בנסיבות חמורות. מעצרו, הוארך אתמול בבית־משפט השלום בחדרה ב־15 יום.

אלי רהאן חשוד כי השתמש במירמה בכאוחם של אנשים אחרים לקבלת כספי משכנתה מבנק העצמאות וזאת לאחר שזייף את חתימותיהם, פרטיהם ותווי מכירות של דירות. המשטרה עצרה שני שותפים החשודים כי שיתפו עם הקבלן פעולה, ביניהם פקידה בבנק העצמאות.

הקבלן חשוד כי בשלב מסויים השיג אישור פיקטיבי מרופא על הריון של לקוחה שרכשה אצלו דירה לצורך קבלת משכנתה. בא־כוח המשטרה טען, כי מדובר בסכומי כסף גדולים שהקבלן שילשל לכיסו. הוא הוסיף כי החקירה בראשיתה ועל המשטרה לחקור עוד עדים רבים.

פרקליטתו של הקבלן ביקשה מהשופט לשחרר את מרשה בשל מצבו הבריאותי, אולם השופט ראובן דן ציין, כי העבירות בהן נחשד הקבלן הן חמורות והורה על הארכת מעצרו כ־15 יום.

עובד בהוצאה לפועל חשוד בדרישת שוחד

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

סעיד אחמד עלי בן 45, מכפר קרע, שעבד כמוציא לפועל מטעם בית־משפט השלום בחדרה, נעצר בחשד כי דרש שוחד בתוקף תפקידו בתמורה להבטחה שיעכב את המשלמים לנפשם.

מתלונן שקיבל מהמשטרה שטרות מסומנים נפגש עם החשוד ולאחר מו"מ על גובה השוחד מסר לו 100 ש"ח מסומנים. כל אותה עת צפו בלשי המשטרה במתרחש. זמן קצר לאחר מכן עצרו השוטרים את סעיד עלי ובחיפוש על גופו נמצאו השטרות המסומנים.

מעצרו של החשוד הוארך בעשרה ימים ובעקבותיו התלוננו אנשים נוספים. החקירה בעיצומה וצפויים מעצרים נוספים.

לדובי שרמן

משתתפים באבלך הכבד על מות

אחיך

קיבוץ שמיר

ועובדי שלא"ג